

THÔNG LUẬN

NGUYỆT SAN THÔNG TIN NGHỊ LUẬN

Publiée par Association Vietnam Fraternité, 7 allée Bouleau Carreau, 77600 Bussy-Saint Georges, France
Inscrite à la Commission Paritaire des Publications et Agences de Presse sous le No 70359
Adresse Web : <http://www.thongluan.org> - Directeur de publication: Nguyễn Văn Huy

ISSN 1145-9557 Số 164 - Năm thứ 15, tháng 11-2002

ĐỘNG VIÊN !

Đảng cộng sản đã hoãn lại phiên tòa xử Lê Chí Quang để chuẩn bị một chiến lược đàn áp có kế hoạch hơn đối với phong trào dân chủ trong nước.

Sau vụ án Lê Chí Quang, trong vài tháng tới, sẽ còn hàng loạt những vụ án chính trị khác đối với Nguyễn Vũ Bình, Phạm Hồng Sơn, Nguyễn Khắc Toàn, Phạm Quế Dương, Nguyễn Thanh Giang, Trần Khuê, Hoàng Minh Chính, Trần Dũng Tiến, Hoàng Tiến...

Cuộc đụng độ giữa chế độ độc tài đảng trị và phong trào dân chủ bước vào giai đoạn cực kỳ gay cấn.

Đảng cộng sản phải đàn áp Nhóm Dân Chủ bởi vì nó đánh dấu một khúc quanh trọng đại : đối lập dân chủ Việt Nam bước sang giai đoạn đấu tranh có tổ chức công khai ; để yên Nhóm Dân Chủ thì chế độ độc tài đảng trị không thể tồn tại. Đối lập trong nước, ngược lại, đã đến lúc phải có tổ chức.

Đảng cộng sản phải đàn áp những người dân chủ trẻ đứng dậy đầu tiên để ngăn chặn tuổi trẻ nhập cuộc. Các lực lượng dân chủ, ngược lại, bắt buộc phải đưa tuổi trẻ Việt Nam vào cuộc.

Cuộc đấu này không tránh được và quyết định tương lai của Việt Nam.
Phong trào dân chủ có thể thắng và phải thắng.
Cơ hội này không thể bỏ lỡ.

Đảng cộng sản muốn dùng tòa án để khủng bố, chúng ta sẽ biến những vụ án này thành những bản án xử đảng cộng sản trước dân tộc và thế giới.

Thông Luận

Bản cáo trạng đối với Lê Chí Quang
Một tài liệu vỡ vụn chứa đựng nhiều tiết lộ đáng lo ngại

VIỆN KIỂM SÁT NHÂN DÂN TỐI CAO
Số : 11/KSĐT-AN

Hà Nội, ngày 24 tháng 9 năm 2002

Cáo Trạng

Viện trưởng Viện Kiểm Sát Nhân Dân Tối Cao

- Căn cứ Điều 141, 142 – Bộ luật tố tụng hình sự ;
- Căn cứ Quyết định khởi tố vụ án hình sự số 04/KTVA ngày 25-2-2002 của Cơ quan ANĐT – Bộ Công an ;
- Căn cứ Quyết định khởi tố bị can số 24/KTBC ngày 25-2-2002 của Cơ quan An ninh điều tra – Bộ Công an đối với Lê Chí Quang về hành vi "Tuyên truyền chống Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam" theo Điều 88 – BLHS năm 1999.

Trên cơ sở kết quả điều tra đã xác định được như sau :

Ngày 5-2-2002 Công ty Phát triển đầu tư công nghệ FPT – Bộ Khoa học công nghệ và Môi trường có Công văn số 30/FPT-FOX gửi Tổng cục an ninh – Bộ Công an báo cáo có một đối tượng thường đến các địa điểm có kết nối mạng Internet ở 464 Nguyễn Chí Thanh và 463 Thụy Khuê, Hà Nội, sử dụng hộp thư điện tử để liên lạc với một số cá nhân, tổ chức phản động lưu vong ở nước ngoài. Đối tượng tự xưng là Lê Chí Quang ở 22 Trung Liệt – Phường Trung Liệt – Quận Đống Đa – Hà Nội. Nội dung một số thư điện tử Lê Chí Quang gửi ra nước ngoài đã xuyên tạc tình hình chính trị trong nước, xuyên tạc tình hình nội bộ Đảng và Nhà nước ta, tung những tin không đúng sự thật... (BL 31 đến 37).

Hồi 9 giờ 50 phút ngày 21-2-2002 tổ công tác Công an Phường Lán Thượng – Đống Đa đã kiểm tra phát hiện bắt quả tang Lê Chí Quang đang vào mạng Internet tại 464. đường Nguyễn Chí Thanh – Hà Nội để gửi thư điện tử ra nước ngoài. Quang sử dụng hộp thư mà Quang đã từng sử dụng trước đây phù hợp với hộp thư mà Công ty FTP đã cung cấp cho Tổng cục An ninh – Bộ Công an... (BL 15, 16).

Khám xét khẩn cấp nhà Lê Chí Quang, Cơ quan An ninh điều tra – Bộ Công An đã thu giữ nhiều tài liệu có nội dung tuyên truyền chống Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam do Lê Chí Quang soạn thảo và do những người khác viết cho Quang (BL 19 đến 23).

Đấu tranh bước đầu Quang thừa nhận đã nhiều lần đến điểm Internet ở 464 Nguyễn Chí Thanh – Hà Nội gửi những tin tức có nội dung chống Nhà nước Việt Nam, nói xấu các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước ra nước ngoài cho Nguyễn Gia Kiểng là đối tượng phản động lưu vong tại Pháp. Đồng thời trong năm 2001 Quang đã viết 07 bài có nội dung bôi xấu chế độ, xuyên tạc chính sách Nhà nước, chống lại Nhà nước (Các bài viết này Cơ quan An ninh điều

tra đã thu giữ khi khám xét).

Căn cứ vào các tài liệu nêu trên, xét thấy có dấu hiệu vi phạm pháp luật hình sự, ngày 25-2-2002 Cơ quan An ninh điều tra – Bộ Công an đã quyết định khởi tố vụ án hình sự và khởi tố bị can đối với Lê Chí Quang về tội : "Tuyên truyền chống Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam" theo Điều 88 – BLHS.

Kết quả điều tra :

Từ năm 2000 Lê Chí Quang thường xuyên nghe đài RFI, BBC... với những nội dung bôi nhọ, xuyên tạc nhằm chống Nhà nước Việt Nam, đồng thời Quang còn tiếp xúc với một số người có tư tưởng bất mãn, chống đối ở trong nước, được những người này cho xem các bài viết có nội dung chống đối Nhà nước, rồi kích động, lôi kéo, động viên Quang viết bài (BL 48, 49, 52, 53, 54, 55, 76, 77...).

Từ tháng 4-2001 đến 9-2001, Quang đã viết và tán phát 07 bài, các bài viết đó đều có nội dung đả kích, nói xấu chế độ, chống Nhà nước Việt Nam và cho rằng Nhà nước Việt Nam đàn áp phong trào dân chủ, vi phạm nhân quyền..., cụ thể :

Đầu tháng 4-2001 Quang được Nguyễn Thanh Giang đưa cho xem tài liệu : "Nhân quyền và khát vọng ngàn đời" do Thanh Giang viết, sau đó Lê Chí Quang đã viết bài "Nguyễn Thanh Giang – Một chí sỹ yêu nước". Trong bài viết này Quang đã xuyên tạc hệ thống chính trị ở Việt Nam hiện nay, bôi nhọ vai trò lãnh đạo của Đảng và coi Nguyễn Thanh Giang là người đấu tranh cho dân chủ, làm cho người đọc mất lòng tin vào Đảng Cộng Sản Việt Nam... (BL 65, 66, 101 đến 104...).

Tháng 6-2001 Quang tiếp tục viết bài : "Hiệp định thương mại và quan hệ Việt – Mỹ". Nội dung Quang cho rằng Hiệp định thương mại Việt – Mỹ bị đình trệ là do sai lầm của Đảng cộng sản và Nhà nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam, vu cáo, xuyên tạc, bịa đặt về tình hình vi phạm nhân quyền, dân chủ ở Việt Nam, vi phạm các điều kiện do Mỹ đặt ra, bịa đặt xuyên tạc việc Nhà nước ta bị nhà chính quyền Trung Quốc giật dây, cản trở tiến trình quan hệ Việt – Mỹ. Quang khai mục đích viết bài này Quang muốn làm cho người đọc thấy thể chế chính trị ở Việt Nam là giả dối, làm cản trở sự phát triển của đất nước để họ mất lòng tin vào Đảng và Nhà nước... (BL 63, 64, 108 đến 114...).

Khi Cơ quan An ninh phát hiện Quang viết những bài có nội dung xuyên tạc nêu trên đã mời Quang lên làm việc yêu cầu Lê Chí Quang không viết bài tung tin bịa đặt. Quang không tiếp thu mà còn viết bài : "Đối thoại tháng 6-2001" tiếp tục vu cáo xuyên tạc tình hình và cho rằng chế độ hiện nay là "quái gở" (BL 60, 82, 105 đến 107...).

Tháng 7-2001, sau khi cơ quan chức năng xử lý hành chính đối với Vũ Cao Quận có hành vi vi phạm pháp luật, Lê Chí Quang đã không tìm hiểu rõ bản chất của sự việc đã viết bài : "Thư gửi một chiến sỹ cách mạng mà tôi chưa

gặp mặt". Trong bài viết này Quang đã đả kích nói xấu chế độ, vu cáo Nhà nước Việt Nam vi phạm nhân quyền, ca ngợi, ủng hộ tư tưởng đa nguyên, đa đảng. Phản đối việc Chính phủ Việt Nam bắt giữ, xử lý Vũ Cao Quận. Quang cho rằng xã hội Việt Nam như một "thiên đường ảo", như là một tấn "phường chèo", "mỹ dân và lừa bịp dân", theo Quang cần phải đấu tranh xóa bỏ sự lãnh đạo của Đảng Cộng Sản Việt Nam... Mục đích viết bài này Quang muốn tuyên truyền kích động tạo cảm giác cho người đọc tin rằng chính quyền Việt Nam đã vi phạm dân chủ, kích động họ đấu tranh chống lại Nhà nước, chống lại Đảng Cộng Sản Việt Nam (BL 67, 68, 121 đến 124).

Tháng 8-2001 lợi dụng Đảng và Nhà nước tổ chức để nhân dân góp ý sửa đổi Hiến pháp 1992, Lê Chí Quang viết bài "Góp ý sửa đổi Hiến pháp 1992" với những nội dung bịa đặt, xuyên tạc bản chất xã hội chủ nghĩa, bản chất Đảng Cộng Sản Việt Nam, Quang cho rằng đảng viên đảng cộng sản là "tầng lớp tư sản đỏ, tham quan ô lại, cửa quyền, hà hiếp bóc lột dân chúng...". Theo Quang thì tự do dân chủ ở Việt Nam chỉ là giả dối, chỉ là những lời hoa mỹ, còn thực tế Nhà nước "luôn dùng bạo lực và nhà tù để đàn áp những người khác chính kiến"... Thông qua những nội dung xuyên tạc nêu trên, Lê Chí Quang cũng bày tỏ quan điểm cần xóa bỏ sự lãnh đạo của Đảng Cộng Sản Việt Nam (xóa bỏ Điều 4 Hiến pháp), phải thay đổi thể chế chính trị ở Việt Nam, phải đưa nền kinh tế Việt Nam theo định hướng tư bản chủ nghĩa... (BL 57, 58, 115 đến 118).

Tháng 9-2001, cơ quan chức năng đấu tranh với Trần Khuê, Nguyễn Thị Thanh Xuân ở thành phố Hồ Chí Minh và Phạm Quế Dương trong việc họ đứng ra lập «Hội nhân dân chống tham nhũng» trái phép. Ngày 8-9-2001 Nguyễn Vũ Bình có đến vận động Quang tham gia vào "Hội chống tham nhũng", Lê Chí Quang đã nhận lời và tham gia hội (BL 49, 134). Khi công an Quận Đống Đa triệu tập Quang lên để giáo dục, Quang không tiếp thu mà còn có lời lẽ phản đối, thách thức và tiếp tục viết bài : "Kịch liệt phản đối việc bắt, khám xét người có chủ trương thành lập và tham gia hội chống tham nhũng". Nội dung bài viết này Quang đã vu cáo chính quyền bắt khám xét những người tham gia hội chống tham nhũng là đàn áp dân chủ, vi phạm nhân quyền, vi phạm pháp luật, vi phạm Hiến pháp và cho rằng Công an là công cụ để đàn áp dân chủ (BL 59, 60, 119, 120...).

Cuối tháng 9 năm 2001, sau khi thu thập tin tức qua đài RFI, BBC, Chân trời mới, Quang tự biên tập, soạn thảo viết bài : "Hãy cảnh giác với Bắc triều" có nội dung vu cáo, xuyên tạc, bịa đặt chính quyền đàn áp, bắt giữ, khám xét những người tham gia "Hội chống tham nhũng". Quang cho rằng "Đảng và Nhà nước Việt Nam đã bị nhà cầm quyền Trung Quốc chi phối, đứng đằng sau để giật dây..." ; Quang đã vu cáo một số đồng chí lãnh đạo Đảng là "tay sai" cho Trung Quốc đang đưa Việt Nam đi theo quỹ đạo của Trung Quốc để từ đó Trung Quốc sẽ thôn tính Việt Nam, làm cho người đọc mất lòng tin vào Đảng và Nhà nước Việt Nam, gây phẫn nộ của nhân dân trước thể chế

chính trị ở Việt Nam (BL 61, 62, 125 đến 132...).

Sau khi viết xong từng bài trên, Lê Chí Quang đã chuyển cho Nguyễn Thanh Giang, Hoàng Minh Chính, Phạm Hồng Sơn, Hoàng Tiến... để họ đọc và tán phát cho những người khác đọc khi họ muốn... (BL 41, 51, 53, 55, 58, 60, 61, 63, 66, 92, 93...).

Cuối năm 2001 đầu năm 2002, Quang được Nguyễn Thanh Giang cho địa chỉ điện tử : Kqhh@aol.com, copsci@aol.com của Nguyễn Gia Kiểng là thành viên trong tổ chức "Liên Minh Việt Nam Tự Do" tại Pháp, Quang đã đến địa điểm Internet tại 464 Nguyễn Chí Thanh - Hà Nội lấy địa chỉ của người gửi là : Minhvuongvie@yahoo.com, thienlythu@yahoo.com gửi thư điện tử cho Nguyễn Gia Kiểng. Từ ngày 29-01 đến 02-02-2002 Quang đã gửi 05 thư có nội dung xuyên tạc tình hình chính trị trong nước, xuyên tạc tình hình nội bộ của Đảng và Nhà nước, tung tin chính quyền đã cử Công an và Quân đội lên Cao nguyên Trung phần để đàn áp tôn giáo và Quang báo cho Kiểng biết là Quang đã cho người đi điều tra về những vụ ở Tây Nguyên (BL 38, 39, 42 đến 45, 80...).

Ngày 21-02-2002 trong lúc Quang đang gửi thư điện tử cho Nguyễn Gia Kiểng ở 464 Nguyễn Chí Thanh - Hà Nội thì bị bắt quả tang.

Với các tài liệu, chứng cứ nêu trên Kết luận

Từ tháng 4-2001 Lê Chí Quang đã có hành vi thu thập, biên soạn, phát tán, tàng trữ những tài liệu có nội dung xuyên tạc tình hình chính trị trong nước, xuyên tạc tình hình nội bộ của Đảng và nhà nước ; vu khống, bôi xấu một số cán bộ cao cấp của Đảng với mục đích mong muốn xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng Sản Việt Nam ; đòi đa nguyên đa đảng, xuyên tạc, bôi nhọ quan hệ giữa Việt Nam và Trung Quốc, nhằm làm cho người đọc trong nước hoài nghi mất lòng tin vào Đảng và Nhà nước, gây mất ổn định chính trị ; bịa đặt, tung những tin không đúng sự thật ra nước ngoài để các tổ chức phản động lưu vong ở nước ngoài sử dụng vu cáo Việt Nam trên trường quốc tế về việc Việt Nam đàn áp dân chủ, vi phạm nhân quyền làm mất uy tín của Nhà nước Việt Nam.

Trong quá trình điều tra Lê Chí Quang đã tỏ ra ăn năn, hối hận thành khẩn khai báo hành vi phạm tội của mình.

Trên cơ sở kết quả điều tra, có đủ cơ sở kết luận bị can:

Lê Chí Quang sinh ngày 30-6-1970 tại Hà Nội.

Nơi ĐKNKTT : Số 22 Trung Liệt – Phường Trung Liệt – Đống Đa – Hà Nội.

Chỗ ở : Số 22 Trung Liệt – Phường Trung Liệt – Đống Đa – Hà Nội.

Nghề nghiệp : Không.

Quốc tịch : Việt Nam. Dân tộc : Kinh.

Đảng phái : Không.

Con ông : Lê Khắc Bác. Con bà : Nguyễn Thị Kim Chung.

Tiền án, tiền sự : Không.

Bị bắt ngày 21-02-2002, hiện đang bị tạm giam.

Đã có hành vi : Thu thập, biên soạn, phát tán nhiều tài liệu có nội dung xuyên tạc tình hình chính trị của Nhà nước Việt Nam, xuyên tạc tình hình nội bộ Đảng và Nhà nước Việt Nam ; vu khống, bôi xấu cán bộ cao cấp của Đảng và Nhà nước. Hành vi trên của Lê Chí Quang đã phạm tội : "Tuyên truyền chống Nhà nước Cộng Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam" được quy định tại Điểm c., Khoản 1, Điều 88 – BLHS năm 1999.

Điều 88 : Tội tuyên truyền chống Nhà nước CHXHCN Việt Nam

1. Người nào có một trong những hành vi sau đây nhằm chống Nhà nước CHXHCN Việt Nam thì bị phạt tù từ ba năm đến mười năm :

a. ...

b. ...

c. Làm ra, tàng trữ, lưu hành các tài liệu, văn hóa phẩm có nội dung chống Nhà nước CHXHCN Việt Nam.

Đối với một số đối tượng có liên quan như : Phạm Quế Dương, Nguyễn Thanh Giang, Hoàng Minh Chính, Trần Dũng Tiến, Hoàng Tiến... Cơ quan An ninh cùng các cơ quan chức năng đang theo dõi điều tra xử lý sau nên không xem xét trách nhiệm trong vụ án này.

Lời tòa soạn : Trong một trao đổi với Thông Luận tiến sĩ Nguyễn Thanh Giang nhận định về bản cáo trạng này như sau : "*Đó chỉ là tài liệu rác rưởi, do những kẻ vừa thiếu nghề nghiệp, vừa thiếu văn hóa, vừa vô giáo dục viết ra. Chúng tôi là những công dân chưa bị buộc tội mà bị gọi tên một cách xé rách mé và hỗn xược. Chúng tôi đáng tuổi cha anh những người viết cáo trạng này. Đã thế, họ lấy quyền gì mà khẳng định rằng chúng tôi sẽ bị đem ra xét xử ? Đúng là một chế độ công an lộng hành, chà đạp lên chính pháp luật của nhà nước*".

Về nội dung bản cáo trạng ông Nguyễn Thanh Giang nói: "*Bản cáo trạng này chẳng có một giá trị nào cả, nó chỉ đáng vứt vào sọt rác. Nó chỉ đưa ra được hai chứng cứ là bảy bài viết của Lê Chí Quang và năm điện thư của Lê Chí Quang gửi Nguyễn Gia Kiểng. Cả hai chứng cứ này đều xằng bậy, những bài viết của Lê Chí Quang chỉ là những quan điểm cá nhân dựa trên những sự kiện mà mọi người đều biết và chính quyền cũng không phủ nhận. Lê Chí Quang có quyền phát biểu ý kiến, quyền tự do ngôn luận là quyền được hiến pháp công nhận. Còn năm điện thư gửi Nguyễn Gia Kiểng thì quả là cực kỳ lố bịch, đó chỉ là những trao đổi thư từ giữa hai cá nhân. Lê Chí Quang không có tội gì cả mà chính công an đáng lẽ phải bị ra tòa vì tội xâm phạm thư từ cá nhân*". Ông Giang kết luận : "*Bản cáo trạng này rất trẻ con, hơn nữa nó còn có những sai lầm lố bịch, nó chẳng có một giá trị pháp lý nào cả. Vì thế không thể đòi hỏi tòa án phải xử nhẹ Lê Chí Quang, kể cả tha bổng, mà phải đòi hủy bỏ toàn bộ vụ án*".

Tiến sĩ Nguyễn Thanh Giang hoàn toàn có lý về mặt luật pháp. Nhưng vấn đề là chính quyền cộng sản chẳng coi luật pháp ra gì cả, do đó những gì công an nói dù vô

Vì các lẽ trên :

Quyết định

1. Truy tố bị can Lê Chí Quang có lý lịch như đã nêu trên ra trước Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội để xét xử theo tội danh và điều luật đã viện dẫn.

2. Đề nghị Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội áp dụng Điều 92 – BLHS năm 1999 để có các hình phạt bổ sung đối với bị can Lê Chí Quang.

3. Ủy quyền cho Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hà Nội giữ quyền công tố trước tòa.

(Kèm theo cáo trạng có hồ sơ vụ án gồm 2 tập được đánh số từ 01 đến... và tang vật vụ án).

TUQ. Viện trưởng

Viện Kiểm Sát Nhân Dân Tối Cao

Kiểm sát viên

Nguyễn Mạnh Hiền

(ký tên và đóng dấu)

Nơi nhận :

- Hồ sơ vụ án

- Hồ sơ KSD

- CQ ANĐT – BCA

- Bị can

lý đến đâu cũng cần được chú ý vì chắc chắn sẽ có hậu quả. Cáo trạng này ít nhất tiết lộ ba điều mà đối lập dân chủ cần đặc biệt ý thức để chuẩn bị đối phó :

Một là : sẽ có một vụ án lớn xử những người thuộc Nhóm Dân Chủ. Vụ án Lê Chí Quang chỉ là một bước đầu để thăm dò phản ứng của dư luận, chuẩn bị cho vụ án thực sự là vụ án Nhóm Dân Chủ.

Hai là : số phận của Nguyễn Vũ Bình, sẽ bị giải tòa trong một ngày gần đây, đặc biệt đáng lo ngại. Nguyễn Vũ Bình được bản cáo trạng coi là người đi kết nạp thành viên cho Nhóm Dân Chủ. Càng đáng lo ngại vì Nguyễn Vũ Bình không bị giam chung với những người khác tại trại giam B14 (Thanh Liệt, Hà Nội) mà bị giam riêng tại nhà giam thị xã Hà Đông.

Ba là : chính quyền cộng sản đang chuẩn bị để kết án rất nặng Nhóm Dân Chủ.

Bản cáo trạng viết rằng Nguyễn Gia Kiểng là thành viên của Liên Minh Việt Nam Tự Do. Đây không phải là một sai lầm vô tình mà là một xuyên tạc có dụng ý và ác ý. Những cuộc thăm vấn những người dân chủ trong hơn một năm qua cũng như những buổi "làm việc" gần đây với nhiều người sống ở nước ngoài về thăm quê hương, cho thấy là công an biết rất rõ là Nguyễn Gia Kiểng thuộc Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên, một tổ chức dân chủ ôn hòa, chủ trương tranh đấu bất bạo động trong tinh thần hòa giải và hòa hợp dân tộc. Việc gán ghép Nguyễn Gia Kiểng vào với Liên Minh Việt Nam Tự Do chắc chắn phải nằm trong một âm mưu thâm độc để đàn áp những người trong Nhóm Dân Chủ. Sự vu cáo trắng trợn và thô bỉ này cần được tố giác, trước khi nó được sử dụng cho một tội ác đối với những người dân chủ trong nước.

✍️ Nhận xét thêm :

Một bản cáo trạng rất nhiều tiết lộ

Ông Nguyễn Thanh Giang đánh giá bản cáo trạng này là vô giá trị, chỉ đáng vất vào sọt rác. Đó là ông muốn nói về mặt giá trị pháp lý và lời buộc tội của nó, nhưng ở nhiều mặt khác bản cáo trạng này tiết lộ rất nhiều điều đáng chú ý.

- Một là nó phơi bày bộ mặt thật của công ty FPT của Trương Gia Bình. Trên danh nghĩa FPT là một công ty kinh doanh, trong thực chất đó là một công ty làm chỉ điểm cho công an. Chính vì FPT mà Lê Chí Quang bị bắt. Theo chính luật pháp hiện hành tại Việt Nam, Lê Chí Quang có quyền kiện công ty FPT để đòi bồi thường thiệt hại. Cái hào quang "doanh nhân trẻ, năng động, tiến bộ" của Trương Gia Bình đã tắt, để lộ dưới ánh sáng của sự thật bộ mặt thật của một "tên" tình báo.

Sự kiện này cũng phơi bày một sự thật khác : đám tư sản đỏ, mà Trương Gia Bình là một biểu tượng, là kẻ thù của phong trào dân chủ. Chúng chống lại dân chủ để duy trì chế độ này và tiếp tục hưởng những đặc quyền đặc lợi.

- Hai là chính quyền cộng sản đã có quyết định từ trước là sẽ phải đàn áp mạnh các thành phần dân chủ trẻ. Quyết định giải tòa Lê Chí Quang đã rất nhanh chóng : Lê Chí Quang bị bắt ngày 21-2-2002 thì chỉ bốn ngày sau, ngày 25-2, đã có quyết định giải tòa (quyết định khởi tố vụ án số 04/KTVA và quyết định khởi tố bị can số 24/KTBC).

- Ba là Viện Kiểm Sát Nhân Dân Tối Cao, tức Viện Công Tố, đã làm việc rất bê bối, phải bảy tháng (từ 25-2 đến 24-9-2002) mới ra được cáo trạng, mặc dầu không sửa đổi gì cả so với những kết luận của công an như người đọc có thể thấy. Lời lẽ trong cáo trạng này không phải là văn phong của một cơ quan pháp luật mà chỉ là văn phong kể lể của một báo cáo điều tra của công an.

Viện Kiểm Sát Nhân Dân Tối Cao, cơ quan trên nguyên tắc phải hiểu luật rõ nhất, cũng để lộ ra sự yếu kém về mặt luật pháp. Những bài viết của Lê Chí Quang chỉ là sự hành xử quyền tự do phát biểu, các điện thư trao đổi chỉ là giữa hai người vậy mà cũng bị coi là tuyên truyền, trong khi quyền tự do suy nghĩ và phát biểu cũng như quyền thư tín đều là những quyền được hiến pháp và luật pháp nhìn nhận.

- Bốn là, không những yếu kém về mặt luật pháp, cả công an lẫn Viện Kiểm Sát Nhân Dân Tối Cao còn tội đờ về mặt chính trị, do đó đã vô tình tố cáo chế độ cộng sản. Tất cả những "yếu tố buộc tội" nêu ra, ngoài tính vô căn cứ và vô giá trị, còn thuần túy chính trị. Lê Chí Quang rõ ràng là một tù nhân chính trị, trong khi bộ ngoại giao Hà Nội luôn luôn lớn tiếng tuyên bố là tại Việt Nam không hề có tù nhân chính trị. Lần này chính quyền cộng sản Việt Nam không còn cãi cố được nữa.

Ngờ ngẩn hơn, bản cáo trạng còn trích dẫn những lời của Lê Chí Quang tố giác chế độ cộng sản : "luôn luôn dùng bạo lực và nhà tù để đàn áp những người khác chính

kiến", trong khi chính vụ án Lê Chí Quang đang chứng tỏ điều đó. Chỉ cần thông minh hơn một chút, công an và viện kiểm sát sẽ phải thấy không nên trích câu này trong cáo trạng, vì trích dẫn nó cũng là chứng minh nó.

- Năm là vụng về quá đáng. Bản cáo trạng còn thông báo trước là sẽ có hành động đàn áp đối với những người chủ trương Nhóm Dân Chủ như Phạm Quế Dương, Nguyễn Thanh Giang, Hoàng Minh Chính, Trần Dũng Tiến, Hoàng Tiến... Để làm gì ? Để báo động cho các lực lượng dân chủ chuẩn bị phản ứng ? Để báo động với dư luận thế giới là sẽ có một đợt đàn áp sắp tới ? Những sai lầm, sơ hở, vụng về nhiều quá và quá lớn trong một văn bản ngắn đã vượt mọi tưởng tượng. Một người có trình độ kiến thức trung bình cũng không thể viết một văn bản tồi đở như vậy.

Vậy thì tại sao Viện Kiểm Sát Nhân Dân Tối cao lại có thể đưa ra một cáo trạng như vậy ? Không thể trả lời trình độ của nhân sự Viện Kiểm Sát Nhân Dân Tối Cao yếu kém được. Nếu có kém thì cũng không thể kém đến mức này được. Một giải thích hợp lý hơn là những người có trách nhiệm vụ án Lê Chí Quang trong Viện Kiểm Sát Nhân Dân Tối Cao đã cố tình đưa ra bản cáo trạng này để biến nó thành vô giá trị và để Lê Chí Quang không thể bị kết án. Nếu tòa án vẫn cứ xử phạt Lê Chí Quang thì trách nhiệm tinh thần thuộc về các thẩm phán. Đây là một ủng hộ ngầm Lê Chí Quang nói riêng và phong trào dân chủ nói chung. Bản cáo trạng này cũng trực tiếp tố giác công ty FPT làm chỉ điểm cho công an, nói rõ Lê Chí Quang là một tù nhân chính trị và đã bị bỏ tù một cách tùy tiện, dẫm đạp lên luật pháp.

Đôi khi chúng ta cũng phải hiểu cho những người bị bắt buộc phải làm những việc bất nhân bất nghĩa. Không có chọn lựa nào khác, họ đã chọn giả ngu, giả dại để phá ngầm một việc mà trong thâm tâm họ phản đối và hỗ trợ ngầm những người mà họ ủng hộ trong lòng nhưng không thể nói ra.

Nguyễn Văn Huy

Hủy bỏ phiên tòa và trả tự do cho Lê Chí Quang !

Kính gửi : ông Trần Đức Lương
Chủ tịch nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam

Tôi nghe tin nhà nước ta sẽ đưa cử nhân luật Lê Chí Quang ra tòa xử án vào ngày 28 tháng 10 năm 2002.

Việc này chắc chắn sẽ gây sững sốt dư luận và sự phản kháng mạnh mẽ trong nhân dân ta và trên thế giới.

Tôi biết Lê Chí Quang từ đầu năm 2001 do anh chủ động tìm đến nhà để gặp tôi. Tôi thấy đây là một chàng trai thông minh, có bản lĩnh, giàu lòng nhân ái và có mối ưu tư sâu sắc đối với nhân quần, quốc sự, rất đáng trân trọng. Từ bấy, Quang thường đến nhờ tôi làm độc giả đầu tiên cho các bài viết của anh và tham vấn tôi về những suy tư và dự định của anh. Qua các trang viết và những việc anh đã làm mà có lẽ tôi nắm được khá đầy đủ, tôi thấy anh nhiều khi có những biểu hiện bông bột, nôn nóng của tuổi trẻ bồng bồng nhiệt huyết cần được điều chỉnh, uốn nắn mà đôi khi tôi đã chân tình thẳng thắn trao đổi với anh. Tuy nhiên, tôi chưa thấy anh làm điều gì trái đạo lý và vượt khỏi quy định luật pháp.

Chính vì vậy, tôi rất ngạc nhiên khi đọc bản cáo trạng đối với Lê Chí Quang do Viện Kiểm sát Nhân dân Tối cao công bố ngày 24 tháng 9 năm 2002. Có thể khẳng định rằng tôi cũng như bất cứ ai sáng suốt, khách quan, có tinh thần khoa học đều dễ dàng nhận thấy những lời buộc tội trong cáo trạng này rất không thỏa đáng (Tôi sẽ phân tích rõ trong một bài viết gần đây).

Bản cáo trạng có thể sẽ dẫn đến một phiên tòa hoàn toàn không đáng có. Dẫu sao, nếu phiên tòa được xử thật sự công khai và các luật sư được bào chữa với tinh thần tôn nghiêm của luật pháp công minh thì nhất định Lê Chí Quang phải được tha bổng. Tuy nhiên, nếu những thế lực đen tối trong lãnh đạo Đảng và Nhà nước cứ cố tình chỉ đạo áp đặt tội lỗi oan ức cho Lê Chí Quang thì rõ ràng rồi lại sẽ có thêm vết nhơ không rửa được cho công quyền nước ta.

Cùng với sự kiện chuẩn bị mở phiên tòa này, những người có tri thức và có nổi ưu tư cao cả đối với đất nước, với dân tộc đều hết sức quan ngại về những gì đang diễn biến hiện nay. Các thế lực đen tối đang, vô tình hay cố ý, đẩy xã hội rơi nhanh vào khủng hoảng trầm trọng có nguy cơ sụp đổ đau lòng.

Do non kém, bất lực, những người đảm nhiệm công tác lý luận và tư tưởng không những không giúp tìm ra được phương hướng, đường lối đúng, thích hợp với tình hình chính trị mới của quốc gia và quốc tế, không những không “an dân” được mà còn đang tạo nên những bức bối xã hội nguy hiểm thông qua hàng loạt chủ trương và hành động thực tế rất vô chính trị, trong đó “sự kiện tang lễ Trần Độ” mới đây và phiên tòa dự định này là những biểu hiện không ai có thể đồng tình.

Ổn định xã hội là mong muốn thiết tha không chỉ của lãnh đạo mà của tất cả các đảng viên cùng tuyệt đại đa số đồng

bào Việt Nam trong và ngoài nước. Song muốn ổn định xã hội được lâu dài thì phải xây dựng được nền chính trị vương đạo, trong đó dân chủ hóa không chỉ là tiêu chí thiêng liêng đã được nêu từ thời kỳ đầu cách mạng mà còn phải được nhận thức sâu sắc là điều kiện sống còn khẩn thiết đối với xã hội ta hiện nay. Tiếc rằng một số cán bộ lãnh đạo, đặc biệt là các thế lực đen tối không có được nhận thức đúng đắn đó, mà, với bản tính tàn bạo lại mưu toan sử dụng độc tài, chuyên chế để duy trì quyền lực dưới chiêu bài “ổn định chính trị”. Chắc chắn đây là chủ trương sai lầm không thể tha thứ. Trong lịch sử cận - hiện đại, bất kỳ nền độc tài, chuyên chế nào cũng không thể tồn tại lâu dài. Hướng chi, thực trạng chúng ta hiện nay cho thấy không có điều kiện và không có khả năng làm độc tài, chuyên chế bạo quyền. Độc tài, chuyên chế sẽ là liều thuốc độc khá mạnh cho chính quyền ngày nay.

Tôi mong sẽ có dịp trình bày tường tận những luận điểm nêu trên để tất cả cùng tham khảo. Trong tình hình khẩn cấp vì ngày mở phiên tòa đã sắp tới, tôi viết thư này khẩn thiết đề nghị ông dành thời giờ xem xét cụ thể để có quyết định đúng đắn. Ra lệnh hủy bỏ ngay phiên tòa và trả tự do hoàn toàn cho cử nhân luật trẻ tuổi Lê Chí Quang.

Tôi hân hạnh đã từng được hiểu biết ông do có thời gian dài cùng công tác, tôi muốn được bảo lưu những ấn tượng tốt đẹp khi xưa và hy vọng được ông quan tâm đến nội dung hệ trọng của bức thư này.

Trân trọng,

Hà Nội, ngày 18 tháng 10 năm 2002

Nguyễn Thanh Giang

Nhà A13P9 - Tập thể Phòng không Hòa Mục
Phường Trung Hòa - Quận Cầu Giấy, Hà Nội

Nơi nhận :

- Như trên

- Quý vị trong : Bộ Chính trị, Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Chính phủ, Quốc hội.

Lê Chí Quang

Đừng quên
những người dân chủ
đang bị giam giữ vì tội lương tâm :

- **Nguyễn Khắc Toàn**, từ ngày 8-1-2002
- **Vũ Ngọc Bình**, từ tháng 1-2002
- **Lê Chí Quang**, từ ngày 21-2-2002
- **Phạm Hồng Sơn**, từ ngày 27-3-2002

Những người này chỉ có một tội :
Họ đòi dân chủ cho Việt Nam !

BẢO VỆ ĐỘI TIÊN PHONG CỦA TUỔI TRẺ VIỆT NAM !

Nguyễn Gia Kiểng

LTS : Sau đây là bài dẫn nhập của ông Nguyễn Gia Kiểng trong buổi gặp mặt của Câu Lạc Bộ Thân Hữu Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên được tổ chức tại Lognes ngày 20-10-2002 dưới chủ đề "Bảo vệ các anh em dân chủ đang mắc nạn trong nước" mà một bài tường thuật được đăng trong số báo này.

Kính chào quý vị và các anh chị em,

Tôi hân hạnh được đảm nhiệm phần dẫn nhập hôm nay, trong buổi họp mặt quan trọng này. Buổi họp mặt hôm nay nằm trong khuôn khổ sinh hoạt thường xuyên của Câu Lạc Bộ thân hữu Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên được tổ chức ba tháng một lần để trao đổi về tình hình đất nước và những sinh hoạt của các thân hữu.

Xin nhắc lại là thông thường các buổi sinh hoạt này kéo dài ba giờ và gồm ba phần, mỗi phần trung bình một giờ. Phần đầu là trao đổi về thời sự, phần kế tiếp là thảo luận về một vấn đề đặc biệt, phần chốt là sinh hoạt câu lạc bộ trong đó mỗi thân hữu có thể giới thiệu một công việc mình đang làm và kêu gọi sự hưởng ứng của các thân hữu khác, thí dụ như sắp ra mắt một cuốn sách, tổ chức một đêm văn nghệ, mở tiệm, hay cũng có thể hỏi cử tọa về một điều mà mình muốn biết ; nói chung phần này là phần sinh hoạt tự do.

Hôm nay vì lý do đặc biệt, hai phần đầu được gom lại làm một dành cho phần thảo luận về đợt đàn áp những người dân chủ trẻ đang diễn ra trong nước mà tôi hân hạnh được dẫn nhập.

Như quý vị và các bạn đã biết qua báo chí, đặc biệt là Nguyệt San Thông Luận, từ đầu năm 2002, ít nhất đã có năm thanh niên bị bắt giam và sắp bị giải tòa. Đó là các anh Nguyễn Khắc Toàn, Vũ Ngọc Bình, Lê Chí Quang, Phạm Hồng Sơn và Nguyễn Vũ Bình. Tôi nói ít nhất năm người vì đó là những người chúng ta biết tên. Chúng tôi được thông báo là còn một số anh em khác cũng bị bắt giam vì hoạt động dân chủ nhưng chưa được biết tên và cũng không biết họ sẽ bị đưa ra tòa hay không. Riêng anh Lê Chí Quang sẽ bị đem ra tòa xét xử vào ngày thứ hai 28-10-2002, nghĩa là trong 8 ngày nữa.

Họ là ai?

- Anh Lê Chí Quang, 30 tuổi, tốt nghiệp đại học Luật. Trước đó đã được đi du học về kỹ thuật tại Tiệp Khắc, vì bị bệnh thận anh phải hồi hương, sau đó chuyển qua ngành luật. Lê Chí Quang rất thông minh và đa tài, anh đã nghiên cứu thêm về thuốc để tự chữa bệnh cho mình nên cũng hiểu biết nhiều về y khoa và đang tìm cách bán cho một công ty dược phẩm bằng sáng chế một thuốc chữa bệnh thận.

Anh bắt đầu tham gia đấu tranh cho dân chủ từ đầu năm 2000 và tham gia một cách rất tích cực. Anh đã viết 7 bài nghị luận được đăng tải rộng rãi trên báo chí hải ngoại và cũng được truyền tay trong các anh em dân chủ trong nước. Những bài báo này đã mau chóng biến anh thành một trong những người dân chủ được biết đến nhất. Anh bị bắt ngày 21-2-2002 và, như tôi vừa nói, sẽ ra tòa ngày 28-10 sắp tới.

- Anh Phạm Hồng Sơn, 34 tuổi, là một thanh niên cực kỳ xuất sắc. Anh tốt nghiệp bác sĩ y khoa, học thêm và đậu thạc sĩ quản trị (MBA) theo một chương trình huấn luyện của nước ngoài tại Việt Nam. Dù chưa hề du học nước ngoài Phạm Hồng Sơn rất thông thạo cả tiếng Anh lẫn tiếng Pháp. Vào lúc bị bắt, ngày 27-3-2002, anh đang là giám đốc thương mại một công ty lớn. Phạm Hồng Sơn có lẽ là một mẫu mực thành công mà đại đa số tuổi trẻ Việt Nam mơ ước. Cuộc đời đang tươi đẹp thì bỗng nhiên Phạm Hồng Sơn cảm thấy phải đóng góp giải quyết sự bế tắc cho đất nước và cho thế hệ mình. Anh quyết định tham gia cuộc vận động dân chủ và tham gia một cách rất tích cực. Anh đã dịch từ tiếng Anh hai cuốn sách *Thế Nào Là Dân Chủ* và *Dân Chủ Trong Cuộc Sống* mà anh in ra và gửi cho bạn bè, anh cũng gửi tặng cả cho các cấp lãnh đạo cộng sản. Anh đã bị bắt sau khi chính quyền đã không thuyết phục được anh thôi hoạt động chính trị bằng đủ mọi biện pháp, dụ dỗ, hứa hẹn và dọa nạt.

- Anh Nguyễn Vũ Bình, 34 tuổi, cũng là một thanh niên rất xuất sắc, hơn thế nữa lại rất có chiều sâu. Anh thuộc một gia đình nghèo, tốt nghiệp đại học kinh tế năm 1990 và được tuyển dụng vào làm ký giả cho *Tạp Chí Cộng Sản*, cơ quan lý luận của Đảng Cộng Sản Việt Nam. Địa vị này hứa hẹn cho anh một chỗ đứng và một tương lai tốt đẹp trong hệ thống Đảng và nhà nước cộng sản. Nhưng chính những tiếp xúc và trao đổi với các nhà lý luận hàng đầu của Đảng Cộng Sản Việt Nam tại *Tạp Chí Cộng Sản* đã khiến Nguyễn Vũ Bình lấy quyết định dẫn thân đấu tranh cho dân chủ. Đầu năm 2000, Nguyễn Vũ Bình từ chức khỏi *Tạp Chí Cộng Sản* và nộp đơn chính thức xin thành lập Đảng Tự Do Dân Chủ. Cũng từ đó anh liên hệ mật thiết với nhóm dân chủ tại Hà Nội của các ông Hoàng Minh Chính, Trần Độ, Nguyễn Thanh Giang, Phạm Quế Dương, Hoàng Tiến v.v. và viết nhiều bài tham luận rất đặc sắc. Cần ghi nhận sự dũng cảm đặc biệt của Nguyễn Vũ Bình vì hoàn cảnh kinh tế của anh rất eo hẹp, anh lại có hai con nhỏ 4 tuổi và 6 tháng, vợ anh làm kế toán cho một công ty nhỏ với đồng lương rất thấp. Nguyễn Vũ Bình bị thất nghiệp từ gần ba năm qua vì không có xí nghiệp nào dám tuyển dụng anh. Anh đã bị bắt cùng với hơn 20 người đứng ra thành lập Hội Chống Tham Nhũng đầu tháng 9 năm 2001, từ đó bị theo dõi rất sát. Tháng 8 năm nay anh bị thẩm vấn liên tục trong vòng hai tuần lễ rồi bị câu lưu tại nhà. Ngày 25-9-2002, Nguyễn Vũ Bình đã bị bắt giam theo lệnh của Viện Kiểm Sát Nhân Dân để chờ đợi bị giải tòa, vụ án có thể sẽ diễn ra trong một ngày rất gần đây.

- Về anh Nguyễn Khắc Toàn, chúng tôi biết ít hơn. Anh 47 tuổi, cựu sĩ quan, đã từng tham chiến tại miền Nam. Anh đang học dở dang Đại Học Sư Phạm thì được lệnh nhập

ngũ. Sau chiến tranh anh trở lại trường Đại Học Sư Phạm Hà Nội và tốt nghiệp ban Toán, nhưng anh chỉ dạy học một thời gian rất ngắn rồi quay sang kinh doanh và trở thành một doanh nhân khá thành công. Anh tìm đến với những người dân chủ từ đầu năm 2000. Trước ngày bị bắt anh tích cực yểm trợ những đồng bào từ các tỉnh kéo nhau lên Hà Nội khiếu kiện vì bị áp bức tại các địa phương; anh đã hỏi thăm họ, giúp họ viết đơn khiếu kiện và nhất là gửi những bản tin về các cuộc khiếu kiện này ra nước ngoài để các oan ức của họ được dư luận biết đến. Điều đáng buồn cho anh là anh đã đến một cách rất hăng say với cuộc vận động dân chủ nhưng cho đến khi anh bị bắt, ngày 8-1-2002, nghĩa là đã hơn 10 tháng rồi, anh vẫn chưa được anh em dân chủ hoàn toàn tin tưởng, anh đến với cuộc đấu tranh cho dân chủ một cách đột ngột quá. Không ai biết anh trước đó, anh lại là một doanh nhân khá thành công, giao thiệp nhiều nên lại càng gây thêm sự dè dặt. Chúng ta buồn cho anh Toàn, nhưng chúng ta cũng thông cảm sự dè dặt của anh em dân chủ trong nước. Chính quyền cộng sản tuy rất lơ là với các băng đảng buôn lậu, mại dâm, trộm cướp nhưng lại đặc biệt chiều cố các anh em dân chủ; vô số mật vụ, chỉ điểm đủ loại được tung ra để theo dõi và xâm nhập nhóm anh em dân chủ, tìm và tạo chứng cứ để bắt giam và giải tòa. Chỉ sau khi anh Toàn đã bị bắt giam một thời gian khá lâu anh em dân chủ mới có dịp tiếp xúc với gia đình anh, và tấm lòng của anh mới được sáng tỏ. Đầu tháng này, thân phụ anh là cụ Nguyễn Văn Bái qua đời, gia đình anh xin cho anh được áp giải về để nhìn cha lần cuối trước khi đóng quan tài nhưng chính quyền cộng sản đã không cho. Đó chỉ là một chi tiết và đảng cộng sản không quan tâm đến những chi tiết.

- Về anh Vũ Ngọc Bình chúng tôi lại còn biết ít hơn. Gia đình anh rất sợ và không dám cung cấp một tin tức nào cả. Chúng tôi chỉ biết anh là bạn học của anh Nguyễn Khắc Toàn tại Đại Học Sư Phạm Hà Nội, tốt nghiệp ban hóa học và trước ngày bị bắt là trợ giáo trường Đại Học Tổng Hợp. Anh xuất hiện lần đầu tiên khi cùng với Nguyễn Khắc Toàn đến gặp Nguyễn Thanh Giang ngày 7-1-2002, ngày hôm sau thì Nguyễn Khắc Toàn bị bắt và vài ngày sau đến lượt anh cũng bị bắt. Từ đó không có tin tức gì thêm về anh, chỉ biết rằng anh vẫn còn đang bị giam giữ.

Hồ sơ của các anh Phạm Hồng Sơn, Nguyễn Khắc Toàn và Vũ Ngọc Bình đã được chuyển sang Viện Kiểm Sát Nhân Dân với đề nghị truy tố ra tòa. Tuy cáo trạng của họ chưa được công bố, anh em dân chủ trong nước được biết rằng họ bị kết tội tuyên truyền chống nhà nước, riêng anh Phạm Hồng Sơn thì công an cho biết anh còn bị buộc tội làm gián điệp văn hóa cho Mỹ vì anh đã dịch hai cuốn sách đã được đưa lên Website của tòa đại sứ Mỹ tại Việt Nam.

Tôi cũng xin nói thêm vài lời về trường hợp khẩn cấp nhất trong lúc này, nghĩa là trường hợp của anh Lê Chí Quang. Anh sẽ ra tòa trong 8 ngày nữa, thứ hai 28-10-2002. Chúng tôi đã được thông báo về cáo trạng. Anh Lê Chí Quang bị buộc tội tuyên truyền chống nhà nước xã hội chủ nghĩa, chiếu theo Điều 88 của bộ luật hình sự. Theo điều này anh có thể bị xử từ 3 đến 12 năm tù. Các chứng cứ để

buộc tội anh gồm hai loại : bẫy bài tham luận mà anh đã viết và đã được đăng trên báo chí hải ngoại và năm điện thư (e-mail) mà anh đã gửi cho tôi.

Về loại thứ nhất, có thể nói đây là một vụ xử phạt vì quan điểm vì Lê Chí Quang không bịa đặt gì cả mà chỉ nêu quan điểm của mình trên những sự kiện mà ai cũng biết và chính nhà nước cộng sản cũng không phủ nhận.

Về loại chứng cứ thứ hai, vì có liên quan đến cá nhân tôi nên tôi xin khẳng định rằng đây chỉ là những trao đổi riêng giữa hai chúng tôi, chưa hề được công bố nên không thể coi là tuyên truyền được. Mặt khác vì nhà cầm quyền Hà Nội đã có trong tay những điện thư này họ thừa biết rằng những điện thư này không hề tiết lộ một bí mật quốc gia nào cả, đó chỉ là những trao đổi riêng tư giữa hai người dân chủ ôn hòa cùng theo đuổi một nguyện ước là dân chủ hóa đất nước trong hòa bình và trật tự, trong tinh thần hoà giải và hòa hợp dân tộc. Lê Chí Quang đã chỉ hành xử quyền tự do tư tưởng, một quyền được hiến pháp và luật pháp Việt Nam long trọng nhìn nhận. Đây là một vụ xâm phạm tư tín cá nhân phải bị trừng phạt trong một nước văn minh.

Thưa quý vị và các bạn,

Đây là những thanh niên ưu tú sinh ra và lớn lên dưới chế độ cộng sản. Tất cả đều là con cháu đảng viên cộng sản kỳ cựu. Tất cả đều được bảo đảm một tương lai xán lạn trong lòng chế độ. Nhưng họ đã chọn cuộc đấu tranh gian lao cho dân chủ.

Và họ đã làm gì ? Họ đã chỉ viết bài, viết sách kêu gọi dân chủ, gặp gỡ nhau để cùng trao đổi ưu tư về đất nước. Chỉ có thể thôi, nhưng đã đủ để họ bị đàn áp một cách thô bạo. Chế độ cộng sản đã đàn áp họ vì họ không phải là những đứa con của chế độ mà là những tinh hoa còn lại của dân tộc mà chế độ cộng sản chưa tha hóa được. Một đất nước bình thường lẽ ra phải mừng và tự hào có được những thanh niên như thế. Nghịch lý nhất là đợt đàn áp lại được tung ra vào giữa lúc mà ban tư tưởng văn hóa của Đảng Cộng Sản Việt Nam than phiền rằng tuổi trẻ không quan tâm tới đất nước. Ban lãnh đạo cộng sản phải thấy rằng trên đất nước Việt Nam hôm nay chỉ còn hai loại thanh niên: những thanh niên nhu nhược và cúi đầu và những thanh niên có nhân cách và chống đảng. Đáng lẽ họ phải rút ra kết luận cho chính mình thay vì đàn áp.

Đây không phải là một tấn công từ bên ngoài của cái mà đảng cộng sản thường gọi là "các thế lực phản động ngoài nước" mà là cuộc tranh đấu xuất phát từ trong lòng chế độ, do những người sinh ra, lớn lên và được ưu đãi trong chế độ, nó chứng tỏ chế độ đã xuống cấp đến độ mà những người được ưu đãi nhất, nếu có trí tuệ và lương tâm, cũng không chấp nhận được nữa.

Đây không phải là những thanh niên bất mãn vì lý do cá nhân, trái lại họ đều là những người rất thành công, với một cuộc sống hiện tại sung túc và một tương lai đầy hứa hẹn. Họ đã chấp nhận gian lao để tranh đấu cho dân chủ không vì họ mà vì đất nước và vì thế hệ của họ. Họ hơn xa ông Hồ Chí Minh đã chỉ đi làm cách mạng sau khi không

được nhận vào học trường thuộc địa để tốt nghiệp làm quan cho Pháp. Sự dần thân của họ sẽ có sức lôi cuốn mạnh mẽ đối với tuổi trẻ Việt Nam mà đại đa số không may mắn như họ.

Đảng cộng sản đã hoảng hốt trước sự thành hình của Nhóm Dân Chủ và sự nhập cuộc của tuổi trẻ, một hiện tượng rất mới và rất đáng sợ đối với họ. Họ muốn trừng phạt những thanh niên đứng dậy đầu tiên để hù dọa và bẻ gãy tuổi trẻ Việt Nam bởi vì họ thừa biết rằng một khi tuổi trẻ đã đứng dậy hàng loạt thì họ sẽ chỉ còn chọn lựa giữa chấp nhận dân chủ hay sụp đổ.

Đây là giai đoạn đấu tranh cực kỳ quan trọng. Tương lai đất nước tùy thuộc vào kết quả của cuộc đọ sức đang diễn ra. Nếu chính quyền cộng sản bẻ gãy được đội tiên phong của tuổi trẻ Việt Nam này thì tình hình sẽ trở lại gần như trước, đất nước sẽ còn bế tắc không biết đến bao giờ và sự hy sinh của những thanh niên dũng cảm này gần như bị uổng phí. Ngược lại nếu chính quyền cộng sản thất bại thì tuổi trẻ Việt Nam sẽ theo gương những con chim đầu đàn này mà đứng dậy và tình thế sẽ khác hẳn, đất nước có thể thay đổi rất mau chóng.

Chính quyền cộng sản sẽ thất bại nếu chúng ta động viên được dư luận thế giới buộc họ phải hủy bỏ những vụ án này. Họ cũng sẽ thất bại nếu chùn tay, chỉ dám xử những bản án nhẹ không gây được sự sợ hãi mà chỉ khiêu khích tuổi trẻ. Và họ cũng sẽ thất bại, và càng thất bại nặng hơn, nếu tuyên án một cách thô bạo và gây phẫn nộ lớn trong khi đối lập dân chủ biết vận dụng để biến phẫn nộ thành sức mạnh động viên. Tóm lại, chính quyền cộng sản thành công hay thất bại lần này không phải tại họ mà tùy thuộc ở những người dân chủ trong và ngoài nước.

Trong lâu dài thì chắc chắn đảng cộng sản sẽ thất bại. Từ chỗ không có ai, đã có Bình, Quang, Sơn, Toàn thì từ nay sẽ còn tiếp tục xuất hiện vô số người trẻ khác, và trên thực tế đã có nhiều người khác. Tiếng gọi của dân chủ sẽ đến với tuổi trẻ Việt Nam và được sự cộng hưởng nơi họ, cho dù đảng cộng sản có lập ra hàng ngàn rào cản và tung ra hàng vạn công an mật vụ, bởi vì đó là tiếng nói mà tuổi trẻ Việt Nam lắng nghe. Chế độ cộng sản sẽ phải đương đầu với sự nhập cuộc dồn dập của tuổi trẻ Việt Nam. Không thể khác, vì Việt Nam đã chín muồi cho một thay đổi chế độ.

Tuy nhiên trong hiện tại chúng ta chưa có đủ lý do để yên tâm. Số người trẻ nhập cuộc vẫn còn chưa đông đảo, sự thức tỉnh chưa đủ mạnh. Quần chúng nói chung, sau quá nhiều đổ vỡ, khó khăn và thất vọng đã không còn quan tâm nhiều đến những vấn đề của đất nước. Khả năng đảng cộng sản có thể dập tắt trong nhất thời ngọn lửa yêu nước vừa bùng lên trong tuổi trẻ không thể bị xem thường. Đừng để một kinh nghiệm lịch sử đau buồn lặp lại. Năm 1930, hàng loạt thanh niên đã đứng dậy theo tiếng gọi của Việt Nam Quốc Dân Đảng, hàng ngàn người đã hy sinh, nổi bật nhất là 13 thanh niên lãnh đạo Việt Nam Quốc Dân Đảng đã tuần quốc trên đoạn đầu đài ngày 17-6-1930. Nhưng chế độ thực dân Pháp đã bẻ gãy được sức bật này, tiếp theo

Paris liên đới với anh em dân chủ mắc nạn trong nước

Võ Xuân Minh

Một buổi họp mặt đặc biệt của Câu Lạc Bộ Thân Hữu Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên với chủ đề "*bảo vệ các anh em dân chủ đang mắc nạn trong nước*" đã được tổ chức tại thành phố Lognes (ngoại ô Paris) vào ngày 20-10-2002. Trên 50 người đã hưởng ứng lời mời tham dự.

Mở đầu buổi họp, ông Võ Xuân Minh, thay mặt Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên Paris cảm ơn cử tọa và cho rằng buổi họp mặt lần này có một tầm quan trọng đặc biệt. Nó đánh dấu một bước ngoặt trong công cuộc đấu tranh cho dân chủ cho Việt Nam : công cuộc vận động dân chủ trong nước đang lên cao. Một tổ chức chính trị đối lập với một lập trường dân chủ rõ rệt đã xuất hiện một cách công khai trong nước, đó là Nhóm Dân Chủ với ông Phạm Quế Dương là phát ngôn viên tại Hà Nội và ông Trần Khuê tại Sài Gòn. Đặc biệt trong Nhóm Dân Chủ này có ba người phụ nữ : bà Nguyễn Thị Quyết, mẹ của anh Nguyễn Khắc Toàn ; bà Nguyễn Thị Kim Chung, mẹ của anh Lê Chí Quang ; chị Vũ Thúy Hà, vợ của anh Phạm Hồng Sơn. Sự nhập cuộc của những người phụ nữ Việt Nam đã chứng

đó là gần một thập niên ủy mị với thơ lãng mạn, nhạc trữ tình, tranh ấn tượng. Vì thế trong lúc này vai trò của những người còn giữ được tình cảm và lòng tin đối với đất nước rất là quyết định. Đợt đàn áp này và những vụ án chính trị sắp tới, nhất là vụ án Nhóm Dân Chủ mà chính quyền cộng sản đã thông báo ngay từ bây giờ trong cáo trạng đối với Lê Chí Quang, có thể là cơ hội cho một sức bật mới của dân tộc và mở ra một vận hội mới.

Hôm nay chúng ta gặp nhau nơi đây để cùng trao đổi với nhau những gì phải làm và có thể làm trong lúc này để yểm trợ những anh em dân chủ đang mắc nạn, để động viên dư luận thế giới, các chính phủ dân chủ và các tổ chức nhân quyền yểm trợ họ, nhưng cũng là để động viên chính chúng ta nhập cuộc tích cực hơn nữa và góp phần xứng đáng trong giai đoạn quyết định này. Cuộc vận động dân chủ cần chúng ta, đất nước cần chúng ta.

Chúng ta vẫn thường tự hỏi bao giờ đất nước mới có dân chủ. Câu hỏi đó chúng ta đã lặp lại trong hơn một phần tư thế kỷ qua. Có lẽ chúng ta sắp được câu trả lời. Trong lịch sử các dân tộc, một đợt sinh đẻ mạnh thường vẫn chuẩn bị cho một cuộc thay đổi lớn của xã hội. Những thanh niên sinh ra đông đảo sau chiến tranh, cuối thập niên 1970 và đầu thập niên 1980, đang tiến lên làm chủ đất nước và làm chủ tình thế. Hãy yểm trợ họ, hãy chấp nhận thách đố của tập đoàn độc tài chuyên chính và biến các vụ án này thành những bản án của chế độ và một thảm bại cho Đảng Cộng Sản Việt Nam.

Xin cảm ơn quý vị và các anh chị em.

Nguyễn Gia Kiểng

✍️ tỏ rằng những hành động tàn bạo của chính quyền cộng sản đã vượt quá sức chịu đựng của mọi người và họ không có một chọn lựa nào khác hơn là cùng nhau tranh đấu cho tự do dân chủ.

Ngày 28-10-2002 tới đây anh Lê Chí Quang sẽ bị giải tòa, và sau đó là các anh Nguyễn Vũ Bình, Phạm Hồng Sơn, Nguyễn Khắc Toàn, Vũ Ngọc Bình. Tất cả đều là những thanh niên trẻ tuổi, nhiều tài năng và thành công trong xã hội. Nhưng vì lương tâm và vì tương lai của đất nước họ đã dũng cảm đứng lên tranh đấu cho tự do, dân chủ. Tuổi trẻ là tương lai của quốc gia, là lương tâm của dân tộc. Khi tuổi trẻ đứng lên thì đất nước chuyển mình. Chính quyền cộng sản biết điều đó nên họ đã đàn áp những người trẻ tuổi này một cách thô bạo. Họ tìm cách bẻ gãy sức bật của tuổi trẻ, muốn biến tất cả những người trẻ tuổi Việt Nam thành những con cừu non chứ không để họ trở thành những con người tự do.

Chính quyền cộng sản chỉ nhượng bộ trước sức mạnh. Châm ngôn của họ là "Mềm nắn, rắn buông". Hiện nay, sức mạnh làm cho chính quyền cộng sản phải buông tay là áp lực dư luận thế giới và sự gắn bó của chúng ta với những người đang tranh đấu cho tự do, dân chủ trong nước. Buổi họp hôm nay đóng góp phần khiêm tốn của nó trong việc bảo vệ các anh em dân chủ đang mắc nạn trong nước.

Kể đến, ông Nguyễn Gia Kiểng dẫn nhập phần thảo luận về đợt đàn áp những người dân chủ trẻ đang diễn ra trong nước.

Sau khi lần lượt giới thiệu các anh Lê Chí Quang, Phạm Hồng Sơn, Nguyễn Vũ Bình, Nguyễn Khắc Toàn, Vũ Ngọc Bình, ông Kiểng cho biết hồ sơ của họ đã được chuyển sang Viện Kiểm Sát Nhân Dân với đề nghị truy tố ra tòa. Riêng anh Lê Chí Quang sẽ ra tòa vào ngày thứ hai 28-10-2002.

Những chiến sĩ dân chủ trẻ tuổi này là những thanh niên ưu tú và có một cuộc sống hiện tại sung túc và một tương lai đầy hứa hẹn. Họ sinh ra và lớn lên dưới chế độ cộng sản và là con cháu của đảng viên cộng sản kỳ cựu chứ không phải thuộc thành phần "các thế lực phản động ngoài nước". Đây là một cuộc tranh đấu xuất phát từ trong lòng chế độ, do những người sinh ra, lớn lên và được ưu đãi trong chế độ, nó chứng tỏ chế độ đã xuống cấp đến độ mà những người được ưu đãi nhất, nếu có trí tuệ và lương tâm, cũng không chấp nhận được nữa.

Đảng cộng sản đã hoảng hốt trước sự thành hình của Nhóm Dân Chủ và sự nhập cuộc của tuổi trẻ. Họ thừa biết rằng một khi tuổi trẻ đã đứng dậy hàng loạt thì họ sẽ chỉ còn chọn lựa giữa chấp nhận dân chủ hay sụp đổ.

Đây là giai đoạn đấu tranh cực kỳ quan trọng. Tương lai đất nước tùy thuộc vào kết quả của cuộc độ sức đang diễn ra. Chính quyền cộng sản sẽ thất bại nếu chúng ta động viên được dư luận thế giới buộc họ phải hủy bỏ những vụ án này. Ông Kiểng phân tích những biến cố có thể làm cho đảng cộng sản thất bại và kết luận rằng họ thành công hay thất bại không phải ở họ mà tùy thuộc ở những người dân chủ trong và ngoài nước.

Qua phần thảo luận, mọi người đều đồng ý là phải tích

cực vận động dư luận thế giới. Ông Kiểng cho biết Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên đã cung cấp dữ liệu cho hội Theo Dõi Nhân Quyền [Human Rights Watch], Ký Giả Không Biên Giới [Reporters Sans Frontières], tổ chức Ân Xá Quốc Tế [Amnesty International] cũng như đã viết thư cho tổng thống, thủ tướng và ngoại trưởng Pháp để nhờ họ can thiệp và ông yêu cầu mọi cử tọa tiếp tục gửi thư cho các chính khách quan trọng ở trong chính quyền cũng như ở trong các chính đảng đối lập.

Một số thân hữu đề nghị Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên đưa ra một mẫu thư để khuyến khích mọi người tích cực tham dự.

Một số thân hữu nhận định rằng các phụ nữ nên viết thư để động viên cũng như để chia sẻ những nỗi đau khổ của các bà mẹ, bà vợ của những chiến sĩ dân chủ đang bị giam cầm và sắp bị giải tòa. Đề nghị này được mọi người nhiệt liệt hoan nghênh.

Ông Huỳnh Tâm cho biết trong những ngày qua ông đã tham dự những cuộc thảo luận sôi nổi của giới trẻ hải ngoại qua mạng lưới internet về biến cố Lê Chí Quang bị giải tòa. Những cuộc thảo luận này quy tụ rất nhiều người trẻ tại nhiều quốc gia như Mỹ, Úc, Canada,... làm cho chính quyền cộng sản lo sợ và họ đã gài người vào để quấy phá nhưng đã thất bại.

Một chuyên gia khoa học đã về nước và tiếp xúc nhiều lần với sinh viên Việt Nam, nhận định cần có một cố gắng động viên rất lớn vì đáng tiếc là tuyệt đại đa số sinh viên, thanh niên rất thụ động.

Ông Hà Ngọc Báu, một thương gia, về Việt Nam thường xuyên, cho rằng tất cả những người dân ông gặp, từ già đến trẻ, từ thành thị đến thôn quê, đều mong ước có dân chủ và không còn sợ công an như trước đây, tuy nhiên họ vẫn chưa nhập cuộc đấu tranh cho dân chủ vì không có tổ chức và thiếu biểu tượng. Sự xuất hiện công khai của Nhóm Dân Chủ và sự dũng cảm của các chiến sĩ dân chủ trẻ tuổi Lê Chí Quang, Nguyễn Vũ Bình, Phạm Hồng Sơn, Nguyễn Khắc Toàn, Vũ Ngọc Bình... đã là một giải đáp cho bài toán dân chủ Việt Nam.

Kết thúc hội thảo, ông Nguyễn Sơn Bá cho biết phân bộ Paris của Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên sẽ tổ chức một bữa cơm gây quỹ giúp các chiến sĩ dân chủ trong nước vào ngày chủ nhật 19-01-2003.

Buổi họp chấm dứt vào lúc 18 giờ trong không khí thân mật, sau phần sinh hoạt cộng đồng rất sống động với nhiều hoạt động được giới thiệu. Tuy nhiên tâm tình chung của buổi họp vẫn là sự lo âu đối với các anh em dân chủ đang mắc nạn trong nước.

Võ Xuân Minh

**Tìm đọc THÔNG LUẬN
và nhiều tiết mục khác trên
website Thongluan :
<http://www.thongluan.org>**

Một cuộc tranh đấu mới

Tôn Thất Thiện

Trong thời gian gần đây, có nhiều tin tức gây sôi nổi trong mọi giới Việt Nam, trong nước cũng như ngoài nước. Tin về cái chết và đám tang của tướng Trần Độ có lẽ đã gây sôi nổi nhiều nhất. Các cơ quan truyền thông đã tường thuật chi tiết về cái chết này, về xúc động lớn mà nó gây ra trong mọi giới, và thái độ đê hèn và cách đối xử bỉ ổi của những kẻ cầm quyền cộng sản hiện tại đối với một người đã có công rất lớn trong công cuộc xây dựng chế độ xã hội chủ nghĩa và thuộc về lớp đàn anh của họ.

Bài này chỉ bàn đến khía cạnh của vấn đề mà ta có thể gọi là "hiện tượng Trần Độ". Nó là một hiện tượng vì nó gây ra những chuyển biến có tính cách phi thường, độc đáo, mang một ý nghĩa lịch sử rất trọng đại và những hậu quả quyết định rất rõ ràng cho tiền đồ đất nước và cho số phận của Đảng Cộng Sản Việt Nam. Nó tạo điều kiện cho cuộc tranh đấu chống chế độ cộng sản hiện tại thành *một cuộc tranh đấu mới*. Cuộc tranh đấu này không phải là một cuộc đấu tranh cho một chế độ xã hội chủ nghĩa cải thiện, cởi mở hơn, hay một cuộc tranh đấu chỉ nhằm lật đổ chế độ cộng sản thôi, mà là một cuộc tranh đấu *cho dân chủ*, theo đúng nghĩa của nó, nghĩa là chống mọi chế độ, mọi hình thức độc tài, xã hội chủ nghĩa hay không chủ nghĩa xã hội.

Có hai khía cạnh chính cần ghi trong cuộc tranh đấu mới này :

1. Một lớp người mới đã xuất hiện. Báo *Thông Luận* đã đặt cho những người này một danh xưng rất đúng là "người dân chủ". Họ không còn là những người đã "theo cộng sản", hoặc "chống cộng sản" nữa : cuộc tranh đấu mới này không phải là một cuộc xung đột "quốc-cộng" kéo dài, mà là một cuộc tranh đấu của những "người dân chủ" chống độc tài.

2. Cách tiếp cận cũng mới, với những mục tiêu mới, những phương thức mới, những khẩu hiệu mới. Mục tiêu chính không còn là quá độ lên chủ nghĩa xã hội, hay lật đổ chế độ cộng sản nữa; phương thức không còn là bạo lực nữa mà là dân chủ, bất bạo động ; khẩu hiệu không còn là : "tiến mau, tiến mạnh, lên chủ nghĩa xã hội", hay "đả đảo cộng sản" nữa.

Cần một lớp người mới

Cách tiếp cận mới đòi hỏi có một lớp người mới, những "người dân chủ", như đã nói trên đây. Đại đa số những "người dân chủ" này là những người đã ở trong hàng ngũ cộng sản, và những người đã đứng trong hàng ngũ quốc gia, nhưng cả hai đều không còn vướng mắc với quá khứ nữa, nhất là không còn mang mặc cảm "quốc-cộng" nữa.

Những người đã ở trong hàng ngũ cộng sản gồm những người đã trải qua hai giai đoạn tranh đấu. Trong giai đoạn đầu, họ tự coi là cộng sản tốt, "trung kiên", rất tôn trọng kỷ luật Đảng, không hề có ý nghĩ chống Đảng hay đi ngược

đường lối của Đảng. Mục tiêu của họ là cứu Đảng, tránh cho chế độ cộng sản khỏi rơi vào nguy cơ hủ hóa càng ngày càng trầm trọng. Họ chỉ muốn Đảng sửa đổi đường lối, chính sách, để cải thiện tình trạng tuột dốc, một tình trạng làm cho Đảng mất uy tín với nhân dân, lâm thời dẫn đến sự sụp đổ không thể tránh khỏi của chế độ xã hội chủ nghĩa mà họ đã xả thân, chấp nhận những hy sinh rất lớn để xây dựng. Họ là những người "cộng sản lý tưởng", vẫn trung thành với những lý tưởng cao cả đã đẩy họ theo "cách mạng".

Nhưng những người "cộng sản lý tưởng" trên đây đã không được nhóm lãnh đạo Đảng hiện tại, những "người cộng sản cơ chế", là những người đang nắm quyền hành, đón nhận. Trái lại, họ bị trừng trị nặng, bị gán cho cái tội "chống Đảng", đã đi "lệch" đường lối của Đảng, tiếp tay cho những lực lượng muốn lật đổ chế độ bằng "diễn biến hoà bình", lại ngoan cố không chịu nhận lỗi và sửa sai, mà cứ tiếp tục đi theo con đường cấm kỵ.

Thật ra, như những tiết lộ của những nạn nhân của thanh trừng của Đảng, Hoàng Minh Chính, Hà Sĩ Phu, Nguyễn Thanh Giang, Tiêu Dao Bảo Cự, v.v. cho thấy rõ, động lực chính thúc đẩy nhóm "cộng sản cơ chế" không phải là ý thức hệ, theo hay không theo chủ nghĩa Mác Lê, mà là sự ham muốn quyền uy vô hạn, ý chí chuyên chế tuyệt đối, buộc tất cả mọi người phải hoàn toàn quy thuận họ, im hơi, nhắm mắt, cúi đầu ngoan ngoãn làm theo ý họ, nói tóm, chấp nhận thân phận nô lệ, nô tỳ, như thời trung cổ. Phần khác, họ đã dùng quyền uy vô tận đó để đua nhau chia chác, hưởng thụ, tham những một cách công khai, trắng trợn, không kiêng nể gì, hoặc ai. Số nạn nhân càng ngày càng đông của họ ngày nay lại là người trong Đảng. Do đó, có sự thức tỉnh và nổi dậy của những người "cộng sản lý tưởng".

Những người "cộng sản lý tưởng" ý thức rằng muốn chấm dứt tình trạng trên đây, chỉ có một giải pháp hữu hiệu là "phi chính thống hóa cơ chế" hiện tại đi, nghĩa là dứt khoát dẹp bỏ chế độ xã hội chủ nghĩa và thay thế nó bằng một chế độ dân chủ thật sự, chế độ dân chủ đa nguyên. Đây là một chuyển biến lớn trong nội bộ Đảng Cộng Sản Việt Nam. Sự kiện này đã được soi sáng trong một phân tích của Nguyễn Hữu Lê. Phân tích rất chính xác, nhờ tác giả là một người trong cuộc (1).

Một con đường mới

Sự chuyển biến trên đây là đặc điểm của giai đoạn thứ hai của cuộc tranh đấu của những người đã theo cộng sản, nhưng nay đã dứt khoát quyết định đi một con đường mới. Giai đoạn này khởi đầu vào khoảng năm 1985-1986, và đạt cao độ năm nay. Nó dính liền với tên tướng Trần Độ.

Trong một cuộc nói chuyện qua điện thoại với anh Bùi Tín gần đây (2), tướng Trần Độ đã đề cập đến "cuộc đấu tranh cho dân chủ của bọn mình chừng 15 năm nay", và nói rằng nó "có ý nghĩa hơn cuộc đấu tranh mấy chục năm trước cho độc lập". Cuộc điện đàm xảy ra năm ngoái, nghĩa là cuộc tranh đấu hiện nay của tướng Trần Độ khởi

đầu từ năm 1986. Cuộc tranh đấu này là một cuộc tranh đấu *cho dân chủ*, và nó có ý nghĩa hơn cuộc tranh đấu cho *độc lập*. Cũng trong cuộc nói chuyện đó, tướng Trần Độ nói rằng "chúng ta" [những người như ông và Bùi Tín] thuộc "số người còn hiến thân *cho quyền dân chủ* của đồng bào".

Tướng Trần Độ không phải là người đầu tiên liên quan với phong trào tranh đấu cho dân chủ xuất thân từ hàng ngũ cộng sản. Trước đó, đã có Dương Thu Hương, Nguyễn Kiến Giang, Hà Sĩ Phu, Bùi Minh Quốc, Tiêu Dao Bảo Cự v.v. Nhưng những người này không đủ uy thế để lay động Đảng. Những người kế tiếp, Đỗ Trung Hiếu, Nguyễn Văn Trấn, Nguyễn Hộ v.v., nặng cân hơn, nhưng cũng không đủ để làm cho hàng ngũ Đảng và dân gian rung động. Dù sao, vì còn vướng mắc với chủ nghĩa xã hội, họ không thể đặt vấn đề thay thế chế độ xã hội chủ nghĩa. Phải đợi đến sự xuất hiện của tướng Trần Độ mới có biến chuyển thực sự dẫn đến tình trạng mới này, và mở đường cho một cuộc tranh đấu cho một chế độ dân chủ đa nguyên không vướng mắc gì với Đảng Cộng Sản Việt Nam hoặc chủ nghĩa xã hội, và mang những triển vọng mới.

Tướng Trần Độ là một nhân vật có uy thế lớn trong hàng ngũ Đảng và Cách mạng. Vì ông có 58 tuổi đảng, mang quân hàm gần tột bậc, và đã nắm các chức vị chóp bu trong cơ chế Đảng và Nhà nước cộng sản, ông không thể bị gán tội phản quốc, phản Đảng, hay thuộc "phần tử xấu" được. Càng không thể bỏ tù ông được. Chỉ có thể mua chuộc ông với chức vị, quyền lợi, hay đe dọa hành hạ gia đình ông. Nhưng ông đã tỏ ra không thể bị quyến rũ hay đe dọa làm lụi chí ông được.

Chỗ dựa tinh thần, gương sáng và biểu tượng

Vì những lý do nêu trên, khi tướng Trần Độ công khai chủ trương phải dứt khoát đi con đường dân chủ đa nguyên, ông đã đập tan chướng ngại tâm lý lớn đã ngăn cản nhiều người trong quân đội, trong Đảng, và trong nước muốn "phi chính thống hóa" chế độ cộng sản áp bức, hủ hóa, bất lực, và tham nhũng hiện tại, nhưng còn dè dặt, do dự, vì thiếu một chỗ dựa tinh thần.

Tướng Trần Độ đã giải toả được tình trạng bế tắc tâm lý của rất nhiều đảng viên và quân nhân bán khoán thối nát về vấn đề làm sao có thể bỏ Đảng và bỏ chủ nghĩa xã hội sau bao nhiêu năm được Đảng "giáo dục" rằng hai đức tính cao cả nhất của người cộng sản là kiên trì và tôn trọng kỷ luật Đảng. Ông là một tấm gương sáng cho bao nhiêu người trong Đảng cũng như ngoài Đảng, giúp họ thấy một sự thật rất căn bản. Đó là con đường "phi chính thống" mới thật là con đường đúng của những người đã nuôi dưỡng những lý tưởng cao cả, và nay vẫn còn trung thành với những lý tưởng đó, cho nên tán đồng chủ trương dẹp bỏ "cơ chế" không phải là một hành động tội lỗi hay sai lầm. Cuối cùng, tướng Trần Độ, dù đã chết đi, nhưng đã thành một biểu tượng của tất cả những người tranh đấu cho dân chủ. Ông là một người chiến sĩ loại mới, chiến sĩ dân chủ, thay vì chiến sĩ xã hội chủ nghĩa.

Cho nên chúng ta không lạ gì thấy một số sĩ quan đã công khai thổ lộ sự bất mãn với cách đối xử tồi tệ của lãnh đạo Đảng trong dịp đám tang của tướng Trần Độ (3). Chúng ta cũng không lạ gì về sự kiện trong thời gian gần đây, trong số những người mạnh dạn công khai tranh đấu cho dân chủ có những người trẻ, trong lứa tuổi 30, như Phạm Hồng Sơn (32 tuổi), Lê Chí Quang (31 tuổi), Nguyễn Vũ Bình (33 tuổi). Và cũng không lạ gì về sự kiện Nguyễn Vũ Bình đã cùng 21 người dân chủ khác đã công khai thành lập một tổ chức đối lập, "Nhóm Dân Chủ". Nhóm này gồm những người trẻ, trí thức, quân nhân, và cả phụ nữ. Như người chủ kiến Nguyễn Vũ Bình nói, tuy biết là giá phải trả sẽ "rất cao và nặng", có thể là chính mạng sống của mình, hay mất công ăn việc làm, nhưng họ cũng làm. Đây là một diễn biến mới. Và nó mang nhiều triển vọng: vì nó là bằng chứng rõ rệt giới trẻ đã từ chối đi con đường "quá độ lên chủ nghĩa xã hội" mà Đảng đã bỏ công "giáo dục" họ, và không ngần ngại tích cực tham gia tranh đấu cho dân chủ. Thêm nữa, vấn đề nối tiếp tranh đấu trường kỳ nay được bảo đảm.

Điều cần nhấn mạnh ở đây là, ngày nay, tướng Trần Độ được coi như là một biểu tượng và một tấm gương cho những người tranh đấu cho dân chủ *khắp nơi, và trong mọi giới người Việt, trong cũng như ngoài Đảng*. Chuyển biến này mở đường cho sự thành hình của một mặt trận dân chủ rộng rãi gồm tất cả các "người dân chủ", xuất phát từ hàng ngũ cộng sản hay chống cộng, trong nước và ngoài nước. Sự thành hình này là điều kiện thiết yếu cho sự dẹp bỏ chế độ cộng sản độc tài và thay thế nó bằng một chế độ dân chủ thực sự. Đây cũng là một chuyển biến mới, cực kỳ quan trọng, và đầy triển vọng cho tương lai, đặc biệt là đối với những người chống cộng tỵ nạn ở nước ngoài.

Chống cộng ở hải ngoại

Trong gần 30 năm qua, phong trào chống cộng ở quốc ngoại, phần lớn, chỉ là một phong trào *chống cộng*. Cũng như phong trào cải tổ trong hàng ngũ cộng sản, vấn đề xây dựng *dân chủ* không phải là mối ưu tư số một của nó. Mục tiêu của nó là lật đổ chế độ cộng sản đương quyền. Phần khác, đối với cộng sản, nó không chấp nhận một sự nhượng tiếp xúc nào cả. Mọi hình thức hợp tác, phối hợp, và ngay cả đối thoại, với những người tranh đấu cho dân chủ mà xuất thân từ hàng ngũ cộng sản, dù là họ đã công khai từ bỏ cộng sản và ngay cả bị nhà cầm quyền cộng sản khai trừ, lên án, tù đầy, đều bị triệt để gạt ra. Những người như Dương Thu Hương, Bùi Tín, và ngay cả Nguyễn Chí Thiện, đã bị gán cho nhãn hiệu "cuội", và những người chủ trương hoà giải dân tộc bị gán cho tội "thân cộng", hay "làm tay sai cho cộng". Nói cách khác, cuộc chống cộng của họ là một cuộc chiến "quốc-cộng" kéo dài, vẫn khốc liệt, vẫn "đến cùng", như trước 1975.

Trong tình trạng trên đây, sự dẹp bỏ chế độ cộng sản và thay thế nó với một chế độ dân chủ bằng cách lập ra một mặt trận dân chủ rộng rãi, gồm người cả trong lẫn ngoài nước, cả trong lẫn ngoài đảng cộng sản, không

những không thể thực hiện được, mà còn không thể nghĩ đến được. Nhưng không có một mặt trận như vậy thì không thể nào dẹp bỏ được chế độ cộng sản, vì không có đủ lực lượng, và không áp dụng được chiến lược nội công ngoại kích. Nếu chế độ cộng sản không yếu đi thì không thể nào dẹp bỏ nó được. Mà nó chỉ có thể yếu đi nếu hàng ngũ nó giảm bớt đi, và nếu có tấn công từ bên trong. Người chống cộng ở ngoài nước, xa hàng chục ngàn cây số, không có phương tiện, không có chân đứng trong nước, có hung hăng vùng vẫy, la ó, bao nhiêu cũng không làm gì hữu hiệu được. Sự thật này càng ngày càng rõ sau gần 30 năm "chống cộng" không đi đến đâu. Do đó, càng ngày càng đông người chấp nhận quan điểm cần có sự hợp tác của tất cả những người tranh đấu cho dân chủ, kể cả những người có quá khứ cộng sản.

Đi đến tập hợp dân chủ

Tưởng cũng phải nói rằng cho đến khi tướng Trần Độ xuất hiện và công khai đoạn tuyệt với "cộng sản cơ chế" và phát động phong trào "phi chính thống hóa" chế độ cộng sản hiện tại và thiết lập dân chủ đa nguyên, nghĩa là một phong trào không còn vướng mắc gần xa gì với Đảng Cộng Sản Việt Nam và chủ nghĩa xã hội, cuộc tranh đấu cho nhân quyền trong Đảng chỉ có tính cách nội bộ, và những cán bộ, đảng viên còn bị vướng mắc nhiều ít với chế độ và "xây dựng xã hội chủ nghĩa", và cũng còn đố kỵ với những người đã chiến đấu trong hàng ngũ quốc gia. Điều này cho những người không cộng sản lý do chính đáng để dè dặt và do dự. Nhưng nay tình trạng đó đã qua.

Những chuyển biến trên đây đã mở đường cho sự tập hợp những "người dân chủ", để tiến hành một cuộc tranh đấu mới, trong những điều kiện mới, thuận lợi hơn, và mang nhiều triển vọng thành công hơn. Sự thành lập "Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên", biến thân của nhóm Thông Luận, là một sáng kiến theo chiều hướng đó. Nó nhằm tập hợp những người chia sẻ một số mục tiêu, phương thức, khẩu hiệu tranh đấu đã được nêu ở đầu bài này.

Tất nhiên Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên chỉ là một trong những tổ chức chọn con đường đã tả ở trên. Nó được nhắc đến ở đây vì nó là một tổ chức tiên phong đi con đường này. Có những tổ chức, đoàn thể khác cũng đang, hay sẽ, đi con đường tương tự, và đến một lúc nào đó, vấn đề tụ hội lại thành một tổ chức lớn sẽ được đặt ra. Nhưng có một điều cần nhấn mạnh : một tập hợp rộng lớn, dù mang tên gì, "Tập Hợp", "Mặt Trận", "Phong Trào", cũng phải làm sao liên kết được với những cá nhân, nhóm, đoàn thể, tổ chức ở trong nước và trong Đảng Cộng Sản. Có vậy, mới có cơ năng hữu hiệu và thành công.

Tôn Thất Thiện (Ottawa)

(1). Nguyễn Hữu Lê là bút danh của Nguyễn Thế Việt. Anh Nguyễn Thế Việt, hiện nay ở Đức, là một người ở lứa tuổi 50. Sinh trưởng dưới chế độ cộng sản, anh ta tất nhiên đã chịu sự "giáo dục" của Đảng đến độ "không thể hình dung được tại sao con người ở các nước Tây phương có thể

sống ra người được mà không cần đến lý tưởng cộng sản". Nhưng sau này, anh đã thấy ánh sáng và phân tích tình hình Việt Nam một cách rất chính xác và sâu sắc. Về chế độ cộng sản hiện nay và xu hướng biến chuyển của nó, anh đã viết một loạt bài, rất tiếc là chưa được đăng trên báo chí Bắc Mỹ, nhưng tôi đã được đọc, nhờ anh ấy có nhã ý chuyển cho tôi qua E-Mail.

Tít của các bài tự nói lên nội dung của nó :

1. "Vai trò của khuyinh hướng tư tưởng phi chính thống và vấn đề dân chủ hóa xã hội Việt Nam trong tương lai";
2. "Sự kết thúc lịch sử vai trò chính thống của một ý thức hệ";
3. "Những người cộng sản đã tự thủ tiêu mình như thế nào ?";
4. "Sự phản bội triệt để của quyền lực trong chế độ toàn trị".

Theo tôi, nhìn từ góc độ thực tiễn, áp dụng trực tiếp vào hiện trạng của Đảng Cộng Sản Việt Nam, phân tích của anh Việt hiệu nghiệm hơn phân tích của Hà Sĩ Phu. Phân tích của Hà Sĩ Phu tuy sâu sắc, nhưng trừu tượng, và áp dụng rộng, nhằm vào chủ nghĩa Mác hơn. Cách phân tích của anh Việt giúp cho ta thấy rõ những đặc tính nội tại của chế độ cộng sản Việt Nam, và cái lô-gích không thể ngăn chặn được của những chuyển biến gắn liền với những đặc tính đó, mà kết quả là sự lụn bại không thể tránh được của chế độ này.

Hy vọng rằng những bài trên đây sẽ được phổ biến trên báo chí Bắc Mỹ. Đọc những bài này sẽ giúp ta hiểu rõ hơn tình trạng nội tại của cộng sản Việt Nam. Ngoài ra vốn từ ngữ của ta lại thêm phong phú hơn. Riêng tôi, xin ghi nhận ở đây món nợ đối với anh Nguyễn Thế Việt vì biết thêm được một phương thức hiệu nghiệm hơn trong cách tiếp cận phân tích chế độ cộng sản Việt Nam và về phong phú hóa vốn từ ngữ .

(2). Xem *Thông Luận*, tháng 9, 2002.

(3). Xem phát biểu của cựu đại tá Việt Tiến trong *Thông Luận*, tháng 9, 2002.

Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên là kết hợp của những người cùng theo đuổi một lý tưởng chung là xây dựng một nước Việt Nam dân chủ, bao dung và giàu mạnh, một nước Việt Nam mà những con người ngày hôm nay có thể chấp nhận và các thế hệ mai sau có thể tự hào.

Mục tiêu gần và cũng thiết thân nhất của Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên là đấu tranh thiết lập một thể chế dân chủ đa nguyên trong tinh thần hòa giải và hòa hợp dân tộc bằng những phương thức bất bạo động.

Là một kết hợp hoàn toàn hướng về tương lai, Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên qui tụ những người Việt Nam thuộc đủ mọi lứa tuổi, mọi quá khứ chính trị, mọi cương vị, trong cũng như ngoài nước.

Trần Độ và cuộc đấu tranh giành tự do, dân chủ

Bài Tin

Tưởng niệm chiến sĩ dân chủ Trần Độ, chung sức hành động đưa cuộc đấu tranh giành dân chủ lên một tầm cao mới !

Trần Độ là một nhân vật tiêu biểu trong cuộc đấu tranh cho tự do, dân chủ hiện nay. Tiêu biểu bởi vị trí của ông trong cuộc đấu tranh giành độc lập, vì nhân cách của ông, vì sự dẫn thân đến cùng của ông trong cuộc đấu tranh không khoan nhượng chống sự cai trị độc đoán của đảng cộng sản. Tưởng niệm ông, nêu cao tấm gương cao quý của ông là biểu dương vô vàn chiến sĩ dân chủ đã và đang đứng chung cùng ông trong hàng ngũ đấu tranh cho quyền sống tự do của đồng bào ta, là cổ vũ thúc đẩy mọi công dân yêu chuộng tự do, công lý, bình đẳng ; mọi đảng viên cộng sản thật lòng yêu nước, thương dân ; mọi sĩ quan, binh sĩ ; mọi cựu chiến binh có lương tâm từng là đồng chí, đồng đội của ông ; mọi nam nữ thanh niên quan tâm đến đất nước, thành tâm ước mong Việt Nam là tổ quốc của tự do và phát triển, của bình đẳng và tình thương, của một xã hội công bằng và có pháp luật nghiêm... tham gia hăng hái vào cuộc đấu tranh về vang này.

Trần Độ đã cùng một số chiến sĩ dân chủ sớm chỉ ra một sự thật : Việt Nam ta đã có độc lập, nhưng đồng bào ta chưa có tự do ! Và điều trở trêu lại là cái thế lực tự nhận đi tiên phong lãnh đạo giành độc lập lại chính là cái thế lực đã và đang cầm giữ quyền tự do của toàn xã hội, xây dựng một nền cai trị độc đoán của một đảng duy nhất, trên cơ sở độc quyền của một học thuyết ngoại lai, với sự thao túng của một hệ thống chính quyền có tính chất công an trị, đứng trên, đứng ngoài pháp luật...

Trần Độ đã công khai, thẳng thắn chỉ ra rằng một chế độ chủ trương tịch thu, đốt hủy sách báo tiến bộ, truy lùng, hãm hại các nhà trí thức mang lương tâm của dân tộc và thời đại, chế độ ấy mang bản chất tàn bạo, u tối của Tần Thủy Hoàng ; và cái chế độ bắt giam, bỏ tù, đày đọa, hãm hại một cách tùy tiện những người bất đồng chính kiến, thuộc các tôn giáo, tín ngưỡng, quan điểm chính trị dân chủ đa nguyên (khác với chuyên chính vô sản - mà thật ra chỉ là chuyên chính của một nhóm người trong Bộ chính trị), thì chế độ ấy mang bản chất phát xít của tên tội phạm Hitler !

Chính Trần Độ từng công khai thách thức những người lãnh đạo đảng cộng sản : duy trì độc quyền cai trị của đảng cộng sản mà lại xây dựng được một chế độ dân chủ thực sự ; và với độc quyền của một đảng mà xây dựng được một xã hội công bằng, có luật pháp nghiêm minh. Một thách đố xem ra còn khó hơn là cho một con voi chui vào một lỗ tròn kim!

Trần Độ cho ta một bài học sinh động về niềm tin. Đảng

cộng sản không thể làm bằng hoại hoàn toàn xã hội Việt Nam, không thể tha hóa tất cả những người cộng sản, kể cả những người có quyền cao chức trọng lớn nhất, được bổng lộc ưu đãi nhất... Quân hàm trung tướng hai sao vàng và cánh tùng lóe sáng, chức phó tư lệnh Quân Giải Phóng, chức phó chủ tịch Quốc Hội, gần 20 huân chương, huy chương đủ loại, với Huân chương Hồ Chí Minh ; danh hiệu hơn 50 năm tuổi Đảng ; tất cả đối với Trần Độ đều không còn ý nghĩa khi đồng bào ta chưa có tự do, khi xã hội còn bị ách độc đoán đè nặng, khi bọn tham quan ô lại còn hoành hành ở mọi nơi, mọi cấp, khi Việt Nam còn lạc hậu về kinh tế, văn hóa và đặc biệt nhất là về chính trị, so với các nước láng giềng, vốn mới đây chưa vượt trội hơn nước ta.

Dân tộc Việt Nam không bao giờ thiếu những người con trung hiếu, đặt vận mệnh tổ quốc, cuộc sống của nhân dân cao hơn danh vọng, hưởng thụ vật chất và cả tính mạng mình. Chính Trần Độ là một nhân vật dân chủ tiêu biểu, có sức hiệu triệu, cổ vũ toàn xã hội, mà hệ thống tư tưởng và văn hóa cùng với hệ thống công an trị căm thù ông, hãm hại ông và đến khi ông chết rồi, họ càng sợ uy thế của ông, tự phơi bày sự ty tiện, hèn hạ. Họ làm trò cười cho mọi người khi dở trò ban phát cái quyền "yêu quý", "thương tiếc", theo mức "cân, đong, đo, đếm" từ thời bao cấp xa xưa của họ. Thật tội nghiệp cho các chú công an cấp dưới bị ép buộc phải làm những việc ti tiện, "do nghiêm lệnh từ cấp trên", để các chiến sĩ dân chủ tại lễ tang phải thốt lên rằng : "họ đã dở trò bỉ ổi từ những chi tiết nhỏ nhặt, được quyết định từ cấp cao nhất của chế độ".

Việc tưởng niệm tướng Trần Độ ở hải ngoại là một cuộc tổng duyệt và biểu dương lực lượng dân chủ khắp nơi có người Việt ta sinh sống, vượt qua sự đối địch, chia rẽ do chiến tranh để lại, theo sự sắp xếp lực lượng mới : mọi cá nhân và tổ chức thực tâm đấu tranh cho dân chủ tự do, đoàn kết thống nhất hành động - bất kể quá khứ chính trị ra sao - nhằm chống thế lực độc đoán trong cơ quan lãnh đạo của đảng cộng sản, để giành lại quyền sống tự do cho nhân dân ta và cho các thế hệ mai sau. Chúng ta xúc động nhớ đến ý kiến của nhà văn hóa Trần Độ : giành lại tự do cho dân tộc trước hết là một cuộc cách mạng văn hóa, giành lại cuộc sống làm người cho mỗi con người Việt Nam, giành lại quyền tự do sáng tạo cho mỗi văn nghệ sĩ, trí thức, giành lại quyền tự do cạnh tranh theo pháp luật cho các nhà kinh doanh, đưa dân tộc ta tiến kịp tầng văn hóa tiên tiến của thế giới văn minh ; bởi lẽ không gì xấu xa, đáng hổ thẹn, thiếu văn hóa bằng tước đoạt tự do của xã hội mình, hà hiếp người dân nước mình, tước đoạt quyền tự do của người công dân được tự lựa chọn người đại diện của mình, theo nếp độc đoán lạc lõng giữa thế giới ngày nay là "đảng chọn dân bầu", như vẫn diễn ra trong cuộc bầu quốc hội khóa 11 mới đây ! Chính vì lẽ ấy mà Trần Độ tự nhận và muốn được nhìn nhận là một chiến sĩ văn hóa, một chiến sĩ dân chủ, đồng thời ông không muốn được coi là người anh hùng.

Chúng ta vô cùng thương tiếc người chiến sĩ dân chủ Trần Độ, nhưng chúng ta không buồn bã, nản lòng. Đúng

vào lúc này, chúng ta có nhiều lý do để vui mừng, để nở nụ cười phấn khởi :

- Ngay tại lễ tang Trần Độ do bộ máy an ninh giành quyền tổ chức giữa thủ đô Hà Nội, gần một ngàn bà con ta, với 250 vòng hoa... công khai nói lên sự quý mến trân trọng ông ; hàng trăm bài thơ, câu đối, ghi cảm tưởng nở rộ tức thời khắp cả nước, ca ngợi người đã khuất và cười vào mũi kẻ cầm quyền nhố nhăng, quýnh quýnh, run sợ trước thi hài ông. Có nhà báo trẻ đã chất vấn bộ văn hóa-thông tin : luật báo chí ghi rõ "phải phục vụ quyền được thông tin chính xác và nhanh chóng của xã hội", vậy tại sao lại hăm tin về ông Trần Độ mất đến ba ngày đêm, trong khi các đài phát thanh, báo nước ngoài đã nói đến từ hai, ba ngày trước ? Vậy đề ra luật để làm gì ?

- Đúng vào dịp này, Hội chống tham nhũng do Nhóm Dân Chủ thành lập vừa đúng một năm, đã công khai hoạt động, dựa vào quyền tổ chức được ghi trong Hiến pháp hiện hành. Các thư khiếu nại, tuyên bố, kiến nghị gửi nhà cầm quyền, cơ quan ngôn luận, các tổ chức quốc tế... tăng lên nhiều, dồn chính quyền độc đoán vào thế liên tục bị tố cáo, lên án, phải thanh minh, chống đỡ quanh co. Họ vượt mặt không kịp.

- Nét đẹp mới của cuộc đấu tranh là tinh thần liên đới liên kết đang mở rộng. Gần một trăm chiến sĩ dân chủ kiên cường, gan góc đã công khai, đàng hoàng xuất hiện, với tên tuổi, nghề nghiệp, địa chỉ, chính kiến rõ ràng ; trải dài từ Hà Nội, Hải Phòng qua Huế, Đà Nẵng vào Sài Gòn, Tây Ninh, Cần Thơ, Nha Trang, Đà Lạt, từ nông thôn Thái Bình, Nam Định vào Trà Vinh, Sóc Trăng... ; từ các cụ lão thành trên 80 tuổi đến các sinh viên, học sinh, cán bộ trẻ 20, 30 tuổi ; từ chiến sĩ, sĩ quan đến cấp trung tá, đại tá, cấp tướng... ; từ cựu chiến binh đến binh sĩ tại ngũ... Các chiến sĩ dân chủ bị đe dọa, bắt giữ, quản thúc... thì lập tức bố mẹ, vợ con, anh chị em, bà con láng giềng, đồng nghiệp lên tiếng, tham gia đấu tranh. (Không còn cảnh ngày trước, khi một người bị bắt thì người thân thuộc buộc lòng phải quay mặt đi để tránh bị kết tội "liên quan"). Vụ án bắt giữ và xét xử các chiến sĩ dân chủ Lê Chí quang, Phạm Hồng Sơn, Nguyễn Vũ Bình, Nguyễn Khắc Toàn... đang được các người thân, bạn bè, các luật sư có công tâm trong và ngoài nước sẵn sàng bảo vệ, chống cường quyền thô bạo hung hãn, đang được cả xã hội và công luận thế giới theo dõi chặt.

- Qua tang lễ của chiến sĩ dân chủ Trần Độ, toàn xã hội có thể thấy chính quyền chuyên chế đang rệu rạo, xuống cấp thê thảm ra sao ! Từ năm 1989, khi bức tường Berlin đổ sập, các chế độ độc đảng ở Đông Âu tan vỡ, chính quyền độc đảng ở Hà Nội - cùng chung bản chất, gần bó anh em với họ - bắt đầu lo sợ đến số phận mong manh của mình. Cuối năm 1991, Liên Bang Xô Viết và Đảng Cộng Sản Liên Xô - thần tượng, mẫu mực, cột trụ của chính quyền độc đảng Hà Nội - vỡ nát, họ lại bị một cơn động đất chính trị cỡ lớn nhất làm rung chuyển tận nền móng ; trong thế đơn côi, họ đi một nước cờ tàn : xin được ôm ấp che chở trong cái bụng phê không đáy của chính quyền độc đảng Bắc Kinh, quyền lợi lâu dài của dân tộc bị bỏ rơi để

đổi lấy sự sống sót tạm thời của một phe nhóm, nhằm vơ vét vợi thật nhiều đô la, bù đắp những ngày gian khổ xa xưa !

- Phong trào dân chủ phát triển vững chắc, không sức gì dập tắt, đàn áp hung hãn chỉ như đổ thêm dầu vào lửa, đang là sự thách thức cuối cùng của chế độ đã mất hết uy thế trước khi cáo chung ; cuộc đụng đầu lịch sử giữa độc đoán và dân chủ đang diễn ra quyết liệt, một mất, một còn, vô cùng hào hứng, thú vị, với thắng lợi chắc chắn ở phía dân chủ, dân tộc, nhân dân, chính nghĩa, thời đại. Cái gọi là thế "ổn định" của chế độ độc đảng ở Việt Nam hiện nay không khác gì mấy với cái thế "ổn định" của phát xít Nhật ở Đông Dương năm 1943, 1944, của thực dân Pháp dưới thời De Lattre de Tassigny năm 1951, 1952, của miền Nam Việt Nam năm 1973, 1974 khi Hoa Kỳ đã quyết định bỏ bạn để chạy lấy người ! Đó là sự ổn định thường thấy ở ngay "mất bão".

- Chính trong cơn khủng hoảng chính trị ngấm ngấm mà sâu sắc, chính quyền độc đảng thường phạm thêm những sai lầm thô kệch, làm trò cười cho bàn dân thiên hạ. Cuộc sống hàng ngày đang chứng kiến những chuyện khôi hài hiện đại. Ông Vũ Mão bị ép đọc một câu vô duyên giữa lễ tang, vợ lui mất như một kẻ tội phạm ! Vòng hoa của đại tướng Võ Nguyên Giáp bị cầm giữ, bị cắt xén chữ trước, chữ sau, để rồi lại phải để nguyên ; bức thư của 21 chiến sĩ dân chủ được truyền tay rộng rãi ở trong và ngoài nước từ hai tuần lễ, được người phát ngôn bộ ngoại giao - được người Hà Nội gọi là "phát nhân ngôn" - trả lời tỉnh khô : chúng tôi không hề biết gì về lá thư này và cũng không biết 21 người này là ai cả ! Cái uy thế của các vị chức sắc của chế độ đang bị sa sút đến thảm hại khi các cựu chiến binh phán xét rằng : sao họ lại vô ơn bạc nghĩa đến thế ! Không có những người hy sinh chiến đấu như ông Trần Độ thì làm sao họ được ở vào các địa vị chức trọng, quyền cao ngày nay ; người Hà Nội bàn tán rằng một chính quyền khi mất sự tôn trọng và tín nhiệm của nhân dân thường lên gân gượng gạo, phạm những sai lầm hớ hênh theo kiểu tự bôi nhọ vào bộ mặt đã khó coi. Họ đe dọa luật sư Ngô Ngọc Thủy để ông từ chối không nhận bảo vệ anh Lê Chí Quang, nhưng luật sư Thủy đã ngang nhiên bác bỏ sự đe dọa ấy, nói rõ theo pháp luật hiện hành, luật sư và bị can có quyền tự do lựa chọn luật sư và khách hàng của mình, không ai được can thiệp ; bộ máy đàn áp đang lo sợ vì nhiều lẽ : luật sư Thủy là luật sư có danh tiếng hàng đầu ở Hà Nội, đang là khoa trưởng khoa luật của trường Đại học Tổng hợp Hà Nội, kiêm chức chánh văn phòng Đoàn Luật Sư Việt Nam ; đã vậy, luật sư trẻ Nguyễn Thắng Cảnh từng viết nhiều bài báo được công luận chú ý, từ Lạng Sơn cũng tuyên bố sẵn sàng về Hà Nội bảo vệ anh Lê Chí Quang ; luật sư Đàm Văn Hiếu cũng như luật sư Trần Lâm, từng cãi cho chiến sĩ dân chủ Lê Hồng Hà, cũng sẵn sàng bảo vệ Lê Chí Quang ; các luật sư khác sẵn sàng tiếp ứng ; sự bối rối của nhà cầm quyền đang nhân lên khi một số luật sư quốc tế từ Đức, Pháp, Anh, Hoa Kỳ... tỏ ý sẵn sàng đến Hà Nội dự phiên tòa để bảo vệ bị cáo hoặc quan sát diễn biến của phiên tòa. Vụ xử anh Lê Chí Quang

ngày 28-10 tới với tội danh "tuyên truyền chống nhà nước Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam" là một bằng chứng sinh động rằng chính những kẻ bày ra việc xử án thô bạo kiểu vu cáo của chính quyền độc đoán đang bêu nhọ và tự mình phản tuyên truyền chống lại chế độ xã hội chủ nghĩa trước nhân dân và thế giới.

- Giữa lúc vụ án các chiến sĩ dân chủ trẻ làm nhưc đầu dũ đội giới cầm quyền, thì vụ án Năm Cam bị hoãn đi, hoãn lại đến sáu lần ! Và nay án định sẽ diễn ra vào giữa tháng 12. Xem ra họ định thí ba con "tượng" là thứ trưởng công an Bùi Quốc Huy, phó viện trưởng Viện Kiểm sát Tối cao Phạm Sĩ Chiến và chủ báo Trần Mai Hạnh, cùng hơn 100 con xe, con pháo để giữ cho chế độ không bị chiếu tướng ! Cuộc biểu diễn về thực thi luật pháp của đảng cộng sản trong vụ án này hứa hẹn nhiều pha ngoạn mục ; dư luận cả nước đang truyền tin chủ tịch quốc hội Nguyễn Văn An cùng vợ ông đã được mafia Năm Cam chiếu cố vài trăm nghìn đô la, và ủy viên bộ chính trị, nguyên bộ trưởng công an Lê Minh Hương cũng đã chắm mút không ít ! Các vụ xử án này tự nó sẽ chứng minh nền tư pháp ở Việt Nam phục vụ nhân dân, phục vụ công lý hay phục vụ đảng, là công cụ của đảng. Trước công luận, chế độ độc đoán, độc đảng chà đạp pháp luật sẽ trở thành bị cáo bị chộp quả tang !

- Xin chớ quên vụ án khổng lồ đang treo lơ lửng trên đầu những kẻ vì tham lợi riêng đã ký những hiệp ước và hiệp định cực kỳ bất lợi với Bắc Triều. Hiệp ước trên đất liền được công bố chậm hai năm, lại không kèm bản đồ (trong khi hệ thống Internet có thể chuyển tải hàng trăm bản đồ với bất kỳ tỷ lệ nào). Hiệp ước về Vịnh Bắc Bộ và Hiệp định đánh cá chung ký ngày 25-12-2000 vẫn chưa được công bố và cũng chưa được đưa ra Quốc hội ; họ sợ vì đã để mất hơn 10 000 km vuông vùng trung tâm Vịnh Bắc Bộ giàu tài nguyên nhất ; các chiến sĩ dân chủ trong nước, đặc biệt nhà luật học Lê Chí Quang đang thật sự bảo vệ quyền lợi quốc gia, chủ quyền đất nước và thảo những bản cáo trạng hùng hồn đầy tính thuyết phục về những tội cực kỳ nghiêm trọng này. Tư thế Lê Chí Quang sừng sững như một vị quan tòa, với bài báo : "Hãy cảnh giác với Bắc Triều".

- Vẫn chưa hết những màn bi hài kịch, đúng như những gì Trần Độ đã cảnh báo. Việc hòa nhập với thế giới tiến bộ không dứt khoát, việc duy trì chế độ độc đoán, độc đảng làm cho nước ta vẫn bị cô lập về chính trị, trong khi quan hệ kinh tế, đầu tư đang mở rộng. Các nước có quan hệ kinh tế có vẻ mặn mà thì quan hệ chính trị lại mặn nhạt, thất thường ; các nước có quan hệ chính trị gần bó thì trọng lượng quan hệ kinh tế không đáng kể ! Ai cũng biết Việt Nam đang gần bó về chính trị với Trung Quốc, Bắc Triều Tiên, Cuba rồi đến các nước độc đoán, độc đảng khác như : Libya, Iran, Iraq, Miến Điện... Dựa vào Trung Quốc chỉ mang lại thua thiệt đủ đường : mất đất đai, vùng biển, hàng lậu lan tràn như "sóng thần" (lời báo trong nước), ma túy, tiền giả, buôn phụ nữ, trẻ em không có cách gì ngăn chặn mà vẫn cứ phải lấy bỏ hồn làm ngọt... Gần đây việc đột nhiên hoãn chuyến đi thăm đã được thỏa thuận của tổng tham mưu trưởng nước Anh Michael Walker là một hành

động cực kỳ thiếu văn hóa trong quan hệ quốc tế ; đã vậy từ trong nước lại đưa ra sự giải thích đại đột trong nội bộ đảng là để "phản đối Anh theo Mỹ chuẩn bị tấn công Iraq (!)" ; một sự thú nhận rằng các vị lãnh đạo ở Hà Nội coi Saddam Hussein - tên độc tài khát máu, trùm khủng bố ở Trung Đông - là bạn đồng hành quý báu ! Thật không cái đại nào giống cái đại nào !

- Báo chí thế giới theo dõi tình hình Việt Nam cho rằng đang có một thời kỳ sau Trần Độ. Đó là vì Trần Độ cùng các chiến hữu của mình ở trong và ngoài nước cầm một cột mốc đánh dấu một thời kỳ mới của cuộc đấu tranh, tạo nên những điều kiện thuận lợi mới.

Trần Độ chính thức tham gia cuộc đấu tranh cho tự do dân chủ từ cuối năm 1997 ; từ đó cuộc đấu tranh ngày càng mở rộng cả về thế và lực, về tuyên truyền, giải thích, về đạo lý, pháp lý, liên kết rộng với cuộc đấu tranh đòi nhân quyền, dân quyền, tự do tôn giáo, tự do báo chí, xây dựng một nhà nước có pháp luật nghiêm minh, một nền tư pháp độc lập...

Các nhà báo nước ngoài ở Paris rất có lý khi nhận định rằng : "Trong thời kỳ sau Trần Độ, bộ máy lãnh đạo ở Việt Nam, trái với thời kỳ trước, hiện không có ai là người hùng (homme fort), không có ai là người lãnh đạo có quyền uy vượt trội, không có ai được coi là nhà chiến lược của đối mới ; hiện nhóm lãnh đạo cao nhất chỉ là một nhóm "người lùn" (un groupe de nains) về mặt thành tích, đức độ, trí tuệ cũng như về quyền uy, trong khi ý thức dân chủ trong nhân dân, đặc biệt là trí thức và thanh niên, bùng dậy do mở rộng cửa tiếp nhận thông tin quốc tế hàng ngày".

Một nét mới của tình hình là bộ máy công an tỏ ra mệt mỏi. Vụ án Năm Cam phơi bày sự thối nát từ bộ công an (bộ trưởng, thứ trưởng) xuống cơ sở. Các hệ thống an ninh mật vụ ở Đông Đức cũ, Rumani, Ba Lan, Liên Xô cũ bị vạch trần bản chất tàn ác, bất nhân, thất đức ; một số quan chức an ninh cũ bị truy tố, cấm ra ứng cử, không được đảm nhận các chức vụ quan trọng, bị xã hội khinh bỉ đang là tấm gương răn đe hệ thống an ninh Hà Nội. Anh em dân chủ trong nước cho biết : bố mẹ, vợ con và các quan chức an ninh gần đây tỏ ra bớt hung hăng, đột nhiên chăm lo đi chùa, lễ bái, cúng lạy ở các đền miếu, xem bói toán lu bù hồng chuộc tội về vô vàn việc làm bất nhân thất đức vừa qua ; một số không ít chiến sĩ công an ở cơ sở còn tỏ ra biết kính trọng các anh em đấu tranh cho dân chủ, luôn mềm thanh minh : "chúng cháu, chúng em bị ép buộc, phải ép buộc làm theo lệnh trên...". Rõ ràng gió đang đổi chiều, so sánh lực lượng đang thay đổi.

Trong thời kỳ sau Trần Độ hiện nay, chúng ta hãy cùng nhau thúc đẩy mạnh mẽ phong trào giành tự do dân chủ trong và ngoài nước, mở rộng sự liên kết trong đấu tranh, gần bó chặt chẽ trong và ngoài nước. Chúng ta cần tăng cường mạnh công tác tuyên truyền, cổ động, tăng âm, nhân bản các bài viết về dân chủ, các tin tức về cuộc đấu tranh để truyền bá nhanh chóng, rộng rãi trong và ngoài nước, bằng nhiều phương tiện phong phú sinh động, từ truyền đơn, bài báo, cuốn sách, thư từ, kiến nghị đến băng

ghi âm, sổ tay, phim ảnh, thư điện tử, Internet... Ở trong nước anh em ước mong ở hải ngoại có một tờ báo cho đồng bào trong nước cùng đọc, để anh em dân chủ trong nước và đồng bào yêu chuộng tự do coi là tờ báo của chính mình, in ở ngoài nước nhưng tái bản trong nước, tự coi là một tờ báo "điền thế" (substitute - như đài RFA tự coi là đài phát thanh điền thế), trong hoàn cảnh chưa có tự do báo chí trong nước.

Một phương hướng nữa chúng ta cần làm tốt hơn, thường xuyên hơn, sâu sắc hơn, đó là vận động các cơ quan thông tin, báo chí quốc tế, các cơ quan nhân quyền, các chính khách, nhân sĩ, dân biểu, thượng nghị sĩ, các nhà lãnh đạo tôn giáo, các cơ quan Liên Hiệp Quốc, Liên Hiệp châu Âu, các nhà luật học... lên tiếng ủng hộ các chiến sĩ dân chủ kiên cường ở trong nước. Việc vận động này rất cần thiết, trong khi chính quyền trong nước ngày càng phải trông chờ ở đầu tư từ nước ngoài trong thời kỳ mở cửa. Họ rất lo ngại mọi sự lên án từ nước ngoài; chúng ta làm bao nhiêu theo hướng này cũng là chưa đủ!

Hành động! Hành động có hiệu quả! Liên kết! Liên kết rộng rãi! Giữ mối liên hệ ruột thịt trong ngoài nước! Chung lòng chung sức mỗi chúng ta hãy tưởng nhớ Trần Độ một cách thiết thực nhất bằng ý chí và hành động của mình.

Một nước Việt Nam tự do dân chủ nhất định sẽ thành hiện thực hiển nhiên, làm nức lòng cả 80 triệu tấm lòng Việt Nam và bạn bè khắp năm châu!

Xin cảm ơn các bạn.

Bài Tin (Paris, ngày 20-10-2002)

Nguyệt san **THÔNG LUẬN**

Phát hành đầu tháng, mỗi năm 11 số
(tháng 7 & 8 chỉ ra một số)

Đặt mua báo dài hạn hoặc góp ý, xin liên lạc:

Tại Pháp: Thông Luận, 7 allée Bouleau Carreau, 77600 Bussy Saint Georges. Giá một năm báo là 33 Euros. Ngân phiếu xin đề: *Vietnam Fraternité*.

Tại Đức: Nguyễn Thanh Lương, Habsburgerallee 104, 60385 Frankfurt am Main. Giá một năm báo là 33 Euros. Xin chuyển vào trương mục của ngân hàng Frankfurt Volksbank e G: *Thanh Luong Nguyen*, Konto nr: 00 77 70 82 94 - Bankleitzahl: 50 19 00 00.

Tại Hòa Lan: Trần Bá Thành, Braamlanden 76, 7542 CJ Enschede. Giá một năm báo là 33 Euros. Xin chuyển vào trương mục: Giro nr. 6234112 của *Stichting mensenrechten voor VietNam* (Hội Bảo Trợ Nhân Quyền Việt Nam).

Tại Hoa Kỳ: Thong Luan, P.O. Box 7592, Fremont - CA 94537-7592. Giá một năm báo là 40 USD. Ngân phiếu xin đề: *Quan My Lan*. E-mail: qml@juno.com

Tại Canada: Phạm Chu Thái, 6220 Bois Brillouise, Anjou - Québec H1M-1Y1. Giá một năm báo là 50 CAD. Ngân phiếu xin đề: *Pham C. Thai*.

Tại Úc: Sơn Dương, 36 Clarence Street, Condell Park, NSW 2200. Giá báo một năm là 60 AUD. Ngân phiếu xin đề: *Thu S. Duong* (Báo Thông Luận).

Việc ta, ta cứ làm!

Nguyễn Minh Cần

LTS: Vì khuôn khổ hạn hẹp của tờ báo, tòa soạn đã được tác giả cho phép rút ngắn lại. Ông Bùi Tín đã được chuyển bài này và sẽ có bài trả lời trong số sau.

Xin nói rõ hơn: Dân chủ hóa nước ta là việc của dân ta, phải do chính dân ta làm lấy. Không thể trông chờ ở ai hết. Vì "Dân chủ", "Tự do" thứ thiệt phải là thành quả do người dân giành lấy trong đấu tranh, chứ không thể là món quà biếu tặng.

Cái chân lý này quá tầm thường, dễ hiểu và sơ đẳng. Thế thì sao bây giờ lại phải nói lại làm gì nữa?

Một mặt, vì nhiều người trong nước ta còn chưa ý thức được về quyền tự do, dân chủ. Số đông quen sống an phận thủ thường. Nếu kẻ cầm quyền có thí cho đôi chút tự do, dân chủ (khốn thay, toàn là thứ "giả hiệu"!) thì nhờ, không thì cứ cam chịu sống nhục nhằn với thân phận kẻ vô quyền. Mặt khác, ngay trong số những người khao khát tự do, dân chủ, cũng có không ít người đặt nhiều kỳ vọng ở các nước lớn, nhất là các siêu cường, mong họ sẽ giúp dân ta dân chủ hoá nước ta. Cái tâm lý ỷ lại, dựa dẫm nào phải đã hết đâu! Mặc dù kinh nghiệm của dân tộc ta trong suốt chiều dài lịch sử đã cho ta muôn vàn bài học đắng cay về hậu quả của tinh thần ỷ lại, dựa dẫm nước ngoài.

Chúng ta cũng không quên cái kinh nghiệm đau xót của những người cầm quyền ở miền Nam, đã ỷ lại, dựa dẫm, lệ thuộc vào Hoa Kỳ để mong chống lại cuộc xâm chiếm miền Nam bằng vũ lực mà cộng sản miền Bắc tiến hành với sự hậu thuẫn mạnh mẽ của cộng sản Nga, Tàu và các chư hầu của họ.

Thế mà... dường như ngày nay có người đang quên những bài học đau xót đó của lịch sử.

Nhân chuyện "Lộ trình" của AEI

Đầu tháng 4 năm nay, tại trụ sở của American Enterprise Institute (AEI), nhiều nhà nghiên cứu Hoa Kỳ và khoảng mười nhà nghiên cứu Việt Nam đã họp bàn về quan hệ Việt-Mỹ. Ngày 11 tháng 4 năm 2002, một "*Lộ trình cải tiến bang giao Mỹ - Việt theo hướng dân chủ hóa*" [dưới đây, gọi tắt là "Lộ trình"] được công bố. Hai nhà nghiên cứu Việt Nam tham gia cuộc họp của AEI đã giới thiệu "Lộ trình" đó bằng tiếng Việt, qua bài của ông Bùi Tín "*Lộ trình mới - Rốt Mệp của Ê-I-Ai*", đăng trên tờ *Thông Luận* số 159 tháng 5-2002 và một số báo khác, và bài của ông Nguyễn Quốc Khải "*Những đề nghị cải tiến bang giao Việt - Mỹ và dân chủ hóa Việt Nam của Viện nghiên cứu chính sách công vụ Hoa Kỳ*", đăng trên tờ *Thế Kỷ 21* số 158 tháng 6-2002.

"Lộ trình" này dù chưa được coi là chính sách chính thức của chính quyền tổng thống George W. Bush, nhưng AEI là một trong những cơ quan nghiên cứu có thể có ảnh hưởng đến chính sách của chính quyền Hoa Kỳ, cho nên nhiều người dân

chủ và yêu nước Việt Nam quan tâm nghiên cứu và theo dõi.

Theo lời ông Nguyễn Quốc Khải : "*Mục tiêu của chính sách mới này là giúp Việt Nam trở thành một quốc gia hùng mạnh về kinh tế lẫn quân sự với một thể chế dân chủ để Việt Nam có thể tự chủ, độc lập và duy trì mối liên hệ thân thiện với các quốc gia láng giềng, đặc biệt là Trung Hoa và Hoa Kỳ*"... "*Điểm then chốt của lộ trình mới nhằm cải tiến bang giao giữa Hoa Kỳ và Việt Nam là Hoa Kỳ sẽ gia tăng viện trợ giúp Việt Nam từng giai đoạn song song với việc dân chủ hóa tại Việt Nam*". Còn ông Bùi Tín thì nhấn mạnh : "*Tình hữu nghị Mỹ-Việt, mối quan hệ thân hữu Mỹ-Việt sẽ có thể là một yếu tố cơ bản để thực hiện thuận lợi những mục tiêu tốt đẹp của xã hội Việt Nam, của nhân dân Việt Nam mà chính những người lãnh đạo cộng sản đã ghi trong nghị quyết của họ...*", "*xây dựng tình bạn Việt-Mỹ gắn bó xã hội hai nước, nhân dân hai nước, Việt Nam sẽ có một thế mới, một lực mới khác hẳn hiện nay*".

Như vậy, qua lời lẽ của những người giới thiệu, có thể nghĩ rằng những ý định của các tác giả "Lộ trình" là tốt đẹp. Để thực hiện chúng, các tác giả "Lộ trình" chia ra bốn giai đoạn "cải tiến bang giao", và ở mỗi giai đoạn đưa ra những điều kiện [xin chú ý : chữ "điều kiện" là của người viết bài này, chứ trong bài của ông Nguyễn Quốc Khải chỉ dùng chữ "đề nghị" mà thôi] cho Việt Nam thực hiện. Trong "Lộ trình" không nói rõ "Việt Nam" là ai, nhưng mọi người ngầm hiểu đó là tập đoàn thống trị Việt Nam, tức là Bộ Chính trị Đảng Cộng Sản Việt Nam. Ở mỗi giai đoạn, nếu Việt Nam thực hiện được những "đề nghị" do Hoa Kỳ đưa ra thì Hoa Kỳ sẽ viện trợ lớn cho Việt Nam, có khi đến 500 triệu USD, để phát triển kinh tế, trợ giúp chiến cụ, hoặc huấn luyện quân sự, tăng thêm tiềm lực an ninh và quốc phòng cho tập đoàn thống trị Việt Nam. Tóm lại, mọi việc sẽ tiến hành theo phương thức "tiền trao, cháo múc" giữa nhà cầm quyền hai nước Việt Nam và Hoa Kỳ.

Đây là những "đề nghị" chính trị đáng chú ý được đưa ra trong "Lộ trình" :

- ứng cử viên ngoài Đảng Cộng Sản Việt Nam được phép ứng cử vào Quốc hội trong kỳ bầu cử vào tháng 5-2002 (giai đoạn 1) ;

- các tín đồ thuộc các tôn giáo được tự do chọn lựa tổ chức điều hành của họ ; các tổ chức này chỉ hoạt động tôn giáo không được phép hoạt động chính trị ; Đảng Cộng Sản Việt Nam không được quyền bác bỏ việc bổ nhiệm các vị giám mục Công giáo và tu sĩ ; Đảng Cộng Sản Việt Nam rút các chính uỷ và chính trị viên ra khỏi quân đội; tất cả các thẩm phán và luật sư phải rút ra khỏi Đảng Cộng Sản Việt Nam ; tất cả tù nhân chính trị được trả tự do ; một số tạp chí và báo được tự do, không bị ràng buộc vào chế độ kiểm duyệt ; những công ty và xí nghiệp mà Đảng Cộng Sản Việt Nam có trên 25% cổ phần được đem bán cho công chúng... (giai đoạn 2) ;

- những đảng phái không cộng sản được phép hoạt động, phê bình chính phủ, tham gia vào các cuộc bầu cử; điều 4 của Hiến pháp có thể thay đổi hoặc không ; những công ty quốc doanh phải được bán cho tư nhân để sản xuất của khu vực công không quá 25% của tổng sản lượng nội địa [GDP] (giai đoạn 3) ;

- tách lực lượng cảnh sát và an ninh ra khỏi Đảng Cộng Sản Việt Nam và giảm số nhân viên cảnh sát và an ninh; tất cả các nhân viên cảnh sát và an ninh phải ra khỏi Đảng Cộng Sản Việt Nam ; Hoa Kỳ được phép sử dụng hải cảng Cam Ranh cho mục tiêu quân sự (giai đoạn 4).

Xem qua có thể nhận thấy trong tất cả những "đề nghị" đã đưa ra dường như chỉ có điều cuối cùng về cảng Cam Ranh là trực tiếp dính đến quyền lợi Hoa Kỳ, còn tất cả những điều khác chỉ vì sự dân chủ hóa Việt Nam.

Những người dân chủ và yêu nước Việt Nam ở hải ngoại có những ý kiến khác nhau đối với "Lộ trình" : có người hoan nghênh, có người tỏ ý lo ngại, cũng không ít người phản ứng mạnh. Chẳng hạn, hồi tháng 6 năm nay, chúng tôi có dịp gặp ông Nguyễn Hữu Chung, là một nhà chính trị sâu sắc đồng thời là một nhà nghiên cứu nghiêm túc có tiếng ở hải ngoại. Là chỗ quen biết thân tình, chúng tôi trao đổi thẳng thắn với nhau. Ông Chung nói : "Anh ạ, tôi muốn viết một bài để đập thật mạnh, nhưng lại cứ lẩn tránh vì có anh em bạn bè mình tham gia vào đấy. Đập thì lại hóa ra là mình đập anh em mình. Mà không thì không được". Hôm đó, tôi nói với ông Chung : "Tôi cũng thấy cần phải phát biểu ý kiến về cái "Lộ trình" này. Nhưng... cũng như anh, tôi cũng ngại đụng chạm đến anh em mình. Có lẽ ta tạm lờ nó, cứ để cho nó chìm đi trong yên lặng".

Nhưng nào có yên lặng được đâu! Hồi tháng 7, ông Bùi Tín trả lời phỏng vấn của tờ *Cánh Én*, bài đó được đăng trên *Cánh Én*, *Thông Luận* và vài tờ báo khác hồi tháng 7-8, dưới nhan đề "*Chọn bạn mà chơi !*". Ông tuyên bố chúng ta cần phải đánh động dư luận trong và ngoài nước để mọi người hiểu rõ "Lộ trình" của AEI, vì thế bài của ông Bùi Tín là một bài cổ động nhiệt liệt cho "Lộ trình".

Đến lúc này, chúng tôi thấy cần trình bày rõ quan điểm và thái độ của mình đối với "Lộ trình" đó. Việc này có quan hệ đến sự nghiệp dân chủ hóa đất nước, nên không thể vì tình riêng bạn bè mà im được.

Hãy khoan bàn luận về các "đề nghị" cụ thể đưa ra cho phía Việt Nam, mà trước hết nên đi sâu tìm hiểu xem tại sao AEI đưa ra "Lộ trình" bốn giai đoạn trong lúc này ? Cái gì là động cơ thúc đẩy họ làm việc đó ? Và việc đó thực tế sẽ có lợi, có hại gì cho việc dân chủ hóa thật sự đất nước ta ?

Điều sơ đẳng này dù có nhắc lại có lẽ cũng không thừa: các chính khách của mỗi nước khi vạch ra đường lối, chính sách (hay lộ trình) của họ đều xuất phát trước tiên từ quyền lợi thiết thân của nước họ. Hoa Kỳ cũng thế thôi. Theo chúng tôi nghĩ, khi đưa ra "Lộ trình" này, AEI **chủ yếu nhằm phục vụ cho chiến lược trước mắt và lâu dài của Hoa Kỳ trong khu vực châu Á - Thái Bình Dương** là nơi các nước lớn, chủ yếu là Hoa Kỳ, Trung Quốc, Nga, Nhật... đang công khai hoặc giấu mặt tranh giành nhau ảnh hưởng. Một thực tế rõ ràng là những năm gần đây, trong vùng Đông Nam Á, Trung Quốc cố hết sức bành trướng về mọi mặt, kể cả về quân sự, kinh tế lẫn ngoại giao, thậm chí cố mở rộng biên cương của họ. Những hành động lấn chiếm Hoàng Sa, Trường Sa, hiệp ước gần đây về biên giới và lãnh hải với Việt Nam là một trong những ví dụ. Điều đó đe dọa trực tiếp an

ninh của Đài Loan, đe dọa quyền lợi và chủ quyền của Việt Nam và nhiều nước khác trong vùng. Sự bành trướng đó của Trung Quốc cũng đe dọa dữ dội quyền lợi của Hoa Kỳ. Chính vì thế, Hoa Kỳ muốn vạch ra một chính sách đối ngoại khả dĩ lôi kéo một số nước trong khu vực, dù không dân chủ, vào quỹ đạo chiến lược của họ để làm lực cản sự bành trướng của Trung Quốc. Một trong những nước mà Hoa Kỳ nhắm tới là Việt Nam.

Hoa Kỳ biết rõ Việt Nam hiện đang nằm dưới một chế độ độc tài toàn trị vô cùng khắc nghiệt. Hơn nữa, tập đoàn thống trị Việt Nam, tức là Bộ Chính Trị Đảng Cộng Sản Việt Nam, hiện đang lệ thuộc vào Trung Quốc để tồn tại, tuy vẫn có mâu thuẫn này nọ với Trung Quốc. Trong tình hình đó, Hoa Kỳ vẫn mong muốn cải thiện và thắt chặt bang giao với tập đoàn thống trị Việt Nam. Hơn nữa, như chúng ta biết, các nhà báo và các nhà nghiên cứu Hoa Kỳ thường thích nói, thích nghĩ và thích tin là Bộ Chính Trị Đảng Cộng Sản Việt Nam hiện đang phân hóa thành nhóm thân Trung Quốc và nhóm thân Mỹ hay thân phương Tây. Các chính khách trong AEI hy vọng rằng với "Lộ trình" này, họ có thể lôi kéo, nếu không toàn bộ thì cũng một nhóm nào đó trong tập đoàn thống trị Việt Nam hiện nay để đưa Việt Nam vào chiến lược của họ chống lại sự bành trướng của Trung Quốc. Đặt vấn đề cải tiến bang giao với Việt Nam trong lúc phong trào dân chủ ở Việt Nam đang phát triển, các chính khách trong AEI không thể không nói đến chuyện dân chủ hoá dù "sự nói" đó không hẳn mang "tính cấp thiết số 1".

Những người dân chủ và yêu nước Việt Nam cần bình tĩnh, khách quan suy xét kỹ, sáng suốt nhận định và dự kiến trước những điều lợi hại của "Lộ trình" này. Không thể để những từ ngữ đẹp làm quáng mắt mình!

Những người Việt Nam dân chủ và yêu nước chủ trương thắt chặt mối bang giao giữa Việt Nam với Hoa Kỳ. Nhưng **việc thắt chặt mối bang giao đó không thể củng cố chế độ độc tài toàn trị ở Việt Nam, mà phải nhằm thật sự dân chủ hóa Việt Nam.** Chính vì thế, những người dân chủ và yêu nước Việt Nam nhiệt liệt hoan nghênh sự ủng hộ của chính phủ, quốc hội và mọi tổ chức xã hội, phi chính phủ ở Hoa Kỳ **đối với phong trào đấu tranh của người dân Việt Nam** cho tự do, dân chủ và nhân quyền, nhằm thật sự dân chủ hóa đất nước.

Nhưng họ ý thức sâu sắc rằng thành công của công cuộc dân chủ hóa do chính phong trào dân chủ của nhân dân Việt Nam quyết định, nên họ không thể ỷ lại, dựa dẫm vào sự ủng hộ đó, dù cho nó đến từ một siêu cường mạnh nhất, giàu nhất thế giới. Mọi người dân chủ và yêu nước Việt Nam đều mong muốn điều đã ghi rõ trong "Lộ trình" : "**việc cải thiện bang giao giữa hai nước đòi hỏi Việt Nam phải thi hành những biện pháp dân chủ hóa**" sẽ không phải là một câu nói suông để đẹp tai người nghe. Họ có nhiều lý do chính đáng để cảnh giác, lo ngại và nghi ngờ, thậm chí không ủng hộ và kịch liệt phản đối, khi cảm thấy sự ủng hộ của Hoa Kỳ chỉ thông qua các cơ quan quyền lực của nhà nước độc tài toàn trị để thoả mãn nhu cầu duy trì quyền lực của bọn độc tài, mà không đếm xỉa đến phong trào dân chủ và các tổ chức dân chủ của nhân dân, hoặc khi cảm thấy Hoa Kỳ vì nhu cầu lôi

kéo tập đoàn thống trị để Việt Nam rơi vào quỹ đạo chiến lược của họ, mà tìm mọi cách hạ thấp những "đề nghị" dân chủ hóa và cố kéo tập đoàn thống trị "thắt chặt bang giao", rồi củng cố lực lượng cho cái tập đoàn thống trị đó. Điều này có khả năng xảy ra không ? Đáng tiếc, **câu trả lời là rất có thể xảy ra !**

Nói như thế không có nghĩa là không tin tưởng ở những người bạn dân chủ Hoa Kỳ. Nhưng với các chính khách thì dù họ ở nước nào chúng ta cũng không thể ngây thơ, cả tin ở lời nói tốt đẹp mà để mất cảnh giác. Mọi người đều chưa quên sự thật chua xót hồi thập niên 60-70, nhà chính khách Kissinger đã từng "dạy" cho nhiều người Việt Nam một bài học nhớ đời ! Đến bây giờ nghĩ lại, nhiều người vẫn còn thấy rất đau !

Thành thực mà nói, lối giải thích của hai ông Nguyễn Quốc Khải và Bùi Tín có nhiều điều không thể làm hài lòng độc giả ít nhiều có suy nghĩ. Ông Nguyễn Quốc Khải viết : *"...mục tiêu của chính sách mới này là giúp Việt Nam trở thành một quốc gia hùng mạnh về kinh tế lẫn quân sự với một thể chế dân chủ để Việt Nam có thể tự chủ, độc lập và duy trì mối liên hệ thân thiện với các quốc gia láng giềng, đặc biệt là Trung Hoa và Hoa Kỳ"*... "**Lộ trình đề nghị ở đây không đòi bãi bỏ "chế độ đảng cộng sản"** [Communist party regime] **hiện nay tại Hà Nội**". Nghe qua thì có vẻ là hay ho, nào là "một quốc gia hùng mạnh về kinh tế lẫn quân sự", nào là "một thể chế dân chủ". Nhưng thử hỏi : **quốc gia nào, độc tài đảng trị hay dân chủ ?** Lại thử hỏi : **"thể chế dân chủ" nào có thể có được, nếu "chế độ đảng cộng sản", tức là cái chế độ độc tài toàn trị cộng sản, vẫn còn nguyên vẹn ?**

Còn ông Bùi Tín thì đoán chắc rằng : "*Lộ trình này... không nhằm lật đổ đảng cộng sản mà chỉ làm cho Đảng có thể thực hiện một số điều kiện tốt đẹp chính họ đề ra. Đảng cộng sản có mất chăng thì là chỉ mất một số nội dung chưa thành sự thật (như chủ nghĩa xã hội, chủ nghĩa cộng sản), mất độc quyền cai trị đã trở thành lạc lõng ngược đời giữa thế giới ngày nay...*". Lối giải thích này của ông Bùi Tín (Đảng Cộng Sản Việt Nam sẽ "mất độc quyền cai trị") nghe ra "hơi bị" mâu thuẫn với lời ông Nguyễn Quốc Khải ("không đòi bãi bỏ "chế độ đảng cộng sản") ! Người đọc không thể nhịn cười : "**Lộ trình**" là để giúp cho Đảng Cộng Sản Việt Nam thực hiện những điều tốt đẹp do chính họ đề ra, còn Đảng có mất chăng thì chỉ là những thứ vật vãnh, như chủ nghĩa xã hội, chủ nghĩa cộng sản hoang tưởng và cái "độc quyền cai trị" lạc hậu, lỗi thời mà thôi ! Lối giải thích này chắc nhắm vào Bộ Chính Trị Đảng Cộng Sản Việt Nam ! Nhưng mà nghe như "dở con nít" vậy ! Khốn thay, những cái "vật vãnh" đó lại chính là những thứ mà tập đoàn thống trị hiện nay cố sống cố chết để giữ cho kỳ được !

Còn đoạn dưới đây, hình như, để dỗ người dân : "*AEI và các học giả đều có ý định tốt với Việt Nam. Họ không có tham vọng về quân sự, đất đai gì hết. Đó chỉ là cảm tình và mong muốn cho Việt Nam được phát triển. Đây là cơ hội và nếu như bị bỏ lỡ thì Việt Nam không thể tìm được bạn tốt, và sẽ rất khó để tìm ra được con đường phát triển. Họ thực lòng quý trọng những đức tính cần cù, thông minh của người dân, rất cảm*

thông những khó khăn, éo le dân ta phải chịu đựng. Họ cũng rất tin ở thể hệ trẻ, ở trí thức Việt Nam" ... "Tôi xin nhấn mạnh là những quan chức Hoa Kỳ đã nói với tôi (tức là với ông Bùi Tín – ghi chú của người viết) rằng : Họ chỉ muốn những người trí thức Việt Nam hiểu rằng, không một tình cảm nào cũng nhắc cả..." [ý nói Hoa Kỳ và Việt Nam có thể trở thành bạn – ghi chú của người viết], rồi ông tiếp : "Hãy chọn bạn mà chơi ! Làm bạn với Hoa Kỳ không dễ đâu. Tôi đã nói chuyện rất lâu với một số thượng nghị sĩ và thứ trưởng ngoại giao Hoa Kỳ. Hoa Kỳ cũng khó tính khi kén bạn. Chính qua chiến tranh mà họ hiểu người dân Việt Nam, đánh giá cao một số trí thức và thế hệ thanh niên mới. Họ rất tiếc là một dân tộc tuyệt vời như Việt Nam lại bị cầm giữ để không có tự do lựa chọn, và do đó bị lỡ tàu hoà. Vì quý Việt Nam mà nay họ chủ động dang tay bè bạn ! Tôi rất lo là khéo mà ta lại lỡ tàu..." v.v. và v.v. Ông Bùi Tín say sưa "đánh động dư luận" đến nỗi bỏ qua một điều "hơi" quan trọng : "họ chủ động dang tay bè bạn" với ai ? Không phải với một số trí thức và thế hệ thanh niên mới, cũng như với người dân Việt Nam được họ đánh giá cao, mà, đáng tiếc, họ dang tay bè bạn với những kẻ đang giam cầm đầy đọa những người trí thức đó, đang thống trị trên đầu trên cổ người dân Việt Nam ! Nhưng có lẽ ít ai nghĩ thơ nghĩ rằng khi đưa ra "Lộ trình" này các chính khách Mỹ chỉ vì "cảm tình và mong muốn cho Việt Nam được phát triển".

Như trên chúng tôi đã vạch rõ, động cơ chính của AEI khi đưa ra "Lộ trình" này xuất phát từ quyền lợi của Hoa Kỳ. Họ muốn kéo Việt Nam cùng với họ ngăn cản sự bành trướng của Trung Quốc. Cứ nói thẳng như thế có sao đâu?! Có phải nói như thế thì những người dân chủ và yêu nước Việt Nam không tán thành cái mục tiêu đó của Hoa Kỳ đâu? Cái mục tiêu đó cũng có lợi cho Việt Nam lắm chứ! Những người dân chủ và yêu nước Việt Nam tán thành mục tiêu đó ! Miễn là các chính khách Hoa Kỳ không "đi đêm" với tập đoàn thống trị, không nhượng bộ về các điều kiện dân chủ hoá và thoả thuận với tập đoàn thống trị "sau lưng" phong trào dân chủ của dân chúng. Những người dân chủ và yêu nước Việt Nam phải cảnh giác, vì chính ông Nguyễn Quốc Khải đã nhấn mạnh : "Những đề nghị trong lộ trình AEI rất thực tiễn và uyển chuyển để sẵn sàng chấp nhận kết quả của những thương thảo giữa đôi bên trong tương lai". Câu đó xác nhận rằng các chính khách Hoa Kỳ sẽ sẵn sàng hạ thấp (có thể đến mức thấp nhất !) những "đề nghị" dân chủ hoá, sẵn sàng chấp nhận một thứ dân chủ méo mó, vô hồn, giả hiệu mà tập đoàn thống trị Việt Nam hiện nay vốn quen thói "treo đầu dê bán thịt chó" có thể nhận được. Nếu vậy, có nghĩa là những đòi hỏi dân chủ thiết thân của người dân Việt Nam sẽ bị hy sinh dễ dàng, miễn là Bộ Chính Trị Đảng Cộng Sản Việt Nam tỏ lòng thân thiện với Hoa Kỳ. Và nếu quả như thế thì sẽ là một đại bất hạnh cho dân tộc Việt Nam : trên dải đất hình chữ S này, dân tộc Việt Nam ta vẫn còn bị giam hãm lâu, lâu lắm dưới chế độ độc tài đảng trị khắc nghiệt được một siêu cường "bảo kê", giúp đỡ củng cố an ninh và quốc phòng, và nói chung, củng cố cả cái chế độ đó ! Đây cái gọi là "chủ động dang tay bè bạn" kiểu đó có thể đem lại hậu quả như thế !

Thế mà ông Bùi Tín viết : "Kết bạn thân thiết với Hoa Kỳ, Việt Nam có thể tiếp nhận đến 50 tỷ USD đầu tư không mấy

khó khăn, chưa nói đến hàng chục tỷ USD [những chữ in nghiêng là của ông Bùi Tín] có thể có từ cộng đồng Việt Nam trên khắp thế giới khi nền cai trị độc quyền của một đảng chấm dứt, khi đảng cộng sản vẫn có thể tồn tại trong nền dân chủ đa nguyên". Ô hay! các tác giả của "Lộ trình" kiêu, sợ, không dám đòi hủy bỏ điều 4 của Hiến pháp thì làm sao mà chấm dứt được nền thống trị độc tôn của Đảng Cộng Sản Việt Nam ? Làm sao có được nền dân chủ đa nguyên? Và ngay những "đề nghị" đưa ra trong "Lộ trình" người ta còn tuyên bố sẵn sàng "uyển chuyển" nhượng bộ hoặc rút lui thì làm sao dân chủ hóa thật sự đất nước, làm sao "có được nền dân chủ đa nguyên"? Ông Bùi Tín còn nhấn mạnh : "Hoa Kỳ rất mong người dân Việt Nam được lựa chọn trên cơ sở tự do, việc kết bạn này là hoàn toàn bình đẳng. Nếu người Việt Nam thật sự tán thành thì AEI đứng ra vận động xã hội, quốc hội, các viện nghiên cứu, các bộ máy tuyên truyền – người Mỹ gọi là lobby – để hình thành một ý muốn chung của nhân dân Mỹ, thực hiện một chính sách giao lưu, kết bạn thân thiết, tin cậy với nhân dân Việt Nam" ! [Chú ý : những chữ nhấn mạnh là của người viết]. Mấy người bạn dân chủ của tôi rất phẫn nộ khi đọc những câu tương tự. Họ phẫn nộ chính vì ông Bùi Tín làm như tuồng người dân Việt Nam có quyền được tự do lựa chọn bạn ! Làm như tuồng ông quên là chính người Mỹ đã nói với ông : "Họ rất tiếc là một dân tộc tuyệt vời như Việt Nam lại bị cầm giữ để không có tự do lựa chọn" !

Đọc hai bài của ông Bùi Tín về "Lộ trình", riêng tôi thì thấy rất buồn cho một người bạn dân chủ bị lầm lạc. Thật tình mà nói, chúng tôi chẳng hề có ác cảm gì với ông Bùi Tín cả, trái lại, chúng tôi quý tấm lòng của ông, nhưng cái lối cổ động kiểu này của ông quả là thiếu trách nhiệm với người đọc, gây ảo tưởng, gây hy vọng hão huyền, làm nhụt trí óc cảnh giác và gieo rắc cái tinh thần ỷ lại, dựa dẫm vào nước ngoài.

Bây giờ hãy xét qua những "đề nghị" chính trị mà AEI đã đưa ra trong "Lộ trình". Cần nói rõ rằng những "đề nghị" đó, nếu là thực tâm muốn thực hiện kỳ được dân chủ hoá, nếu được coi là "những điều kiện tối thiểu" và không bị tùy tiện cắt xén, lược bỏ, bóp méo hay xuyên tạc, thì dù còn thiếu một số điều rất cơ bản (như xóa bỏ điều 4 trong Hiến pháp, hủy bỏ nghị định 31/CP...), nhưng, nói chung, cũng có thể coi là tốt cho sự dân chủ hóa Việt Nam. Nhưng ông Nguyễn Quốc Khải nói rõ "Lộ trình" của AEI có "tính cách khả thi", vì những đề nghị của Hoa Kỳ là "rất thực tiễn và uyển chuyển để sẵn sàng chấp nhận kết quả những thương thảo giữa đôi bên", nên những người dân chủ không thể không cảnh giác cao độ với cái tinh thần "uyển chuyển", "sẵn sàng chấp nhận" đó.

Còn nếu thực tâm muốn dân chủ hóa Việt Nam, coi đó là "những điều kiện tối thiểu" không thể cắt xén, thì chúng tôi cho rằng "Lộ trình" đó hoàn toàn không có "tính cách khả thi". Trong tình hình hiện nay, chưa có một triệu chứng nào cho thấy tập đoàn thống trị bảo thủ hiện nay, tức là Bộ Chính Trị Đảng Cộng Sản Việt Nam được bầu sau Đại hội 9, sẵn sàng nói chuyện với Hoa Kỳ về "Lộ trình" này. Bản chất cực

kỳ bảo thủ của tập đoàn thống trị Việt Nam hiện nay không cho phép họ làm một bước "động trời" như thế. "Động trời" vì đụng đến quyền lực toàn trị của họ, đụng đến "ngai vàng" của họ, đụng đến "ông anh cả phương Bắc" của họ mà họ đang lệ thuộc. Những lời dỗ dành của ông Bùi Tín : "Kết bạn thân thiết với Hoa Kỳ, Việt Nam có thể tiếp nhận đến 50 tỷ USD đầu tư không mấy khó khăn, chưa nói đến hàng chục tỷ USD có thể có từ cộng đồng Việt Nam trên khắp thế giới", cũng như những lời khuyên lớn của ông Nguyễn Quốc Khải : "Sự giúp đỡ kinh tế và quân sự của Hoa Kỳ cho Việt Nam như đã nêu ra trong bản lộ trình để đổi lấy một sự thay đổi chính thể trước sau gì cũng phải xảy ra là một cơ hội tốt mà Việt Nam không thể bỏ phí" sẽ chỉ là nước đổ đầu vịt ! Những lời đó mà nói với một chính quyền dân chủ của nhân dân Việt Nam thì quá hợp, chớ nói với Bộ Chính Trị Đảng Cộng Sản Việt Nam thì chỉ là tiếng kêu giữa sa mạc ! Cái mà tập đoàn thống trị hiện nay cần là "nền cai trị độc quyền của một đảng". Lẽ nào các tác giả "Lộ trình" nghĩ rằng "có tiền mua tiên cũng được", cứ tung đô-la làm môi thơm ngon xuống "cái ao cá Bác Hồ ở Ba Đình" thì chắc nhử được "lũ cá" háu ăn sẽ cắn câu ! Đúng là tập đoàn thống trị Việt Nam hiện nay là một lũ tham lam, háu ăn lắm, nhưng cái quyền lợi chung cao nhất của cả tập đoàn thống trị là **quyền lực**, vì có quyền lực mới bảo đảm được quyền lợi cá nhân lớn lao và lâu dài. Khi thấy cái quyền lực này bị đụng đến thì chúng phải cố sống cố chết để giữ bằng được, chỉ trừ phi bị sức ép cực mạnh của phong trào dân chúng bắt chúng phải chịu nhường. Còn khi tập đoàn thống trị lấu cá chấp nhận ngồi nói chuyện với Hoa Kỳ về "Lộ trình" thì chắc chắn không phải vì muốn "dân chủ hóa đất nước" – theo đúng nghĩa của từ này – mà là để chúng thực hiện một mưu đồ giáo quyết theo kiểu tương kế tựu kế.

Người ta có thể lấy làm lạ : trong "Lộ trình" thiếu vắng những điều kiện chính trị rất căn bản để thật sự dân chủ hoá, như huỷ bỏ điều 4 của Hiến pháp, huỷ bỏ nghị định 31/CP trắng trợn vi hiến, thi hành tự do ngôn luận, không được đàn áp những người có chính kiến v.v. Sự thiếu vắng này là có ý hay vô tình ?

Mặt khác, trong "Lộ trình" cũng có những điều phi lý. Chẳng hạn, trong giai đoạn 1, người ta đặt ra điều kiện là giới cầm quyền phải để cho công dân ngoài Đảng Cộng Sản Việt Nam được tự do ứng cử vào quốc hội sẽ bầu ngày 19 tháng 5, nghĩa là một tháng sau khi "Lộ trình" được công bố. Hay trong giai đoạn 3, điều kiện đưa ra là các đảng phái không cộng sản được phép hoạt động, phê bình chính phủ, tham gia vào các cuộc bầu cử, trong khi điều 4 của Hiến pháp vẫn có thể giữ nguyên.

Đến đây, các tác giả "Lộ trình" có thể sẽ hỏi : thế thì người viết bài này muốn gì ? có đề nghị gì ? Xin nói rõ. Các chính khách của AEI cho rằng : "Sự giúp đỡ kinh tế và quân sự của Hoa Kỳ cho Việt Nam như đã nêu ra trong bản lộ trình để đổi lấy một sự thay đổi chính thể trước sau gì cũng phải xảy ra là một cơ hội tốt mà Việt Nam không thể bỏ phí". Nói thế, tức là AEI đã sáng suốt nhận thức được một điều rất quan trọng : "một sự thay đổi chính thể trước sau gì cũng

phải xảy ra" ở Việt Nam. Đúng, đó là điều không thể tránh khỏi! "Sự thay đổi chính thể" này có nghĩa là sự sụp đổ của chế độ độc tài toàn trị, do nhiều yếu tố gây nên, nhưng yếu tố chủ yếu chính là do phong trào đấu tranh kiên cường cho tự do, dân chủ và nhân quyền của nhân dân Việt Nam. Nếu AEI đã nhận thức được như thế thì đề nghị của chúng tôi rất giản đơn : Hoa Kỳ, siêu cường mạnh nhất thế giới, và các cường quốc dân chủ hãy ủng hộ mạnh mẽ hơn nữa phong trào dân chủ Việt Nam, kịp thời và mạnh mẽ lên tiếng chống những vi phạm nhân quyền của nhà cầm quyền Việt Nam, buộc họ thực hiện đúng những điều kiện trong Thương ước Việt-Mỹ, cũng như trong các Công ước về Nhân quyền, gấn bó những điều kiện viện trợ kinh tế với việc thực hiện những quyền con người. Xin các nhà lãnh đạo Hoa Kỳ hiện nay hãy làm như các cựu Tổng thống R. Reagan, G. Bush (già), cựu Thủ tướng M. Thatcher... đã từng làm đối với nhà cầm quyền Liên bang Xô-viết và các chư hầu của họ, nhờ đó thúc nhanh sự sụp đổ của các chế độ độc tài toàn trị này. Một chính sách như thế sẽ không có hại gì cho bang giao với chính quyền Việt Nam, cũng như trước đây đã không có hại gì cho bang giao với Liên Xô và các nước chư hầu của Liên Xô cả.

Trước khi kết thúc câu chuyện về "Lộ trình", chúng tôi muốn bàn thêm một tý về cuộc "cách mạng nhung". Ông Nguyễn Quốc Khải viết : "*Việt Nam, cũng như Ba Lan, Hung Gia Lợi, Tiệp Khắc, không phải Liên Bang Xô Viết hay Trung Cộng. Việt Nam có thể thực hiện một cách mạng nhung với những bước chia sẻ quyền hành trong quốc hội như trường hợp một số nước Đông Âu*". Ông Nguyễn Quốc Khải đã quên một điều tối quan trọng trong thực tiễn lịch sử của mấy nước vừa kể là nhờ có **một phong trào quần chúng rộng lớn ở các nước đó**, chứ không phải nhờ một nước lớn nào đó "vượt qua đầu" phong trào dân chủ của dân chúng để mặc cả với bọn cầm quyền mà có được cuộc "cách mạng nhung".

Chính vì thế, chúng tôi nhắc lại : quyết định thắng lợi của dân chủ hóa đất nước là phong trào đấu tranh mạnh mẽ của quần chúng, và xin khẳng định lần nữa : Việc ta, ta cứ làm! Các chiến sĩ dân chủ trong và ngoài nước, miền Bắc và miền Nam, không phân biệt thành phần, hãy liên kết lại với nhau thành những nhóm dân chủ, đi sâu vào dân chúng, vận động dân chúng đấu tranh cho quyền lợi của mình, đấu tranh chống tham nhũng, chống bóc lột, áp bức, đấu tranh đòi tự do, dân chủ và nhân quyền, đồng thời tranh thủ sự ủng hộ quốc tế, tạo nên một sức mạnh tổng hợp to lớn mà giành lấy dân chủ đích thực cho nước ta./

Nguyễn Minh Cần
(Moscova, 10-10-2002)

**Thông Luận hoan nghênh
mọi ý kiến phê bình và ủng
hộ tài chánh của quý độc giả**

<http://www.thongluan.org>

THÀNH CÔNG THẾ KỶ 21

Thế Duy

LTS : Thế Duy là bút hiệu của một học giả có uy tín tại Hà Nội.

Mới chân ướt chân ráo tới Paris vài ngày, tôi được biểu "Thành Công Thế Kỷ 21".

À, lại người bạn cũ "Tổ Quốc Ăn Năn" đây, nhưng trong bộ cánh chỉnh tề hơn, chăm chuốt hơn, gọn gàng hơn, do đó các ưu điểm nổi bật hơn.

Tuy không biết nhiều về các hội đoàn, các tổ chức, các nhân sĩ, các trí thức hải ngoại, tôi vẫn có cảm tưởng, đúng hơn linh tính, rằng hành trang chính trị của Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên là một cương lĩnh hành động sắc bén nhất, đầy đủ nhất, biết điều nhất, do đó khả thi nhất.

Đã "không biết nhiều" sao còn ăn ốc nói mò đến "nhất". Xin nhận phần hồ đồ về mình. Tuy nhiên, và quan trọng hơn rất nhiều lần, khen phò mã nào là áo quần đẹp quá, vải may sang quá, kiểu cắt khéo quá... để làm chi nhỉ, vì vậy...

Vài khẳng định cần tu chính

Đất nước ta và dân tộc ta, đã và nhất là hiện nay, nó... nó... nó thế này đấy. "Chán mớ đời" là câu bản gặt buột mồm từ một bài viết gần đây của Hà Sĩ Phu, đại khái là dân này, đảng này từ lâu rồi "thầy nào tớ ấy", "vung méo đập nổi méo"... Hoặc "người Việt hải ngoại mất sự quan tâm với nỗi khổ của đồng bào trong nước, chán chường khi nghe đến chính trị". Hoặc "cộng sản đã buộc phải giảm (rất nhiều) cường độ đàn áp, khát vọng dân chủ tuy rất cao mà tranh đấu (vẫn) không mạnh lên, số người đấu tranh cho dân chủ không tăng".

Đúng hết, nhưng không phải, hoàn toàn không phải như...

1. "Chính vì lòng yêu nước bị suy giảm (thế nào và từ bao giờ ?) mà trước đây chúng ta để cho (?) đảng cộng sản xuất hiện như một đảng yêu nước (duy nhất), lôi kéo được số đông đảo đồng bào và khống chế chính trường".

Những người đã sống qua những ngày tháng cực kỳ sôi động của năm 1945, bắt đầu từ cuộc đảo chính Nhật, rồi "An Nam độc lập", rồi Cách Mạng Tháng Tám, không bao giờ quên được cái tâm lý phấn khích, hào hùng, say sưa, cuồng nhiệt của nhiều thế hệ người Việt thời đó. Không bao giờ quên "đến mức trở thành một hoài niệm vẫn lắng vẳng đâu đó như gần như xa" trong ký ức của không ít những nhà trí thức Việt đang sống ở một Paris hoa lệ, một San Francisco huyền ảo, với đủ tiện nghi để lãng mạn một thời hào hùng, đủ thông tin để "khinh thế ngạo vật" trước lũ đồng bào lạc hậu.

Các cụ Bảo Đại, Trần Trọng Kim, Hoàng Xuân Hãn...

đã để lọt tay "thời cơ khó được mà dễ mất" một cách vô vẩn vì và chỉ vì họ thiếu kiến thức chính trị dù họ thừa tri thức hàn lâm, vì và chỉ vì họ thiếu bản lĩnh chính trị dù họ không thiếu bản lĩnh làm người. Các cụ Hồ Chí Minh, Trường Chinh, Hoàng Quốc Việt đã biết khai thác "cơ hội ngàn năm một thuở" ấy một cách tuyệt vời vì và chỉ vì họ có kiến thức chính trị tối hữu hiệu dù họ thiếu cái tri thức khoa bảng, vì và chỉ vì họ thừa bản lĩnh chính trị kiên định trên cơ sở ít phẩm hạnh làm người. Với họ "chính quyền là vấn đề giai cấp đấu tranh và không một giai cấp thống trị nào tự nguyện rời khỏi chính trường cả", với họ "dù nước hay không khí chúng ta cũng không cung cấp cho kẻ thù", với họ - nhiều lắm - họ đã được học và nhớ rất kỹ các thầy Lénine, Staline, Mao Trạch Đông... thay vì "đạo trị dân của người quân tử ăn chẳng cần no", hoặc "phép trị dân phải lấy lễ nghĩa làm đầu, hoặc Montesquieu, Rousseau từ những thuở nào.

Không thể cho rằng các cụ Bảo Đại, Trần Trọng Kim... không yêu nước cho dù họ không có sau lưng họ ánh hào quang lấp lánh của người anh hùng "bát thiên lý lộ vân hòa nguyệt". Không thể cho rằng các cụ Hồ Chí Minh, Trường Chinh... không yêu nước cho dù, ngay từ những năm 1945, 1946, họ đã "đoàn kết" để đưa xuống mồ bao nhiêu những đảng viên Quốc Dân, Đại Việt, Phục Quốc, Việt Cách... (bao nhiêu và đã có người yêu nước nào chịu mất công đếm chưa ?). Một bên, một thể bàn bạc, phiếm hình loang vào mây mù của đạo; một bên định hình có góc cạnh, gọn nhẹ và hữu hiệu cho chuyển tải.

Vậy thì, một lời đáp cho tất cả : chúng ta đều ngu tuốt, chỉ ít ngu về mặt chính trị.

Tại sao ngu ?

Không phải, hoàn toàn không phải như...

2. "Trong nhiều thế kỷ, chúng ta đã hài lòng với khuôn mẫu xơ cứng, võ đoán và hà khắc Khổng Mạnh".

Sự hấp dẫn của Việt Minh thời kỳ 1945-1946 là hoàn toàn có thể hiểu được. Họ làm chính trị không giống như mấy ông học giả tư sản, mấy ông nhân sĩ cổ điển của chính phủ Trần Trọng Kim quá nghiêm trang, quá dè dặt trong những bộ lễ phục quá kiểu cách. Họ làm chính trị với quyết tâm "giành chính quyền và không chia sẻ chính quyền cho ai khác", "giành chính quyền bằng bạo lực, duy trì chính quyền bằng bạo lực và không bị ràng buộc bằng bất cứ một thứ luật pháp nào", nhưng lại biết tạm thời "một bước lùi hai bước tiến" bằng cách rêu rao những khẩu hiệu rất dễ được lòng người như "đoàn kết", như "liên hiệp" rất dễ kích động lòng người như "một là độc lập hai là chết", "Nước Việt Nam là một, sông có thể cạn, núi có thể mòn"... Họ biết tập hợp quần chúng bằng cách tung ra mối đe dọa có thật : sự trở lại của thực dân Pháp. Họ rất thuyết phục khi đưa vào sinh hoạt xã hội những từ ngữ mới như "dân chủ", như "cộng hòa", như "phổ thông đầu phiếu", như "nam nữ bình quyền"... Họ khai mở một nếp sinh hoạt để lôi kéo là mít tinh, là khai hội, là thể thao yêu nước, là...

Đồng thời họ vẫn rất khôn ngoan đến mức phải gọi là

thâm độc : với họ sự thù giai cấp là số Một, họ cần rảnh tay một thời lượng, thế là họ đi ngâm với "thực dân" Sainteny, thế là họ gửi thư cho Truman, thậm chí giải tán Đảng Cộng Sản Đông Dương. Cuối cùng họ nhỏ được cái gai tâm phúc : họ truy quét Quốc Dân Đảng của Vũ Hồng Khanh, Việt Nam Cách Mệnh Đồng Minh Hội của Nguyễn Hải Thần. Từ nay để ợt, thực dân Pháp xấu xí đã rõ ràng. Từ nay để ợt, đế quốc Mỹ phân vân giữa ngã ba lịch sử.

Và rồi rất nhanh, sau bức màn tre của cuộc Kháng Chiến chống Pháp, họ đã chinh phục con tim khối óc của một bộ phận đáng kể của tầng lớp ưu tú, giới trí thức cấp cao, của một bộ phận còn đáng kể hơn nhiều lần của giới trí thức cấp thấp. Chinh phục bằng cái mà trí thức Việt Nam tiền chiến vốn thuần chuyên môn không cưỡng lại nổi: chủ nghĩa xã hội khoa học Mác-Lê.

Lấy văn hóa Khổng Mạnh "bảo thủ, thui chột, giáo điều, độc tôn, hung ác, tàn bạo" để giải thích sự thành công của người cộng sản Việt Nam chăng ? Để che bai sự hủ lậu của lớp trí thức tiền chiến chăng ? Sao không nhớ đến cuộc thành công của cách mạng Bolchevik 1917 và cả một cao trào xã hội chủ nghĩa trên toàn thế giới sau 1945 ? Sao không nhớ đến rất đông đảo những trí thức phương tây lừng lẫy tiếng tăm như Malraux, như Sartre, như Schreiner, như Sontag... nhiệt liệt ca ngợi, thán phục cộng sản Việt Nam như "lương tâm của thời đại", như "mảnh đất cuối cùng của tự do" ?

Chúng tôi cho rằng, bên cạnh hàng trăm và hàng trăm ưu điểm trên mặt lý luận của Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên, vẫn còn đó lù lù như mả Đạm Tiên cái nhược điểm cơ bản của họ : đó là thói phồng quá đáng những di căn có thật mà nền văn hóa Khổng Mạnh để lại trong tâm thức dân tộc một thời. "Có thật, một thời", chứ không phải hiện nay : tôi dám cuộc một trăm ăn một, hãy phanh bụng giới trẻ và trí thức Việt Nam hiện đại để mò lấy nửa chữ "Khổng Tử viết".

"Hàng trăm và hàng trăm". Thực vậy, chúng tôi không giấu giếm sự kính phục đến ngây ngất trước *Thành Công Thế Kỷ 21*, đồng thời cũng không giấu giếm nỗi ngạc nhiên đến thất vọng trước, tạm kể, một nhận định rất hời hợt mà rất nguy hiểm như "chế độ cộng sản không có gì khác hơn là sản phẩm của chính văn hóa truyền thống của chúng ta trong khi va chạm với phương Tây. Nó được chính văn hóa truyền thống của chúng ta đẻ ra và nuôi dưỡng (!!!)... Chế độ cộng sản mà họ thiết lập có thể tồi dở, nhưng không nghịch lý (tồi dở và nghịch lý có thể chung sống dễ dàng). Nó thể hiện một tổng hợp văn hóa giai đoạn (sic) của chúng ta, giữa văn hóa Khổng Mạnh mà chúng ta trân trọng hàng ngàn năm và văn hóa phương Tây mà chúng ta tiếp nhận từ thế kỷ 16".

Sao các tác giả "Thành Công Thế Kỷ 21" không nhớ đến một Cuba lãng mạn đến mức hôn mê, một nước Lào quá hiền lành đến mức dân đen, một Bắc Hàn quá... quá cái gì thì chớ quên trong huyết quản họ vẫn chảy cùng dòng máu với Nam Hàn, để nói hoài không mệt mỏi đến di căn của văn hóa Khổng Mạnh ?

Kính xin hải ngoại chư quân tử tạm chấp nhận cho : Chúng ta đều đã ngu tuốt... nhưng rõ ràng giờ đây cả vạn trí thức hải ngoại và cả ngàn tiến sĩ quốc nội. Mà sao vẫn ì ạch ?

Chúng ta đều đã mang ADN, ARN Khổng Mạnh... Nhưng rõ ràng giờ đây có đầu thánh Khổng, thầy Mạnh sai công an đến điệu cổ ta đi. Mà sao vẫn ì ạch ?

Hay vì chúng ta quen ...

Vài quan điểm cần xác minh

"Chúng ta quen (?) coi sự phục tùng cường quyền là tự nhiên và đưa sự chấp nhận số phận nô lệ lên hàng một giá trị đạo đức... Chúng ta mất dần (có đầu mà mất) cái nhìn dài hạn, sáng kiến, óc phát minh và tinh thần mạo hiểm".

Đây cà ra đây muống... Đến đây chúng tôi cảm thấy mình bị xô xuống một bãi lầy, bị đẩy vào một mê cung. Nói giản dị một cái gì đó không dễ lẫn ra đầu vào, không dễ nhìn ra lối thoát.

"Phục tùng cường quyền" ! Nói của đáng tội, ở đâu cũng thế, thời nào cũng vậy : đã là dân thì phải sợ, đã là quyền thì phải khi. Chính vì làm sợ mà quyền thành quý. Chính vì biết sợ mà dân thành hèn. Không riêng gì nhà Trần đã tận diệt nhà Lý một cách hết sức bạc ác, hết sức bất nhân. Lịch sử Đông và Tây đầy rẫy chuyện chém giết nhau tàn khốc, hành hạ nhau khốn khổ, ngay giữa con và cha, ngay giữa anh và em. Chuyện ấy nay không phải là tuyệt chủng, khác chăng là hình thức ít trắng trợn hơn. Thế là phương Tây vẫn minh hơn phương Đông !

Tại sao vậy ?

Thuộc tính của con người xã hội !

Xã hội thì phải có tổ chức, xã hội thì phải có kỷ cương. Do đó phải có người đứng ra chỉ đạo tổ chức ấy, đứng ra điều hành kỷ cương ấy.

Ai đây ?

Ông Trời có công bằng, không công bằng... được hết, vô tư. Bởi vì không dễ gì cho Đinh Bộ Lĩnh, một trẻ chăn trâu, ham chơi hơn ham làm, đè bẹp cả 12 sứ quân. Không dễ gì cho Lý Công Uẩn, một đứa con hoang của một ông thầy chùa quét lá đa nào đó, triệt hạ triều đại Tiền Lê. Không dễ gì cho phú nông Lê Lợi, vừa thái thịt để giỗ bố vừa lèm bèm ăn hết miếng này đến miếng kia, đè đầu cả Nguyễn Trãi, beng đầu cả Trần Nguyên Hãn để thiết lập một triều đại trường thọ nhất trong lịch sử Việt Nam. Không dễ gì cho Nguyễn Huệ, một nông dân về mặt trí tuệ, một tướng cướp về mặt bản lĩnh, đánh bại cả Nguyễn, cả Trịnh, cả Thanh để trở thành một Napoléon Việt Nam theo nhận định của nhiều nhà sử học. Và đến nay nữa, không dễ gì cho George W. Bush thắng một cách đáng ngờ Al Gore trong một cuộc bầu cử đáng ngờ nhất suốt lịch sử của nền dân chủ Hoa Kỳ.

Tại sao vẫn có người thích đứng ra chỉ đạo tổ chức, điều hành kỷ cương, dù bằng cái giá của độc ác, bất nhân, vô sỉ, liều mạng, phiêu lưu...?

Vẫn thế thôi, thuộc tính của con người xã hội, nói rõ hơn, thói đam mê quyền lực. Mà với quyền lực sẽ có tất

cả... và của, và danh, và gái, và...

Thế nào đây để không còn những ông, những bà chính trị gia đê đầu cưỡi cổ bách tính ?

Ngắn gọn một đáp án : Dân chủ !

Dân chủ ư ?

Ai cũng là tướng cả, lấy ai làm quân đây ?

Ngắn gọn một đáp án : Đa nguyên !

Giỏi đấy, Đa nguyên = Phi chính trị hóa guồng máy chính quyền, quân đội, công an.

- Bao dung là nhìn nhận, là chấp nhận, là tôn trọng đối lập.

- Hòa bình, Tự do, Bình đẳng, Nhân quyền, Pháp trị, Đối thoại.

- Hợp tác, Lợi nhuận, Môi trường, Liên đới...

Chính quyền không bắt bất cứ ai phải yêu nước. Chúng ta cần để mỗi người yêu nước theo cách (vô chính phủ) của mình.

Khổ nổi, nói dễ làm khó. Thêm nữa thế nào đây để "ils s'aiment au lieu de ne point s'aimer du tout", để tôi chẳng yêu nước, yêu cái gì hết, để tôi yêu nước theo kiểu Bác Hồ, Bác Duẩn ?

Ngắn gọn một đáp án...

Văn hóa mới

Tài thật, Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên : "Những vấn đề gay gắt nhất và cấp bách nhất đang đặt ra cho đất nước không phải là những vấn đề kinh tế mà là vấn đề văn hóa xã hội".

Văn hóa xã hội ?

Đủ rồi một chữ Tự Do để "ngô nhất dĩ quán tri" bởi vì Tự Do bao hàm :

- Dân chủ như lộ thể chính trị của nó.
- Bao dung như thuộc tính nội tại của nó.
- Bình đẳng như dẫn xuất tất yếu của nó.
- Pháp trị như biện pháp dĩ nhiên của nó.
- Đối thoại như ứng xử tiên thiên của nó.
- Hợp tác như đối sách hữu hiệu của nó.
- Liên đới như trách nhiệm tự giác của nó.
- Công bằng như ý thức bẩm sinh của nó.

Nhưng Tự Do ?

Trước hết và sau hết : Ý thức tự do.

Nhưng ý thức tự do ?

Trước hết và sau hết : Giáo Dục.

"Hãy cho tôi chiếc chìa khóa giáo dục, tôi sẽ thay đổi toàn thể bộ mặt của thế giới",

hoặc "hãy cho ta (ta = Khổng Tử = Giáo Dục) vài năm, ta sẽ lập lại một xã hội Nghiêu Thuấn",

hoặc "sai phạm lớn nhất của tôi (= Tưởng Giới Thạch khi phải chạy ra Đài Loan) là sai phạm trên vấn đề giáo dục".

Đúng quá, đúng ngang với "ngày mai mặt trời lại mọc ở phương Đông" : "Sẽ không có vấn đề nhà nước áp đặt sách giáo khoa chính thức... Giáo dục phải thuần túy hướng về mục tiêu truyền bá kiến thức và mở mang trí tuệ, chứ không thể bị lợi dụng cho những tuyên truyền một

chiều (rẻ tiền đã đành nhưng kể cả đắt tiền)... Và một chú trọng đặc biệt cho việc giảng dạy Việt văn".

Thế thôi ư ?

Cho nên phải nói "hơi bị yếu" đấy !

Tiên học lễ (= cái tâm, cái tuệ), hậu học văn (= kiến thức chuyên môn).

Xin hải ngoại chư quân tử chiếu cố cho một quan niệm: thông thường chúng ta hiểu Lễ là hình thức giao tế xã hội vì là nội dung kiến thức thế gian. Nhưng chỉ ít riêng ở đây, chúng tôi lại nghĩ Lễ như lộ thể có bị gọt rũa của tâm hay tuệ hay cái chủ thể, còn Văn như hình thái phản ứng tác động bởi ngoại cảnh, bởi môi trường, bởi cái khách thể.

Dường như Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên hiểu Tuệ chỉ như sự tự kiến thức dù đôi chỗ họ nhấn mạnh đến T... chỉ như khuyên hướng vị tha. Cho nên họ quá say sưa về cái có vẻ bất khả kháng như nào là tiến bộ, nào là phát triển, nào là hãnh diện, nào là cường quốc... trong "Thành Công Thế Kỷ 21". Cũng ở đấy, tôi không nhớ có một chỗ nào chữ Tâm hay Tuệ được minh định đúng nghĩa của nó, tức là khác nghĩa với tính tự kiến thức để ngày một mới hơn, văn minh hơn, tài giỏi hơn, thông minh hơn, hơn cả Khổng, cả Mạnh, cả Lão, cả Trang, cả Gautama, cả Jesus Christ, cả Zarathoustra, cả...

Kính thưa các bạn trong Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên,

Là một tổ chức chính trị, các bạn cần đứng vững hai chân trên mảnh đất gồ ghề, đầy sỏi đá và cạm bẫy của hiện thực nhân sinh, chúng tôi mạn phép cũng hiểu được như vậy. Nhưng cũng mạn phép được nói thêm một chút xiu : cái đầu quá uyên bác, quá quảng học đa văn của các bạn, tiếc thay lại ít khi chịu gọi thử trong đám mây phiếm hình của tư duy mờ quen gọi là siêu hình.

Nói nôm na, các bạn quá duy lý !

Duy lý ư ?

Sao khác được khi các bạn đều lớn lên dưới môi trường toàn một mùi duy lý của văn hóa phương Tây. Sao khác được khi chính lúc này đây các bạn mỗi người đang hành nghề của mình trên những mảnh đất chỉ cần xây chân duy lý một chút thôi là đi đời cả sự nghiệp, cả gia đình bởi vì đó đều là những mảnh đất của cạnh tranh sinh tồn trong một "trận chiến của tất cả chống lại tất cả". Ấy vậy mà, tôi vẫn khẳng định, sao không thể khác, dù chỉ "xuân thu nhị kỳ" thôi, dù chỉ thoáng nhẹ như một nghi ngờ thôi, khi cũng dưới môi trường ấy các bạn đã từng làm quen với cái máy tính đầu tiên Pascal và với cái trực giác cuối cùng Bergson.

Chắc rằng có ngày các bạn hiểu rằng nếp tư duy duy lý, như những bệnh của một đại phát duy nhất là bộ não hiểu theo nghĩa sinh-lý-hóa, tức là theo nghĩa vật chất, thực chất chỉ là "L'habitude est la seconde nature". Và rằng cái kiến thức ấy, phản ảnh cái khách thể ấy, thực chất chỉ là "Et j'ai grande peur que la nature elle-même n'est que la première habitude".

Nhưng thôi, cứ nói dai mãi theo đà này thì dễ thành nói đại mất, dễ bị ném đi như một thằng điên vô tích sự, mặc dù thú thực lắm lúc tôi cũng muốn thành một thằng điên

lắm, rồi lại chợt nhớ mình vẫn còn phải ăn cơm gạo của nhân dân, còn phải mặc áo quần của nhân dân nên đành cố trở lại con người tỉnh táo vậy.

Và tỉnh táo, cái đó các bạn may thay lại có quá nhiều, may thay vì "chính lúc này đây, cái chế độ cộng sản còn vãi lại đó đang lần giở những trang cuối cùng của nó trong một chương kỳ quái của lịch sử nhân loại". Tiếng vậy, đôi khi hình như, đôi khi thôi, hình như vẫn còn thiếu chút xíu cái gì đó.

Cái gì vậy ?

Trở về thực tiễn

Xin phép được dạo vài bước trên vài địa hạt của đối sách thực tiễn mà Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên đã và sẽ thực thi và triển khai.

Trước khi "tiến công dành chính quyền", trong bốn điều kiện cho tình thế cách mạng, hai cái hiện nay đã chín muồi, cái thứ ba gần trọn vẹn và cái thứ tư cần đẩy mạnh cố gắng để hoàn tất.

Hai đã chín muồi, có phần đúng nhưng vẫn cần phải thận trọng hơn : để "mọi người trong nước đồng ý", các bạn hải ngoại phải tăng cường, hoặc quảng bá trên mạng internet, hoặc - điều này quan trọng hơn nhiều - đưa vào Việt Nam càng nhiều càng thường xuyên càng tốt minh họa bằng thực hiện tình trạng tệ hại của chế độ, chứng minh bằng lý luận cái tệ hại ngày hôm nay chỉ là sự kéo dài tất yếu của cái tệ hại đã tiềm phục ngay từ buổi đầu, không có chuyện biến tướng, biến chất gì hết dưới ảnh hưởng xấu xa của mở cửa và kinh tế thị trường - điều này, thậm chí còn lãng vãng ngay trong nếp suy nghĩ của một số nhỏ nhà bất đồng chính kiến.

"Đảng hay giai cấp cầm quyền, vì mất đồng thuận trên lý tưởng chung hay vì bị ung thối, đã bị chia rẽ, phân hóa và đã mất bản năng tự tồn của một đoàn thể, đã mất ý chí và sức sống của một đoàn thể". Cần phải dè dặt với cái gọi là "lý tưởng". Tôi kiên trì quan điểm rằng thực ra "lý tưởng" trong đại đa số trường hợp "hoạt động cách mạng" chỉ là chiếc lá nho mỹ miều che đậy sự thèm muốn quyền lực bẩm sinh nơi người này, hoặc nhu cầu "trả thù cho địa vị hèn kém của mình" (Balzac) nơi người khác bằng cách tìm lối tắt là "Con Đường Kách Mệnh" (tựa đề một trước tác của ông Hồ). Cần nhớ rằng chớ có nhìn những người cách mạng chuyên nghiệp của thế kỷ 20, bắt đầu từ Lénine, qua hình ảnh một Robespierre, một Saint-Just.

"Mất bản năng tự tồn, ý chí và sức sống" lại cần thận trọng hơn nữa. Hình như càng sa đọa vào xã hội tiêu thụ đồ, bản năng ấy, ý chí ấy, sức sống ấy càng gia tăng cường độ bởi những tiện nghi của đời sống vàng.

Muốn "đại đa số quần chúng đạt tới đồng tình" và rất quan trọng muốn "chứng minh cho những đảng viên cộng sản và cán bộ nhà nước còn đang phân vân và ngờ vực rằng họ hoàn toàn không có lý do chính đáng nào để lo ngại sự cáo chung của chế độ độc tài đảng trị cả, trái lại họ còn có mọi lý do để vui mừng trước những thắng lợi của dân chủ", cần phải thẩm nhuần ý nghĩ rằng không một nỗ lực

nào, một phương cách nào là đủ trong công tác quảng bá và du nhập những tài liệu, đại khái như "Thành Công Thế Kỷ 21" ở và vào Việt Nam. Nhất là giờ đây "người Việt Nam, quốc gia cũng như cộng sản (đã thấy, đã ngộ ra rằng họ) chỉ chống lại (một cách ngu xuẩn) phe mà mình thấy là còn tồi tệ hơn hàng ngũ mình đang đứng".

"Sau khi chế độ độc tài đảng trị chấm dứt", xin phép đề xuất thêm đôi ba "bài toán chuyển tiếp".

Tinh thần kỷ luật, thượng tôn pháp luật, vốn dĩ đã rất yếu nơi một đất nước quen với "phép vua thua lệ làng" từ lâu, kể cả "miền Nam quốc gia", đặc biệt "miền Bắc cộng sản", lại càng yếu một cách mạnh mẽ hơn bao giờ hết. Cho nên giáo dục, tuyên truyền, thậm chí cứ cho là "nhồi sọ" đi, tinh thần kỷ luật xã hội, thượng tôn pháp luật phải được nâng lên hàng quốc sách số Một hay số Hai gì đó.

Phải nghiêm minh, phải khe khắt, thậm chí cứ cho là độc tài đi, là hung bạo đi, đối trước mọi biểu hiện của thói tùy tiện cửa quyền về phía kẻ cai trị, của tệ đoan và tệ nạn xã hội về phía người bị trị. Không một chính sách nào là quá đáng, không một chi phí nào là tốn kém cho chiều hướng "tìm diệt", "tiêu diệt", "tuyệt diệt" những vấn nạn ấy đặt ra cho mỗi người và mọi người Việt Nam, bất kể dân hay quan, bất kể Nam hay Bắc.

Bài toán chống tham nhũng phức tạp cực kỳ nhiều lần hơn quan niệm của "Thành Công Thế Kỷ 21". "Quan niệm" mà chúng tôi hình dung, chúng tôi thấy rõ trên hình thức và nội dung cách tiếp cận và giải quyết vấn đề của Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên. Thực tế tham nhũng, không chỉ ở Việt Nam, không chỉ ở những nước đang phát triển mà còn ở ngay những nước từ lâu đã dân chủ lắm rồi, đã giàu có lắm rồi, đã học thức lắm rồi. Trước vấn nạn này, bản thân chúng tôi cũng cảm thấy nhục người đến mức không còn hơi sức để thêu thào vài ba đề xuất.

"Không còn hơi sức...", nhưng may quá vẫn còn cái đầu để chỉ ít nói được điều tối quan trọng bao quát tất cả các vấn nạn đã biết và chưa biết, ấy là... Chủ Nghĩa Nước Nhỏ.

"Nước nhỏ", không phải vì mình thì lớn với ai mà chẳng nhỏ quách đi cho được việc. Không phải vì Trung Quốc lù lù bên cạnh đấy đừng có mong lớn mà nó đánh cho cái xương chẳng còn. Cũng không phải vì chịu khó nhẫn nhịn đi một thời gian để rồi ra lớn phồng lên như con ếch phình bụng to ngang con bò. Không, chúng tôi không chia sẻ kế khổ nhục theo kiểu Câu Tiễn mà Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên chủ trương. Chúng tôi kiên trì, chúng tôi tin ngưỡng Chủ Nghĩa Nước Nhỏ trong tự thân nó, chứ không phải như một sách lược nhất thời. Chúng tôi thấy ở đây một chiều hướng duy nhất, một yêu cầu tất yếu, không riêng cho Việt Nam mà cho cả nhân loại trong thiên niên kỷ thứ ba này.

Chúng tôi kiên trì, chúng tôi tin ngưỡng bởi vì...

Nhưng ối chao, đến dòng này, cái đầu cơ hồ muốn phiêu du đâu đấy chứ chứ không còn sức đậu lại trên cổ. Vì vậy Thế Duy tôi xin phép dừng bút.

Thế Duy

(Ancy sur Moisselle, 27-8-2002)

Nhà nước côn đồ, Nhà nước ma lanh

Phạm Việt Vinh

"Nhà nước côn đồ"

Sau cơn bàng hoàng về vụ 11-9-2001, nước Mỹ có lẽ không còn đường nào khác, đã bước vào một cuộc chiến mới : cuộc chiến chống khủng bố toàn cầu. Ngoài tổ chức Al Qaeda, tổng thống George W. Bush đã nêu tên một số nước sẽ có thể là đối tượng chiến tranh của Mỹ. Afghanistan, Iraq, Bắc Triều Tiên..., và ông ta gọi chung là "những nhà nước côn đồ".

Qua vài tháng chiến sự, chính quyền Hồi giáo cực đoan Taliban bị đánh tan. Thay vào một xã hội cực kỳ nghèo khổ và hà khắc, cùng với chính quyền mới được ra đời tại Cộng hòa Liên bang Đức, một cuộc đời mới, đáng sống hơn đã quay trở lại Afghanistan - tuy không phải là thuận buồm xuôi gió. Người ta thấy nhiều người phụ nữ vứt bỏ khăn trùm mặt, đi giữa đường phố với những nét phấn son. Người ta thấy những người đàn ông trang phục mới, râu ria nhẵn nhụi, xếp hàng vài giờ đồng hồ chờ vào rạp xi-nê vừa dựng lại. Và người ta lại nghe thấy âm thanh của nhạc. Tuy Bin Laden vẫn sống sót, sức mạnh của Al Qaeda với khoảng 300 triệu Mỹ kim vẫn là một mối đe dọa thường trực và đáng sợ, tuy đất nước vẫn "năm bề bảy mối" và trên thực tế, chính phủ mới chỉ có quyền lực tại thủ đô Kabul, nhưng nhìn chung, đối với người Afghanistan, đó vẫn là một sự đổi đời. Còn đối với Mỹ và Phương Tây, khi đã triệt hạ được chính quyền mà người cầm đầu của nó - ông Mullah Mohamed Omar, coi nhiệm vụ "Chúa trao" cho mình là phải "hủy diệt nước Mỹ", thì có lẽ, điều quan trọng nhất là hậu phương và căn cứ huấn luyện của Bin Laden đã tan rã, và thế giới đã bớt đi được một "nhà nước côn đồ".

Điều đáng chú ý là cho đến nay, chưa ai đưa ra một định nghĩa rõ ràng về khái niệm "nhà nước" mới này. Phải chăng, tổng thống Bush và phương Tây đã cố tình bỏ ngỏ vấn đề này? Một khái niệm không chắc chắn bao giờ cũng dễ tận trang để dễ dàng áp dụng cho tình hình mới. Điều này có thể có lý của nó, và những nhà nước lạc hậu chưa bị nêu đích tên chắc hẳn là không mấy yên tâm. Nhìn bao quát, một "nhà nước côn đồ" có lẽ là một chính thể mù tịt về ý niệm nhân quyền, sẵn sàng đùa bỡn với những thông lệ quốc tế, nung nấu trong nó một đe dọa máu lửa đối với thế giới và khu vực. Dựa theo "tiêu chuẩn" đó, thì việc nhà nước Iraq và Bắc Triều Tiên bị gọi là "côn đồ" cũng không có gì là quá đáng.

Iraq - một quốc gia Trung Cận Đông rộng lớn với hơn 20 triệu dân và một nguồn tài nguyên trời cho hào phóng (trữ lượng dầu đứng thứ hai thế giới, đất đai trồng trọt bao la với một nguồn nước ngọt mà cả thế giới Ả Rập thèm muốn), với một chế độ xã hội khá hiện đại do không bị gấn chặt vào Hồi giáo, hoàn toàn có thể dễ dàng trở thành một quốc gia giàu có và hạnh phúc. Thực tế, dù muốn hay không, Iraq bao giờ cũng là một đối tượng được thế giới đặc biệt lưu tâm. Sự chú ý này có thể là quý trọng, ưu ái, có thể là e dè, thù địch. Đáng

tiếc là Saddam Hussein đã làm cho Iraq bị rơi vào vị thế thứ hai. Với tiềm lực kinh tế của mình, Iraq đã tập trung xây dựng một lực lượng quân sự hùng hậu. Trong vòng mấy năm, họ gây chiến với Iran và kéo quân vào Kuwait. Họ dùng hơi ngạt để tiêu diệt quân Iran và tiêu diệt cả dân lành của mình. Họ gây khó dễ và xua đuổi các đoàn thanh tra vũ khí diệt chủng của Liên Hợp Quốc để dễ bề tiếp tục phát triển vũ khí vi trùng và vũ khí hạt nhân. Rõ ràng, đường lối của chính quyền Iraq là một hiểm họa cho an ninh thế giới. Hình ảnh Saddam Hussein đứng trước đám đông cuồng nhiệt, cầm súng một tay nã đạn lên trời, khó có thể có một cái tên nào khác là hình ảnh "côn đồ". Vậy mà ngày 16-10 vừa qua, 100% cử tri Iraq đã bỏ phiếu xác nhận quyền lực tối cao của "người hùng côn đồ" đó trong bảy năm trời tới. Người Iraq thực lòng như vậy, hay họ chẳng còn cách chọn lựa thứ hai?

Vào ngày trưng cầu dân ý, đường phố Bagdad tràn ngập những trẻ em mặc áo in hình Saddam và mang dòng chữ : "Vì Saddam, chúng ta (hay chúng cháu ?) sẵn sàng hy sinh cả phần máu và phần hồn của mình !". Cả một dân tộc sẵn sàng đi vào hủy diệt để phụng thờ cho một cá nhân. Kể cả những đứa bé chưa biết đọc thông, nghĩ kỹ ! Cũng Bagdad vào ngày 16-10, tại khu "Saddam City" - một khu nghèo khổ khổng lồ dành cho những người Shiitten bị chuyển cư bắt buộc, là những đàn trẻ nhỏ chân trần chạy chơi trong bùn đất, và xúm lại xin ăn khi thấy khách nước ngoài. Chính phủ đã thành công khi thuyết phục được dân chúng tin rằng lý do nổi khốn khó của họ là chính sách phong tỏa và bản cứng hóa Iraq của Mỹ và các nước phương Tây. Rồi, để đối phó với những chính sách đó, Saddam đã phải đầu tư hàng chục, hàng trăm tỷ Mỹ kim vào vũ khí hóa học, vũ khí vi trùng và bom nguyên tử. Tuy nhiên, nổi khốn cùng của đa số lại khó có thể so sánh được với sự hoa lệ của những khu ăn chơi sầm uất dành cho giới nhà giàu và các quan chức cao cấp. Nơi đây, các mệnh phụ phu nhân lấp lánh ngọc ngà, đặt mua những chiếc máy truyền hình giá ít nhất là 1.000 Mỹ kim, trong khi các ông chồng của họ nhâm nhi một món cá nhỏ với giá 22 Mỹ kim tương ứng tiền lương tám ngày của một người viên chức. Rõ ràng, khi điên rồ để trở thành mối đe dọa cho các dân tộc khác, chính quyền Saddam Hussein đã phải tàn bạo và lừa gạt chính dân tộc của mình. Họ phải đứng trên lòng tin thơ ngây và sự sợ hãi. Cũng vào hôm trưng cầu dân ý, sau khi bỏ phiếu thuận cho Saddam, một số người Iraq giấu tên, đã nói với các phóng viên phương Tây : "Đã đến lúc, chúng tôi không thể chịu đựng được sự cùng cực mười mấy năm trời này. Đã đến lúc, Iraq phải thay đổi - bằng cách này hay cách khác, cũng có thể là với sự tác động của bên ngoài". Và, nhằm mục đích thay đổi đó, nhiều người Iraq sẵn sàng đi theo lệnh của Saddam lao vào cõi chết. Ý nghĩ trên chứa đựng sự hy vọng, sự chán chường, hay là một niềm tuyệt vọng ?

Mang thêm nỗi đau cho những con người vừa hy vọng, vừa tuyệt vọng đó, là một điều phải tránh. Mở rộng nỗi đau đó - thậm chí ra cả nhiều nước khác, là một điều nguy hiểm. Phải chăng, đó cũng là một mệnh đề được đặt ra làm cho người ta đang lúng túng khi tìm cách giải quyết vấn đề Iraq. Chỉ có một điều chắc chắn : ngoài lý do ổn định chính trị và ổn định kinh tế cho thế giới, với tình trạng cùng cực trong thùng thuốc

nổ hiện hữu, người Iraq sẽ có một tương lai sáng sủa hơn khi mà "nhà nước côn đồ" hiện nay, hoặc tương tự như hiện nay, bị triệt hạ - "bằng cách này hay cách khác"! Cái không may là đối với Iraq, giải pháp bạo lực có vẻ như là một điều khó tránh.

Đối với Bắc Triều Tiên, thái độ của phương Tây còn xa mới ở mức căng thẳng như đối với Iraq. Giải thích cho thái độ của mình, một quan chức cao cấp Mỹ tuyên bố : "Chúng tôi chưa chắc Bắc Triều Tiên có bom nguyên tử hay không ; chỉ biết rằng họ có trữ lượng Plutonium đã làm giàu đủ để chế ra vài quả bom hạt nhân". Năm 1994, Mỹ và Bắc Triều Tiên đã ký một hiệp ước mà theo đó, Bắc Triều Tiên sẽ hủy bỏ chương trình chế tạo vũ khí hạt nhân. Đáp lại, Mỹ sẽ giúp Bắc Triều Tiên xây dựng hai nhà máy điện nguyên tử hiện đại ; và cho đến khi hai nhà máy đó hoàn tất, Mỹ sẽ cung cấp hàng năm cho Bắc Triều Tiên 500.000 tấn nhiên liệu và hàng ngàn tấn lương thực. Hiệp ước này đã làm cho thế giới, và đặc biệt là Hàn Quốc thở phào nhẹ nhõm. Cho đến tháng 10-2002, khi phái đoàn chính phủ Mỹ đặt trước mặt chủ tịch nhà nước Bắc Triều Tiên Kim Chính Nhật [Kim Jong Il] những bằng chứng cho thấy Bình Nhưỡng đã phớt lờ bản hiệp ước, vẫn tiếp tục nghiên cứu chế tạo vũ khí nguyên tử, để rồi vài hôm sau, được chính phủ Bắc Triều Tiên nhẹ nhàng công nhận sự đã rồi, thì người Mỹ mới "vuốt đuôi" tuyên bố hủy bỏ hiệp ước, ngừng viện trợ và "sẽ họp bàn để đưa ra những chính sách mới đối với Bình Nhưỡng".

Vào tháng 9-2001, không ít người đã ngỡ ngàng lúc thấy chính quyền Bắc Triều Tiên bị Bush liệt vào danh sách các "nhà nước côn đồ", khi mà ai cũng biết rằng trước đó bảy năm, hai bên đã bắt tay chúc mừng nhau có một thỏa thuận chung. Một năm sau - ngày hôm nay, khi Bình Nhưỡng cho biết vẫn theo đuổi chương trình vũ khí hạt nhân từ vài năm nay, người ta mới tha tội "hồ đồ" cho Washington và lại một lần nữa chiêm nghiệm thái độ "coi hiệp ước chỉ là tờ giấy" của các nhà nước cộng sản.

Tuy vậy, phương Tây có vẻ như gặp khó khăn khi (nếu muốn) tìm một đối sách với Bắc Triều Tiên. Từ *Tám Gương Hằng Ngày* [Der Tagesspiegel] ra tại Đức hôm 18-10, đã đặt ra một câu hỏi ít nhiều khiêu khích rằng : "Khi nhằm vào Iraq, phải chăng Mỹ đã chuẩn bị chiến tranh sai đối tượng ?" khi chỉ ra một thực tế : Iraq hiện chỉ có tên lửa (có thể mang đầu đạn hạt nhân) tầm ngắn, và chắc chắn là chưa có bom nguyên tử, còn Bắc Triều Tiên thì đã thử nghiệm thành công tên lửa loại này với tầm xa vài ngàn cây số, và có thể đã có tới hai quả bom nguyên tử. Ba ngày sau đó - 21-10, chủ bút tờ *Thời Đại* [Die Zeit] tìm cách giải thích thái độ của Mỹ bằng những hành động rồ dại của chính quyền Bagdad trong những năm qua, và bằng một ý nghĩ rằng : "Kể từ sau chiến tranh Bắc Nam năm 1950, chính phủ cộng sản Bắc Triều Tiên chưa bao giờ gây hấn với bên ngoài, chưa bao giờ dùng vũ khí hóa học để giết hại chính đồng bào mình, và Bình Nhưỡng không phải là kẻ luôn luôn coi thường các công ước của cộng đồng thế giới". Mọi lý do đều mang dáng hình của sự thật, nhưng : Không cần vũ khí hóa học, vẫn có thể giết người hàng loạt, làm điêu tàn cả một quốc gia. Và, phải chăng, người ta vẫn không biết rằng, "nói vậy nhưng không phải vậy" là một đặc tính cố hữu của các chính quyền độc tài Châu Á ?

Theo một hãng thông tin Nhật Bản mới đây, khi được hỏi về mục đích chế tạo bom nguyên tử của Bình Nhưỡng, Kim Chính Nhật tuyên bố : "Không ai có thể nói trước rằng trong một cuộc chiến hạt nhân, Mỹ sẽ luôn luôn lấn át được đối thủ. Người ta vẫn có khả năng thắng khi giao tranh hạt nhân với Mỹ!". Phát biểu xanh rờn này chứng tỏ Bắc Triều Tiên không hề run sợ trước một cuộc hủy diệt nguyên tử. Người phải kinh sợ ở đây là Hàn Quốc, các nước trong vùng, và kể cả Washington. Một cử chỉ khinh bỉ thông lệ quốc tế, thần nhiên với sự hủy diệt khủng khiếp hàng triệu sinh linh như vậy, được gọi là "côn đồ" sẽ không có gì là oan uổng. Tuy vậy, thái độ của Mỹ đối với Bắc Triều Tiên - ít nhất là trước mắt, vẫn rất là nhã nhặn. Phải chăng, thùng thuốc hạt nhân tại bán đảo Triều Tiên vẫn còn quá xa đối với lợi ích của phương Tây, hay là vì đứng sau Bình Nhưỡng đã có gã khổng lồ Trung Quốc ? Chính trị thế giới đã quá quen với nước bài tạo dựng ra "chú lính tiên phong" và "xui đại trẻ con chén cứt gà".

Trong bối cảnh như thế, kẻ gánh chịu nhiều khổ đau nhất vẫn là con dân của những nhà nước hung hăng. Mặc dù thông tin hầu như kín mít, những người bình thường vẫn không thể hiểu được tại sao trong lúc đã có hàng triệu người chết đói, hàng chục triệu người khác đang leo lắt, phải đào rễ cây để ăn cho sống qua ngày, chính phủ lại cặm cụi chế tạo tên lửa hạt nhân và không mảy may xúc động khi bị mất đi một nguồn viện trợ lương thực khổng lồ. Thế nhưng, ở tại đất này, người cầm đầu đất nước vẫn cao hơn "Đức Chúa B'loài". Nơi đây, khi một đoàn làm phim Pháp hỏi một nữ diễn viên múa xinh đẹp về dự định tương lai của cô, họ được trả lời : "Tôi không cần có dự định, tôi làm theo mệnh lệnh của đại tướng quân (tức chủ tịch Kim Chính Nhật). Và chỉ dẫn của đại tướng quân là tuyệt đối sáng suốt, tuyệt đối đúng đắn. Làm theo mệnh lệnh của Đại tướng quân là hạnh phúc của chúng tôi !". Cũng đoàn làm phim này đã mua được một cuốn phim truyện của Bắc Triều Tiên, trong đó người ta ca ngợi những người "bộ đội nhân dân" chia xẻ phần cơm ít ỏi của mình cho người dân đói lả.

Cũng có thể, giống như ở Iraq, người dân Bắc Triều Tiên tin rằng chính sách của các nước phương Tây (và có lẽ của cả người anh em thù địch ở phía Nam) đã gây ra mất mùa, nạn đói. Và họ phải căm thù. Sự căm thù của họ, ít nhiều, sẽ lấp cánh cho những quả tên lửa tầm xa. Cũng giống như ở Iraq, sự đe dọa đối với bên ngoài được nuôi dưỡng bằng sự lương gặt bên trong. Sớm hay muộn, những "nhà nước côn đồ", đều cẳng tại đó sẽ phải ra đi - "bằng cách này hay cách khác". Chỉ có điều, để đi đến điều đó, đối với Bagdad, người ta đang chuẩn bị khí từ bên ngoài, còn đối với Bình Nhưỡng thì không như vậy. Xem ra, bước tiến tới tương lai của Bắc Triều Tiên vẫn hoàn toàn có thể diễn ra trong hòa khí !

"Nhà nước ma lạnh"

Nhà văn Phạm Thị Hoài, trong một tiểu luận về văn học Việt Nam đương đại, đã dùng nhân vật Xuân "tóc đỏ" từ tiểu thuyết "*Số đỏ*" của Vũ Trọng Phụng để kết luận : "Nó, đứa loong toong ngơ ngẩn giữa cuộc gỡ mình của lịch sử, có lẽ lại xin thua một séc bóng để cứu văn thế giới mấp mé bờ tận

thế sau 11 tháng Chín, dù chẳng biết cái thảm họa ấy có thật hay chỉ là hư cấu hóa thân". Nhận xét văn chương này hoàn toàn có thể dùng cho chính quyền Hà Nội hiện tại. Nó mở ra bản chất "ma lạnh" của nhà nước Việt Nam.

Năm 1972, trong dịp hòa đàm Paris, khi cố vấn an ninh của Tổng thống Mỹ tự giới thiệu : "Tôi, tiến sĩ Kissinger!", ông cố vấn đặc biệt của chính phủ Hà Nội đã đáp lời đĩnh đạc : "Tôi, Lê Đức Thọ - bố của hai tiến sĩ !". Thực tế, con trai và con rể của ông Thọ là tiến sĩ thật, còn bản thân ông ta thì chỉ học hành qua quýt. Đó là một phản ứng nhanh trí, và hết sức ma lạnh ! Có lẽ sự "ma lạnh" hàm chứa hành vi dẫu tịt đi thực chất của mình, rồi dùng những mảnh khước, tiểu xảo để "đục nước béo cò" mà giành phần thắng. Trong chính trị, sự "ma lạnh" không có đất cho óc lương thiện, không đi đôi với hành vi tôn trọng các thỏa thuận đối ngoại cũng như đối nội. Nói chung, một "nhà nước ma lạnh" chỉ áp ủ trong nó một khả năng yếu kém, một sự "ngờ ngẩn" không có viễn kiến, sự vô vậ đối với những mục tiêu ngắn hạn (phần đa là của cá nhân những người cầm quyền) bằng những hành vi lừa gạt (nhiều khi đối trá ngay cả với bản thân mình). Có lẽ, đó là điều mà Hà Sĩ Phu nghĩ khi ông cho rằng Việt Nam là "thủ đô của ngụy biện".

Khi vỡ mộng về một thể chế Xã hội Chủ nghĩa mà không ai biết rõ dáng hình và bắt buộc phải hé cửa đối với bên ngoài, người ta liền vẽ một kỳ vật "đầu Ngô mình Sở", "Kinh tế thị trường xã hội chủ nghĩa".

Khi mới sinh ra thì Liên Xô, Trung Quốc là cha, là mẹ. Khi có ý "chung sống hòa bình" với "con hổ giấy Mỹ" thì Liên Xô bị chửi là "bọn xét lại phản bội". Khi không còn "môi hở răng lạnh", bị Trung Quốc kéo quân vào chém giết, thì toàn dân được dạy lại lý thuyết "Trung Quốc luôn là kẻ thù truyền kiếp". Rồi đến khi lóa mắt vì những bước tiến kinh tế của "tên đại bá", thì cấp cấp sang Trung Nam hải xin ký hiệp ước "hợp tác toàn diện và lâu dài", cống nạp một phần sơn hải của ông cha và lúc dẫu không được, người ta mới lý giải với dân nay thế này, mai thế khác như hai lần trả lời của ông thứ trưởng ngoại giao Lê Công Phụng.

Thực tế, mọi loại hiệp ước, đối với một "nhà nước ma lạnh" cũng như đối với một "nhà nước côn đồ", chỉ là những vường vúi chứ không phải là những ràng buộc tình, lý phải tôn trọng. Nhưng, trong trường hợp này, hiệp ước ký với Trung Quốc đã lập tức làm thiệt hại nặng nề lợi quyền của Tổ quốc. Cây đèn cù "nhà nước ma lạnh" bao giờ cũng quay hết vòng đối trá này đến vòng đối trá khác. Nhà nước kiểu này, (có thể) không phải là hiểm họa cho lân bang, nhưng bao giờ cũng là một tai họa, một phá phách khôn lường đối với quốc gia.

Phải chăng, sự khác biệt giữa "nhà nước côn đồ" và "nhà nước ma lạnh" chỉ nằm ở sức mạnh của tiềm năng quân sự ? Nhưng, cũng như đối với một "nhà nước côn đồ", "nhà nước ma lạnh" cũng cần phải được tháo dỡ càng nhanh càng tốt, bằng sức lực của chính quốc gia đó, ít nhất cũng là vì nhu cầu ngẩng cao đầu của những quốc dân. Đối với Việt Nam, tiến tới đích đó, chắc chắn là một con đường hòa bình. Đó không phải chỉ là mong muốn, mà là một thực tế sẽ xảy ra !

Phạm Việt Vinh (Berlin, 10-2002)

CHẾ ĐỘ PHÁP... QUYỀN ?

Hiện trong công luận đang có một phong trào phản đối mạnh mẽ vụ nhà cầm quyền Hà nội kết tội chiến sĩ dân chủ Lê Chí Quang và sắp đưa ra xử án. Những nhà dân chủ khác thuộc giới trẻ : Phạm Hồng Sơn, Nguyễn Vũ Bình, Nguyễn Khắc Toàn, Vũ Khắc Bình đã bị bắt giam nhiều tháng nay, có thể lần lượt ra tòa nay mai. Nhân sự việc này, thiết tưởng người viết nên trình bày một vài điều cơ bản về chế độ pháp quyền ở nhà, mong gột rửa những đầu óc còn mơ huyền vì tàn dư văn hóa ABC, chưa theo kịp những cải đổi siêu việt của cuộc cách mạng văn hóa EBC cũng như những bước tiến phi thường (thực mà) của chế độ xã hội chủ nghĩa trong xứ ta.

Trước hết, **pháp quyền** là gì ? do ai ? vì ai ?

Trật rồi, sai bét nếu nghĩ rằng "**pháp**" là pháp luật nói chung chung, bao gồm luật hành chính, thương mại, kế toán, hàng hải, bảo hiểm, v.v. Phải biết pháp đây là "quốc pháp", nôm na là phép nước. Nước ta là nước xã hội chủ nghĩa, đúng không ? Vậy trọn nghĩa là phép nước xã hội chủ nghĩa. Có mấy nước xã hội chủ nghĩa ? Chỉ có nước ta mới xưng danh hiệu rõ ràng là Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa, trong tổng số gần hai trăm nước trong Liên Hiệp Quốc. Đó là căn nguyên đặc tính đỉnh cao trí tuệ "không giống ai" của quốc pháp Việt Nam.

"**Quyền**" đương nhiên là thẩm quyền của xã hội chủ nghĩa, bao trùm hết mọi khía cạnh cuộc sống. Mọi định nghĩa khác là xuyên tạc cả, với ý đồ làm loạn phép nước. Người công dân xã hội chủ nghĩa cứ một phép tuân phục quyền đó là xong ngay.

Hiểu được đến đây thì trả lời dễ dàng câu hỏi sau : pháp ấy quyền ấy do nhà nước (chế độ) nắm giữ. Nhà nước do đảng thiết lập. Nguyên tắc phân quyền rất dân chủ đem ra áp dụng khi đảng đặt ra đủ ba hệ thống riêng rẽ : cai trị (hành pháp), đại diện dân (lập pháp), và xử án (tư pháp). Đảng lại mất công tuyển chọn và chỉ định từng người trong ba hệ thống của nhà nước. Do đó, đảng (bắt buộc, thực mà) đứng ngoài và **đứng trên** ba quyền để sự lãnh đạo được công bằng, không thiên vị quyền nào, và để tiện bề kiểm soát, theo dõi, tưởng thưởng hay trừng phạt (thay cho nhân dân, cứ mãi kiểm soát). Nhân dân không "no", đảng "no" là lẽ tự nhiên.

Nỗi khó nhọc và khổ tâm của đảng ôm đồm tất cả là vì nhân dân, vì công cuộc xây dựng xã hội chủ nghĩa. Người viết cũng phải "nực" cho đảng cứ bị buộc tội (oan ức, thực mà) độc tài, chuyên chế, áp bức, v.v.

Có một cử chỉ đơn giản, biểu tượng cho **pháp** và **quyền** của đảng, không rõ vì lẽ gì nay không dùng nữa. Ngày xưa ngày xưa, hồi còn mồ ma Mặt Trận Việt Minh (bí mật rồi công khai), đảng viên chào kính bằng cách nắm chặt bàn tay và đưa cánh tay phải lên ngang vai, rồi gập khuỷu tay vào, tựa như đâm mạnh vào màng tang của mình vậy. Cuộc cách mạng văn hóa EBC hiện thời sẽ không hoàn chỉnh nếu để biểu tượng pháp quyền - **quả đấm xã hội chủ nghĩa** - chìm vào quên lãng.

Ngô Văn Thạch (Paris)

Chỉ có cộng sản mới được làm chính trị ?

Quang Sử

Từ xưa đến nay quan điểm của tôi vẫn rõ ràng là những chuyển biến về chế độ ở trong nước phải do những người trong nước gây ra. Hải ngoại chỉ là yếu tố xúc tác và yểm trợ và sau này chắc chắn sẽ là lực lượng rất cần thiết để kiến tạo đất nước về mọi mặt.

Thế nhưng sau một chuyến trở về thăm quê hương, tôi thấy có một nghịch lý rất rõ ràng là đa số người ở trong nước thì bàng quan với chính sự, trong khi đa số người viết ở hải ngoại lại rất quan tâm đến đất nước và đang nỗ lực rất nhiều trong các hoạt động yểm trợ đối lập trong nước.

Giải thích về nghịch lý này như thế nào đây ?

Trong số những người Việt hải ngoại hiện nay đang tích cực yểm trợ các chiến sĩ dân chủ trong nước có rất nhiều người là những người tâm huyết với đất nước, họ làm việc đó do sự thúc dục của lương tâm và cả chính vì lòng tự ái thấy dân tộc mình phải bước vào kỷ nguyên mới với một chế độ độc tài, với một thể chế chính trị "mình Ngô, đầu Sở" không giống ai. Người Việt ở ngoài nước được sống trong bầu không khí dân chủ của các nước tiên tiến. Những sự kiện của cuộc sống hàng ngày làm cho họ thấy rõ được mức độ dân chủ ở các nước đó. Một thí dụ cụ thể là hàng ngày họ có thể thấy trên các phương tiện truyền thông các màn "chửi", nhạo báng từ tổng thống trở xuống.

Một hành động rất tự nhiên của con người là so sánh. Sự so sánh trong đầu con người nó cứ tự nhiên diễn ra mà không cần phải động não nhiều. Thấy dân tộc người ta được hưởng tự do, dân chủ thì tự nhiên phải nghĩ đến dân tộc mình đang thiếu tự do dân chủ, những quyền tự do ít ỏi hiện có đều do đảng và nhà nước ban phát... Nghĩ tới người thân, nghĩ tới đồng loại cũng là một bản tính tự nhiên của con người. Theo tôi, đó là những yếu tố giải thích nghịch lý tại sao người Việt hải ngoại lại quan tâm nhiều hơn đến đất nước. Đây là còn chưa kể đến lòng tự ái dân tộc, tự ái cá nhân khi bị các bạn đồng nghiệp hay bạn bè người bản xứ đặt các câu hỏi đại loại như : "Tại sao ở nước mà họ lại bắt người này, bỏ tù người kia vì những chuyện vợ vấn thế ? Tại sao đến bây giờ rồi mà vẫn đối xử với nhau man rợ như thế ?"...

Tuy vậy, phải thẳng thắn mà nói là người ở trong nước nói chung không thích người Việt hải ngoại. Sự tuyên truyền của chế độ đã làm cho người Việt ở trong nước có một cái nhìn rất sai lệch về người Việt ở nước ngoài. Thêm vào đó, những hoạt động của một số hội đoàn không nghiêm chỉnh ở nước ngoài, những thủ đoạn bỉ ổi, chup mũ, phá phách lẫn nhau đã làm cho hình ảnh của người Việt ở hải ngoại càng xấu đi. Những hành động bỉ ổi bị bộ máy tuyên truyền của chế độ cứ thổi phồng lên thì chắc chắn nó phải có hiệu quả. Đa số người dân chỉ biết thông tin qua bộ máy tuyên truyền của nhà nước.

Tại sao hiện nay người Việt ở trong nước lại ít quan tâm đến đất nước ? Để giải thích nghịch lý tạm thời này, trước

tiên tôi tự hỏi người Việt nói chung có quan tâm nhiều đến chính trị không ?

Câu trả lời chắc chắn là có. Tôi đã sống nhiều năm ở Liên Xô, ở Đức, ở Pháp. Nếu so sánh tỷ trọng các chủ đề nói chuyện của các dân tộc nói trên thì người Việt mình nói chuyện chính trị nhiều hơn họ rất nhiều. Những năm 1970, đặc biệt là những năm 1980 ở Việt Nam người ta đã nói chuyện chính trị rất nhiều. Khắp nơi, trường học, công sở, đầu đường, xó chợ người ta bàn tán chuyện chính trị rất nhiều. Từ đó mới phát sinh ra phong trào tiểu lâm chính trị trong toàn xã hội khiến cho đảng phải điên đầu mà không sao hãm nổi. Cũng phải nói rõ thêm rằng giai đoạn này cũng là giai đoạn kinh tế đen tối nhất của Việt Nam. Giai đoạn này chúng tôi những người trí thức thân nhau, thường xuyên phải chia sẻ với nhau từng bát gạo, nắm rau để sống cho qua ngày.

Vậy thì sao bây giờ người ta lại ít quan tâm đến chính trị ?

Bị bóp nghẹt trong vòng mấy chục năm về kinh tế, nay được tự do hơn để kinh doanh và có nhiều cơ hội hơn để làm ăn do có đầu tư nước ngoài..., người ta đổ xô đi tìm cơ hội làm ăn, làm giàu. Đó là một phản ứng rất tự nhiên và chính đáng. "Có thực mới vực được đạo". Phải làm ăn để nuôi sống thân mình và gia đình mình trước đã. Do bận bịu làm ăn, người ta ít quan tâm đến các vấn đề chính trị. Mối quan tâm cơ bản là làm ăn và tất nhiên đã có một số ít đã làm giàu. Nói chung đại đa số đều kiếm ăn được để đàng hơn trước. Xin nhấn mạnh là hơn trước. Như vậy đa số ai cũng hỉ hả. Đó là lý do chính khiến người ta ít quan tâm đến chính trị. Đâu đâu cũng chỉ thấy nói đến làm ăn, "đánh quả".

Chữ làm ăn ở đây bao hàm tất cả mọi chuyện để kiếm ra tiền. "Toàn dân đánh quả, cả nước vào cầu là như vậy". Tiền, tiền, lúc nào cũng nói đến tiền. Cái gì cũng bị chi phối hoàn toàn bởi đồng tiền. Một phần cũng tại là sau bao nhiêu năm bị lãng quên trong việc kiếm tiền, hy sinh cho cái chung theo lời kêu gọi của đảng, nay mới ngã ngửa ra nên phải gỡ lại. Các đảng viên có chức có quyền thì cũng mải lo vợ vét vì họ cũng hiểu rằng đây là canh bạc cuối cùng rồi. Rồi cả một xã hội bị mục ruỗng, không còn gì đạo lý nữa. Vào bệnh viện phải đóng tiền cho bác sĩ toàn bạc triệu. Con cái đi học phải đóng đủ các thứ tiền, học thêm học nếm... Do vậy ai cũng phải lo đi kiếm tiền để trang trải các khoản "lệ phí", tiêu cực phí... Như vậy chính đảng cộng sản đã tạo ra một nếp sống buộc mọi người phải vào trong cái guồng máy đó, để rồi phải mải miết đi kiếm tiền để tồn tại, không còn nghĩ gì đến cái chung nữa.

Điều đáng tiếc là vẫn còn một số người rất quan tâm đến đất nước, không sợ hy sinh tính mạng của bản thân, của gia đình, tiếp tục đấu tranh đòi dân chủ hóa đất nước thì lại bị coi là những người "lắm cảm". Qua nhiều câu chuyện với bạn bè và gia đình, tôi đã rút ra được kết luận trên đây.

Qua chiêu bài đổi mới, chế độ cộng sản Việt Nam đã cho dân Việt Nam một số vận hội nhỏ nhoi để thoát được cơn chết đói. Thực chất của đổi mới là gì ? Đó chẳng qua là sự ăn cắp một phần những giá trị của phương tây mà họ

đã từng chống đối. Họ đã không cho chúng ta được cái gì cả, ngoài cái đói nghèo. Họ đã đưa chúng ta vào con đường sai lầm để chúng ta xuyết chết đói sau đó lại hé mở cánh cửa kinh tế để chúng ta khỏi chết đói. Nếu chúng ta hỉ hủ về chuyện này thì quả là nhu cầu của chúng ta quá thấp. Phải nói rằng ở giai đoạn đầu của sự phát triển tư bản chủ nghĩa, chủ nghĩa cộng sản đã được coi như là một sự tiến bộ. Nó đã có những đóng góp lớn lao trong cuộc đấu tranh giành quyền lợi của giai cấp cần lao, trong các cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc bởi vì chủ nghĩa tư bản một thời đã gắn liền với chủ nghĩa thực dân và chủ nghĩa đế quốc.

Tôi muốn nhắc lại là chủ nghĩa cộng sản không những chỉ là một ý thức hệ mà còn là một lý thuyết kinh tế, tức là một lý thuyết để xây dựng xã hội và phát triển kinh tế. Muốn xây dựng xã hội và phát triển kinh tế nhất thiết phải dựa vào một lý thuyết nào đó. Lý thuyết mà sai thì tất nhiên là kết quả không có. Một thí dụ điển hình là tất cả các nước cộng sản đều đã tan rã, các nước cộng sản còn lại thì hoặc là đang "giãy chết", hoặc chỉ còn là cộng sản trá hình để những người cộng sản tiếp tục cai trị dân. Vậy thì lý thuyết cộng sản, hay cái quái thai của nó là "kinh tế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa" nhất thiết không thể là lý thuyết "cho ngày nay, cho ngày mai, cho muôn đời sau" được. Đất nước chúng ta đã bị đưa đẩy theo lý thuyết đó và đã thấy kết quả thảm bại của nó, vậy mà nhiều người vẫn còn muốn tiếp tục, hoặc còn luyến tiếc giữ lấy nó một cách tuyệt vọng thì quả thực đó là một sự phi lý khó tưởng tượng, không thể có sự phi lý nào hơn thế nữa. Mọi giải thích khác đều là nguy biện.

Tôi viết những dòng này chủ yếu để giải bày một phần tâm sự của tôi với những người trong nước. Bản thân tôi đã lớn tuổi. Đối với tôi, cũng như đối với đại đa số những người Việt ở hải ngoại, quê hương là thiêng liêng nhưng trong thực tế quê hương lại ít liên quan đến cuộc sống của chúng tôi hơn là những người ở trong nước. Bản thân chúng tôi đã phải trở thành "tây". Con cái chúng tôi nói tiếng Việt cũng không thạo và chúng cũng chỉ nhớ tới quê hương như một chốn xa xăm nào đó và chắc chắn là chúng không muốn trở về quê hương để làm "vương làm tướng" gì. Muốn gì đi nữa, ở nước sở tại, nơi chúng lớn lên, được đào tạo, chúng có nhiều vận hội cho tương lai hơn.

Do vậy, tương lai của đất nước, nằm trong tầm tay của những người trong nước, nó liên quan đến quý vị đến con cháu quý vị. Nếu những người trong nước không tích cực hơn nữa trong cuộc đấu tranh dân chủ hóa đất nước thì cuộc đấu tranh này chưa thể có những đột biến được. Tôi cho rằng cuộc đấu tranh này có ý nghĩa và tầm quan trọng giống như những cuộc đấu tranh giành độc lập trước đây. Có thể nói rằng chính quyền nào cũng mỵ dân cả, chỉ có mức độ khác nhau thôi. Vậy thì phải đấu tranh đòi dân chủ để toàn dân có quyền phế truất bất cứ một chính quyền nào không hợp lòng dân.

Cuộc đấu tranh vì dân chủ hiện nay ở trong nước chưa có những điều kiện thuận lợi bởi vì nó chưa phải là mối quan tâm chính của đông đảo quần chúng. Phải nói rõ rằng quần chúng đã từng có quan tâm đến chính trị, nhưng ngày

nay mối quan tâm đã phần nào bị chi phối và chuyển sang một hướng khác do các mảnh khóc của nhà cầm quyền. Tôi không muốn xúi dục ai đi tranh đấu cho dân chủ cả. Nhưng điều tôi muốn nhấn mạnh là nếu mình không làm được thì cũng đừng cản trở người khác làm. Sự cản trở này có thể là vô tình nhưng rất tiêu cực cho những người muốn dẫn thân. Chẳng hạn một số người chỉ nghe thông tin một chiều rồi cứ nói đại loại như : "Ông ấy dở hơi, lẩm cẩm, điên. Thời buổi này không lo làm ăn mà lại đi đòi dân chủ...". Những câu nói vô tình đó đã tạo cơ hội cho chính quyền cộng sản vô hiệu hóa hay đàn áp những chiến sĩ dân chủ, nhất là có tác động tai hại đến khát vọng đòi dân chủ của tuổi trẻ. Tư tưởng của thế hệ trẻ bị ảnh hưởng rất nhiều bởi thái độ và sự hướng dẫn của các bậc cha mẹ, anh chị, bạn bè.

Thời buổi nào con người chẳng phải lo kiếm sống cho cá nhân và gia đình. Nhưng thời buổi nào cũng có những con người đấu tranh cho quyền lợi chung của dân tộc. Nếu nói như những người trên đây thì tất cả những người cộng sản chân chính trước đây, hoặc những vị anh hùng dân tộc trước đây đều là những kẻ lẩm cẩm, dở hơi, điên hay sao ? Những người cộng sản đã làm chính trị, đã giành được chính quyền (công hay tội, tôi xin miễn bàn ở đây), họ đã đẩy dân tộc ta vào tình trạng hiện nay, một tình trạng mà không ai có thể chấp nhận được. Vậy mà, dân ta lại không quan tâm đến chính trị, không ủng hộ những chiến sĩ dân chủ, thì cũng là một điều phi lý hết sức tưởng tượng. Chẳng nhẽ đất nước này, chỉ có cộng sản mới được quyền làm chính trị ?

Hãy quý trọng các chiến sĩ dân chủ hiện nay như những nhà cách mạng, anh hùng tiền bối. Cách mạng phải liên tục. Có điều ở mỗi giai đoạn nhất định của lịch sử, mỗi cuộc cách mạng có một mục đích khác nhau.

Chính đảng cộng sản hiện nay cũng phải thừa nhận rằng : "Chúng ta phải thẳng thắn nói ra một sự thật : ngày nay, ta ít nói đến và hầu như không nói đến sự hy sinh cho lợi ích chung" (Nguyễn Chí Tình, *Tạp chí Cộng sản* số 21).

Những chiến sĩ dân chủ trẻ hiện nay ở trong nước, như Lê Chí Quang, Phạm Hồng Sơn, Nguyễn Vũ Bình, Nguyễn Khắc Toàn..., là những hạt giống quý, họ đang đấu tranh cho lợi ích chung của dân tộc. Nếu chúng ta không quý trọng họ, không ủng hộ họ thì chẳng khác nào chúng ta đang chống lại chính chúng ta và ngăn chặn đường tiến về tương lai của chính con cái và đất nước chúng ta.

Một điều nữa tôi cũng muốn tâm sự với các bạn trẻ ở Việt Nam là đừng vội tin ở bất cứ ai, kể cả người viết bài này. Hãy tập suy nghĩ một cách độc lập. Bài viết tản mạn này chỉ để làm tài liệu cho các bạn tham khảo.

Tôi rất tin tưởng ở thế hệ trẻ Việt Nam, tương lai đất nước là tương lai của các bạn và tương lai đó nhất thiết không phải là chế độ độc tài thối nát hiện nay. Dân chủ đa nguyên là con đường tất yếu của tất cả các dân tộc muốn hội nhập vào quỹ đạo tiến bộ. Dân tộc nào sớm thực hiện được lý tưởng này thì dân tộc đó sớm có chỗ đứng danh dự trong cộng đồng thế giới.

Vương Sĩ (Paris)

Thời sự liên quan đến Lê Chí Quang

Tình trạng Lê Chí Quang và Nguyễn Vũ Bình

Hai luật sư Đàm Văn Hiếu và Trần Lâm bào chữa cho Lê Chí Quang vừa được thông báo là phiên tòa xử Lê Chí Quang sẽ diễn ra vào ngày thứ hai 28-10-2002. Cả hai đều nói chỉ được tham khảo hồ sơ từ ngày hôm nay 15-10-2002, nghĩa là không đầy hai tuần lễ trước khi phiên tòa mở ra. Họ vẫn chưa được phép gặp Lê Chí Quang. Việc chính quyền thông báo xử Lê Chí Quang trước tiên là một ngạc nhiên. Người ta chờ đợi Nguyễn Vũ Bình bị đem xử trước dù Bình mới bị bắt ngày 25-9-2002, vì Bình bị bắt do lệnh của Viện Kiểm Sát Nhân Dân, nghĩa là bị bắt để ra tòa.

Về Quang, bà Nguyễn Thị Kim Chung nghẹn ngào kể: "Tôi được gặp nó một lần trong 15 phút ngày 15-8-2002. Nhìn nó tôi xót xa quá, tóc nó rụng như vậy mà rụng gần hết, trông thấy cả da đầu. Nó yếu mệt thấy rõ. Tôi ngạc nhiên lắm, không hiểu sao nó sống được, nó bệnh thật nặng lắm, mới giảm được gần một năm, bác sĩ bảo phải ba năm âm tính, nghĩa là không lên cơn bệnh nữa mới yên trí, mà mới chữa được một năm nó đã vào tù".

Bà nói tiếp : "Người ta tàn nhẫn quá. Con tôi nó phạm tội gì đâu, nó chỉ nói lên những điều nó nghĩ là phải làm cho đất nước thôi. Nó nói có thể đúng, có thể sai nhưng trong một nước văn minh có ai bị ở tù vì nói sai đâu ? Vả lại ai mà không sai, các vị lãnh đạo cao cấp của nhà nước cũng sai, và sai nhiều nữa là đẳng khác, mà họ không phải chỉ nói sai mà còn làm sai, để đất nước khổ sở như ngày hôm nay. Không những sai mà họ còn tham nhũng nữa. Tham nhũng có đảng phái, có tổ chức, có kế hoạch hẳn hoi. Những người như vậy mà lại bắt giam con tôi, có uất hận không chứ !".

Về thái độ của bà, bà Kim Chung nói : "Bây giờ thì tôi không còn sợ gì nữa, tôi nghĩ con tôi làm như vậy là đúng. Cả đất nước này hèn cả hay sao ? Con tôi đã bị bắt rồi, tôi càng thấy rõ là phải có dân chủ mới chấm dứt kiểm soát, mới hết cái tệ bắt người tàn nhẫn như thế này".

Về Nguyễn Vũ Bình, anh không bị giam ở trại B14 ở Thanh Liệt, Hà Nội, như Lê Chí Quang, Phạm Hồng Sơn, Nguyễn Khắc Toàn và Vũ Ngọc Bình mà bị giam ở trại giam thị xã Hà Đông.

Tại sao một người ở Hà Nội, bị bắt tại Hà Nội, mà lại đem sang một tỉnh khác giam giữ ? Đó là một câu hỏi đáng đặt ra vì Hà Đông thuộc tỉnh Hà Tây. Điều cũng khác thường trong trường hợp Nguyễn Vũ Bình là tuy bị bắt sau những bạn trẻ khác, nhưng Bình bị Viện Kiểm Sát Nhân Dân trực tiếp ra lệnh bắt. Cơ quan này chỉ ra lệnh bắt người khi đã hoàn tất hồ sơ và quyết định giải tòa, nghĩa là công an đã thẩm tra hồ sơ của Bình từ lâu rồi nhưng vẫn để Bình tại ngoại và chỉ bắt lúc đã có quyết định giải tòa.

Kim Ngân, vợ của Bình, đã được phép đến Hà Đông thăm nuôi chồng, nhưng chỉ được gửi quà chứ không được gặp mặt chồng. Mọi đồ thăm nuôi mang từ Hà Nội tới đều bị từ chối, ban giám thị bắt buộc Kim Ngân phải mua đồ

của trại giam bán. Theo Kim Ngân, họ chỉ bán đồ khô thôi. Trong những phụ nữ có chồng con bị bắt, Kim Ngân là người nhút nhát nhất. Cho tới nay cô từ chối tiếp xúc với bất cứ ai, nhưng từ khi thăm nuôi chồng về, Kim Ngân đã đổi hẳn, cô quyết định tranh đấu bảo vệ chồng không còn do dự gì nữa. Kim Ngân năm nay 34 tuổi, làm kế toán viên. Ngân và Bình đều là con nhà nghèo, họ có hai con nhỏ, một trai 4 tuổi và một bé gái 4 tháng.

Nhắc lại : Cả Lê Chí Quang và Nguyễn Vũ Bình đều được tặng giải thưởng nhân quyền Hellmann/Hammett năm 2002.

Phiên tòa xử Lê Chí Quang bị đình hoãn

Phiên tòa xử Lê Chí Quang dự trù ngày 28-10-2002 đã bị đình hoãn lại vào giờ chót.

Phải nhấn mạnh là đình hoãn vào giờ chót vì chỉ tới cuối buổi chiều thẩm phán Lê Anh Xuân mới gọi điện thoại cho gia đình Lê Chí Quang thông báo quyết định này. Trong ngày thứ sáu 25-10, trước đó vài giờ, luật sư Ngô Ngọc Thủy đã vào gặp Lê Chí Quang và không hề thấy một dấu hiệu nào là phiên tòa sẽ bị dời lại.

Hai luật sư Đàm Văn Hiếu và Ngô Ngọc Thủy hoàn toàn không được thông báo. Sáng thứ hai 28-10-2002, bà Nguyễn Thị Kim Chung, mẹ Lê Chí Quang, và một số thân hữu vẫn còn tới tòa vì họ nghi ngờ rằng cú điện thoại gọi cho gia đình Lê Chí Quang có thể chỉ là hành vi của một kẻ chọc phá. Nhưng vụ án đã bị đình hoãn thực.

Một lần nữa pháp lý của chế độ cộng sản phơi bày rõ sự cầu thả và tùy tiện quá đáng. Lê Chí Quang bị bắt không có lệnh gì cả. Nếu đó chỉ là hành động bắt cóc người để đòi tiền chuộc thì cũng không khác. Trong suốt thời gian Lê Chí Quang bị bắt gia đình cũng không có văn bản nào cả, mà chỉ được thông báo bằng miệng cho mẹ Lê Chí Quang khi bà đến hỏi thăm tin tức con tại nhà giam. Sau cùng quyết định đình hoãn lại vụ án cũng chỉ được thông báo qua điện thoại. Và hai luật sư bào chữa thì hoàn toàn không biết.

Còn một điều đối trá : theo cáo trạng thì ngày 25-2-2002, nghĩa là chỉ bốn ngày sau khi Lê Chí Quang bị bắt, công an đã hoàn tất hồ sơ và gửi quyết định khởi tố sang Viện Kiểm Sát Nhân Dân để giải tòa nhưng cả tháng sau họ vẫn nói với gia đình Lê Chí Quang đang bị điều tra và có thể được trả tự do nếu khai báo thực thà và gia đình giữ im lặng.

Tại sao phiên tòa xử Lê Chí Quang lại bị hoãn lại ? Một lý do là ông Trần Đức Lương đang thăm viếng Pháp và sẽ hội kiến với tổng thống Chirac, có lẽ vào ngày 29-10, nghĩa là ngay sau vụ án nếu vẫn diễn ra ngày 28-10, và như thế vụ án có thể làm hại tới cuộc gặp gỡ, nếu Lê Chí Quang bị xử án nặng. Lý do thứ hai là Hà Nội đã không dự trù được phản ứng quá mạnh từ dư luận thế giới và những người dân chủ trong nước, nên cần xét lại vụ án.

Điều chắc chắn là bản án đối với Lê Chí Quang sẽ do ban lãnh đạo đảng cộng sản quyết định trước, các thẩm phán chỉ làm việc tuyên án mà thôi.

Thông báo

của Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên

Về hành động chỉ điểm của công ty FPT

Bản cáo trạng của Viện Kiểm Sát Nhân Dân đối với Lê Chí Quang đã tiết lộ bộ mặt thật của công ty FPT.

Cáo trạng viết như sau :

"Ngày 5-2-2002 Công ty Phát triển đầu tư công nghệ FPT – Bộ Khoa học công nghệ và Môi trường có Công văn số 30/FPT-FOX gửi Tổng cục an ninh – Bộ Công an báo cáo có một đối tượng thường đến các địa điểm có kết nối mạng Internet ở 464 Nguyễn Chí Thanh và 463 Thụy Khuê, Hà Nội, sử dụng hộp thư điện tử để liên lạc với một số cá nhân, tổ chức phản động lưu vong ở nước ngoài. Đối tượng tự xưng là Lê Chí Quang ở 22 Trung Liệt – Phường Trung Liệt – Quận Đống Đa – Hà Nội. Nội dung một số thư điện tử Lê Chí Quang gửi ra nước ngoài đã xuyên tạc tình hình chính trị trong nước, xuyên tạc tình hình nội bộ Đảng và Nhà nước ta, tung những tin không đúng sự thật... (BL 31 đến 37)".

Đoạn này cho thấy rõ là Lê Chí Quang đã bị bắt vì hành động vi phạm đạo đức nghề nghiệp, phản bội khách hàng và phá hoại một cách ác độc phong trào dân chủ của công ty FPT. Nó cũng cho thấy là công ty FPT đã tỏ ra đặc biệt tận tụy trong công tác chỉ điểm và chú ý đánh phá phong trào dân chủ chứ không phải chỉ vì bị bắt buộc.

Công ty FPT là một công ty cung cấp lối vào Internet (access provider) cho khách hàng Việt Nam. FPT đã đọc lén những thư điện tử của Lê Chí Quang và làm văn thư (số 30/FPT-FOX ngày 5-2-2002) báo cáo với công an, đưa đến hậu quả Lê Chí Quang bị bắt giam và giải tòa.

Hành động này cần phải được tố giác để trước hết bảo đảm an ninh cho khách hàng Việt Nam, và sau đó để có phản ứng thích đáng với công ty FPT.

Công ty FPT do Trương Gia Bình làm chủ. Trương Gia Bình được biết tới như một doanh nhân năng động tại Việt Nam, đã nhiều lần xuất ngoại và được tiếp đón một cách khá cởi mở và thuận lợi. Trương Gia Bình đã và đang cố gắng mở nhiều chi nhánh tại nước ngoài.

Qua vụ này, Trương Gia Bình đã lộ rõ bộ mặt chỉ điểm, tiếp tay cho công an bách hại những người dân chủ. Ông Trương Gia Bình sẽ phải trả lời trước luật pháp sau này, nhưng trước hết mọi người dân chủ Việt Nam trong và ngoài nước phải bằng mọi sáng kiến hợp pháp ngăn chặn hành động bất lương, và độc ác đối với phong trào dân chủ này.

Ngày 27-10-2002

Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên

Mục lục

1. Động viên !
Thông Luận
2. Nội dung cáo trạng đối với Lê Chí Quang
Nguyễn Văn Huy
5. Một bản cáo trạng rất nhiều tiết lộ
Nguyễn Văn Huy
6. Hủy bỏ ngay phiên tòa và trả tự do cho Lê Chí Quang
Nguyễn Thanh Giang
7. Bảo vệ đội tiên phong của tuổi trẻ Việt Nam !
Nguyễn Gia Kiểng
9. Paris liên đới với anh dân chủ mắc nạn trong nước
Võ Xuân Minh
11. Một cuộc đấu tranh mới
Tôn Thất Thiện
14. Trần Độ và cuộc đấu tranh giành tự do, dân chủ
Bùi Tín
17. Việc ta, ta cứ làm !
Nguyễn Minh Cần
22. Thành Công Thế Kỷ 21
Thế Duy
26. Nhà nước còn đồ, nhà nước ma lanh
Phạm Việt Vinh
28. Chế độ... pháp quyền ?
Nghiêm Văn Thạch
29. Chỉ có cộng sản mới được làm chính trị ?
Vương Sử
31. Thời sự
32. Về hành động chỉ điểm của công ty FPT
Tiệc gây quỹ

Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên

Tiệc gây quỹ

Để ủng hộ những chiến sĩ dân chủ trẻ đang bị giam cầm tại Việt Nam

Tập Hợp Dân Chủ Đa Nguyên Paris
sẽ tổ chức

một buổi tiệc gây quỹ
ngày chủ nhật 19-1-2003

từ 12 giờ đến 18 giờ

tại nhà hàng Jardin du Printemps

40 boulevard de Nesle, 77420 Champs sur Marne.

Điện thoại : 01 64 73 98 88.

Bãi đậu xe rộng rãi.

Chương trình gồm có : tiệc ăn, có rượu, sau đó là phần khiêu vũ, với ban nhạc sống do một số nghệ sĩ chuyên nghiệp tại Paris đảm nhiệm.

Giá vé tham dự : 30 Euros/chỗ.

Ban tổ chức rất hân hạnh được đón nhận thêm những ủng hộ tài chánh khác.

Liên lạc và đặt chỗ :

- Nguyễn Văn Huy : 01 60 17 68 00

- Nguyễn Sơn Bá : 01 70 00 09 53

Ngân phiếu xin đề : Vietnam Libertés và gửi về địa chỉ : Vietnam Libertés, 11 Mail Le Corbusier, 77185 Lognes, France.